

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Aneta Turicová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra církevních dějin

Diplomová práce

**SPIRITUÁLNA DIMENZIA KULTU
BOŽIEHO MILOSRDENSTVA
V DENNÍKU SV. FAUSTÍNY KOWALSKEJ**

Vedoucí práce: ThDr. Vlastimil Kročil, Ph.D.

Autor práce: Bc. Aneta Turicová

Studijný obor: NUNK

Ročník: 2

2011

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG, provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací These.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

19. března 2011

POĎAKOVANIE

Úprimnú vďaku vyjadrujem predovšetkým môjmu konzultantovi ThDr. Vlastimilovi Kročilovi, PhD., ktorý mi i napriek mnohým povinnostiam ochotne pomáhal poskytovaním cenných rád.

Na tomto mieste sa chcem poďakovať aj predstaveným môjho duchovného spoločenstva, pátrovi Paulovi a matke Agnes, sestrám a bratom z Rodiny Panny Márie, ako aj všetkým ostatným, ktorí ma počas písania tejto práce sprevádzali svojimi modlitbami a obetami.

Ďakujem aj pánu dekanovi doc. Tomášovi Machulovi, Ph.D., Th.D., že mi umožnil napísať prácu v slovenčine, mojej rodnej reči.

Obsah

1	Sekretárka Božieho milosrdenstva	7
1.1	Božie milosrdenstvo v živote Faustíny Kowalskej	7
1.1.1	Helena Kowalská	8
1.1.2	Sestra Faustína z Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva	9
1.2	Sestra Faustína – nástroj Božieho milosrdenstva	16
1.2.1	Poslanie	16
1.2.2	Denníček	18
2	Náuková stránka úcty k Božiemu milosrdenstvu	24
2.1	Predmet úcty	24
2.1.1	Milosrdenstvo Trojjediného Boha	24
2.1.2	Milosrdné Ježišovo Srdce	26
2.2	Podstata úcty	29
2.2.1	Dôvera	29
2.2.2	Skutky milosrdenstva ako plody dôvery	32
3	Formy úcty k Božiemu milosrdenstvu	35
3.1	Obraz Božieho milosrdenstva	35
3.1.1	Zjavenia	35
3.1.2	Prisľúbenia	39
3.1.3	Význam a úloha obrazu	41
3.2	Sviatok Božieho milosrdenstva	44
3.2.1	Zjavenia	44
3.2.2	Prisľúbenia	46
3.3	Korunka k Božiemu milosrdenstvu	49
3.3.1	Zjavenia	49
3.3.2	Teologický rozbor	51
3.3.3	Prisľúbenia	53
3.3.4	Historický kontext	55
3.4	Hodina Božieho milosrdenstva	57
3.4.1	Zjavenia	57
3.4.2	Hodina vykúpenia	58
4	Kult Božieho milosrdenstva	62
4.1	Dejiny šírenia kultu	62
4.1.1	Počiatky šírenia kultu	62
4.1.2	Ján Pavol II. a Božie milosrdenstvo	66
4.1.3	Prisľúbenia šíritelom kultu	69
4.2	Spôsoby šírenia kultu	72
4.2.1	Kongregácia sestier Matky Božieho milosrdenstva	72
4.2.2	Spoločnosť katolíckeho apoštolátu (Societas Apostolatus Catholicus, SAC) - pallotini	75
4.2.3	Pro Deo et fratribus – Rodina Panny Márie (PDF – RPM), Dielo Ježiša Veľkňaza (Opus J.S.S.)	78
	Záver	85
	Zoznam literatúry	88
	Zoznam použitých skratiek	92
	Zoznam príloh	93
	Prílohy	94

Úvod

Dnešná spoločnosť, asi ako žiadna iná doteraz, sa vyznačuje nemilosrdným konkurenčným bojom a prílišným tlakom na osobný výkon, depresiou, potláčaním viny a vnútorným zúfalstvom. Práve v tejto dobe, ktorá je tak chudobná na pravú lásku a vzájomné porozumenie, obracia Boh našu pozornosť na najväčší prejav svojej lásky. Dáva nám ako dar posolstvo Božieho milosrdenstva, ktoré sa v tridsiatych rokoch dvadsiateho začalo šíriť v Poľsku a pochádza zo zjavení sestry Faustíny Kowalskej.

Toto dôležité posolstvo, zverené jednoduchej, ale Bohu bezhranične dôverujúcej rehoľníčke, má univerzálnu platnosť pre celý svet. Boh ju posielal so svojím milosrdenstvom k celému ľudstvu.¹ Práve cez túto svätú nám všetkým zaznieva Božie pozvanie opäť objaviť túto oddávna známu, ale - žiaľ - tak často zabúdanú pravdu viery o milosrdnej láske Boha k človeku.

V tejto práci sa preto venuje pozornosť spiritualite Božieho milosrdenstva, ktorú reflektujú zjavenia dané svätej sestry Faustíny, a ktoré ona sama zapísala na príkaz spovedníka do svojho *Denníčka*.

Témou práce je *Spirituálna dimenzia kultu Božieho milosrdenstva v denníku sv. Faustíny Kowalskej*.

Prvá kapitola približuje osobnosť svätej sestry Faustíny z hľadiska vlastných životných skúseností a zážitkov, ktoré odzrkadľujú Božie milosrdenstvo v jej živote. Táto reflexia potom plynule naväzuje na poslanie, ktoré jej bolo zverené a je úzko späté s poverením písania *Denníčka*. Až objasnením týchto udalostí môžeme potom skutočne a ľahšie preniknúť do hĺbky a podstaty tohto posolstva.

Predmetom tohto skúmania bude úcta k Božiemu milosrdenstvu, chápaná tak, ako nám ju predkladá svätá Faustína, apoštolka Božieho milosrdenstva. Predkladá nám ju v prvom rade v *Denníčku*, vo svojom diele. Táto práca je nasmerovaná k štúdiu tohto diela, ktoré je zároveň primárnym a podstatným prameňom. To vysvetľuje časté citácie z diela a odvolávanie sa naň. Aj keď práca

¹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček. Milosrdenstvo Božie v mojej duši*. Smižany: SAC Pallotti, 2003, s. 564, č. 1588.

porovnáva viaceré preklady *Denníčka*, používa citácie zo slovenského vydania, z roku 2003.² v priebehu práce budú mať odkazy formu skrátených citácií. Táto forma obsahuje stranu a konkrétny článok, ktorý sa zhoduje vo všetkých jazykoch a vydaniach.

K ďalším prameňom patria listy adresované otcovi Michalovi Sopočkovi, spovedníkovi a duchovnému vodcovi sestry Faustíny. Práca sa opiera aj o vedecké práce autorov teológov, z ktorých základnú a asi najrozsiahlejšiu štúdiu v poľskom jazyku urobil teológ Ignacy Rozycki. Práca sa pokúša objasniť problémy, ktoré vznikli pri chybnom preklade *Denníčka*, a pri jeho rozbere si všima veľkú snahu Jána Pavla II. teologicky očistiť toto dielo a vložiť ho do cirkvi ako skutočné svetlo, ktoré zažiarilo v čase jeho pontifikátu.

Kult Božieho milosrdenstva sa v práci rozoberá z hľadiska náuky a formy, pričom väčšia pozornosť bude nasmerovaná na formy úcty, ktoré nám sprostredkúva *Denníček*.

Náukovej stránke úcty sa venuje druhá kapitola, ktorá má hlavne objasniť termíny a bude uvedením do tretej časti. Tá bude vrcholná a venuje sa analýze foriem úcty k Božiemu milosrdenstvu. To je svetlo pre uskutočnenie posolstva, ktorého hlavným cieľom je uvedenie do praxe.

V štvrtej kapitole sa venuje pozornosť dejinám šíreniu kultu Božieho milosrdenstva a jeho uskutočňovaniu v praxi. Metódou sondy prináša pohľad na situáciu v Českej republike. Pozrieme sa na rády, spoločenstvá, farnosti..., ktoré sa venujú rozširovaniu úcty k Božiemu milosrdenstvu. Akým spôsobom ju uskutočňujú a akým spôsobom žnú ovocie prisľúbení, ktoré dáva Ježiš svätej Faustíne. Je to pozvanie pre nás všetkých, stať sa apoštolmi Božieho milosrdenstva, aby duše neboli zatratené kvôli nevedomosti. Znamená to prijať pozvanie Boha, ktoré k nám z posolstva zaznieva: „*Nechcem trestať ubolené ľudstvo, ale túžim ho uzdraviť a privinúť k svojmu milosrdnému Srdcu.*“³

² Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček. Milosrdenstvo Božie v mojej duši*. Smižany: SAC Pallotti, 2003. (ďalej len: KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. x, č. y.)

³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 564, č.1588.

1 Sekretárka Božieho milosrdenstva

„Zvelebujme Boha za veľké skutky, ktoré vykonal v duši sv. Faustíny Kowalskej. Chválime ho a ďakujeme mu za veľké skutky, ktoré urobil a stále robí v ľudských dušiach, ktoré vďaka jej svedectvu a posolstvu objavujú nekonečné Božie milosrdenstvo.“⁴ Tieto slová Jána Pavla II., ktoré vyslovil počas homílie blahorečenia sestry Faustíny, sú krásnym zhrnutím jej úlohy. Posolstvo Božieho milosrdenstva, ktoré zanechala svetu, sa vďaka svojej aktuálnosti, jednoduchosti a hlavne nevyhnutnosti stáva čoraz známejším po celom svete.

V nasledujúcej kapitole môžeme sledovať prejavy Božieho milosrdenstva v živote sestry Faustíny, najprv jednoduchého dievčaťa, ktoré cíti v sebe Boží hlas povolania, a potom ako rehoľníčky, ktorá je obdarená osobitným poslaním.

1.1 Božie milosrdenstvo v živote Faustíny Kowalskej

Kto v skutočnosti bola táto jednoduchá laická sestra z Poľska? Prečo práve jej Boh daroval také nádherné povolanie: viesť ľudstvo k veľkej dôvere v Božie milosrdenstvo, ktoré „je také veľké, že ho po celú večnosť nebude môcť pochopiť žiaden rozum, ani ľudský ani anjelský“⁵

Ona sama prosila len o jedno: „Ó, môj Ježiš, každý z tvojich svätých vyžaruje jednu z tvojich vlastností. Ja chcem byť preniknutá tvojim dobrotivým, milosrdným Srdcom, ktoré chcem oslavovať. Tvoje milosrdenstvo, Ježiš, nech je vryté do môjho srdca ako pečať, ako moje znamenie v tomto a budúcom živote...“⁶

Aj napriek svojej jednoduchosti sa sestra Faustína stala dnes známou na celom svete ako *apoštolka*, *tajomníčka* alebo *sekretárka* Božieho milosrdenstva a teológovia ju zaraďujú medzi významných mystikov Cirkvi.

⁴ JÁN PAVOL II. *Homília pri blahorečení sestry Faustíny*. In PODLEJSKI, Z. *Sol' zeme a svetlo sveta III*. Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, s. 243.

⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 294, č. 699.

⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 453, č. 1242.

Prečo si Boh vybral práve toto obyčajné dievča, ktoré malo len tri triedy základnej školy? v kontexte Prvého listu sv. Pavla Korint'anom je to celkom pochopiteľné: „... *ale čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných, čo je svetu neurodzené a čím pohŕda, to si vyvolil Boh...*“⁷ Bol to sám milosrdný Spasiteľ, ktorý ju vyzval, aby sa stala apoštolkou úcty k Božiemu milosrdenstvu. A dnes povýšená na oltár oroduje za nás pri Božom tróne a oslovuje nás svojou jednoduchosťou, plnej bezhraničnej dôvery.

1.1.1 Helena Kowalská

Obráťme v krátkosti svoju pozornosť na život Faustíny Kowalskej a odhaľme svetlo Božieho milosrdenstva, ktoré osvecovalo celé jej pozemské putovanie.

Helena Kowalská prišla na svet 25. augusta 1905 ako tretie z desiatich detí. Narodila sa v malej obci neďaleko Poznane v Poľsku, ktoré bolo v tom čase ešte stále rozdelené medzi Prusko, Rusko a Rakúsko. Počas svojho života sa stala svedkyňou znovuzrodenia autonómneho Poľska i prvej svetovej vojny.

Keďže pochádzala z veľmi chudobnej rodiny, nemohla absolvovať viac ako tri roky vyučovania v škole, pretože musela ísť do služby a prispievať tak na živobytie rodiny. Zostala chudobná až do smrti, lebo aj v kláštore bola prijatá ako laická sestra.

Už ako sedemročná cítila v duši hlas povolania, ktorý ju nabádal darovať Bohu všetko. Bolo to dva roky pred prvým svätým prijímaním. Od pätnástich rokov viackrát hovorila o svojej túžbe rodičom, tí však nesúhlasili. Preto sa pokúšala tento hlas v sebe prehlušiť, no Božie volanie však bolo neúprosne. Tak ako povolal Ježiš svojich apoštolov od rybárskych sietí, tak radikálne zasiahol aj v živote sestry Faustíny, ktorá pre neho v jedinom okamihu zanechala všetko. Aké silné muselo byť toto stretnutie, ktoré zmazalo všetky pochybnosti a nedôveru! Faustína ho opisuje takto: „*Vyhýbala som sa vo svojom vnútri Bohu a celou dušou*

⁷ *Sväté písmo*, Rím: SÚSCM, 1995, 1 Kor 1,27-28.

som bola naklonená k stvoreniam. Božia milosť v duši však zvíťazila... Raz som bola s jednou z mojich sestier na plese. Keď sa všetci najlepšie zabávali, moja duša prežívala vo svojom vnútri muky. Vo chvíli, keď som začala tancovať, zrazu som zbadala vedľa seba Ježiša, Ježiša umučeného, obnaženého zo šiat, celého pokrytého ranami. Povedal mi tieto slová: Ako dlho ťa budem ešte trpieť a dokedy ma budeš klamať? v okamihu umĺkla lúbezná hudba, spoločnosť, v ktorej som sa nachádzala mi zmizla z očí, zostal Ježiš a ja... O chvíľu som potajomky opustila spoločnosť aj sestru a šla do katedrály sv. Stanislawa Kostku... hodila som sa na zem pred Najsvätejšiu sviatosť a prosila Pána, aby mi ráčil dať poznať, čo mám ďalej robiť. Vtom som začula slová: Ihneď odcestuj do Varšavy, tam vstúpiš do kláštora.“⁸

Na to však, aby mohla vstúpiť do kláštora, musela pracovať ako slúžka, aby si zarobila na veno. Viackrát prosila o prijatie v kláštoroch, no bezvýsledne. Často ju odmietli kvôli tomu, že dievča nemá veno, nevie ani poriadne čítať a písať. Až nakoniec v auguste 1924 ju prijali do Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva. A o niekoľko rokov neskôr sestra Faustína do svojho *Denníčka* píše: „Všetko sa začína tvojím milosrdenstvom, všetko sa končí tvojím milosrdenstvom.“⁹

1.1.2 Sestra Faustína z Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva

Sestra Faustína začína svoj rehoľný život ako jednoduchá pomocná sestra. V prípravnom čase postulátu jej dali vykonávať ťažkú prácu v domácnosti. „*Po troch týždňoch som zistila, že je tu málo času na modlitbu a na tie veci, po ktorých túžila moja duša, a tak som sa rozhodla, že vstúpim do prísnejšieho kláštora.*“ No keď ju Pán uistil slovami: „*Sem som ťa povolal, tu ti darujem veľa milostí,*“ zostala pokojná. „*Od toho dňa som šťastná a spokojná.*“¹⁰

⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 33, č. 9.

⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 541, č. 1506.

¹⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 36, č.19.

S horlivosťou sa púšťala do každej práce, aj keď nemala dosť skúseností. Bola presvedčená, že poslušnosť môže všetko nahradiť. Všetci obdivovali jej umenie variť a piecť. Vynikajúce výsledky mala aj neskôr v záhrade, kde raz dokonca od vyčerpania odpadla. Súčasne dobrovoľne pomáhala aj sestre v kuchyni, ktorá večer často stála unavená a sama nad neumytým riadom. Sestra Faustína rada zastúpila druhých, keď bolo treba urobiť niečo ťažké. Pochopila, že tým robí Ježišovi radosť a zároveň tie najmenšie veci získajú neoceniteľnú hodnotu, keď ich robíme z lásky.¹¹

Niet divu, že ochotu tejto pomocnej sestry, stále s rovnakým úsmevom na perách, veľmi často zneužívali. Nejedna z jej spolusesier dosvedčila: „*Bud' bola hlúpa, alebo už svätá, lebo normálny človek by nikdy nezniesol, aby sa s ním tak zaobchádzalo!... Sr. Faustína všetkých prevyšovala svojou miernosťou, pokorou a duševnou vyrovnanosťou. Bola veľmi poslušná, nikdy nešomrala ani sa nesťažovala. Bola veľmi trpezlivá... Nech robila čokoľvek, zdalo sa, že to robí výlučne pre Jedného. Ježiša milovala tak vrúcne, ako sa vo svete milujú manželia. Nevie, ako sa mám vyjadriť: ona myslela len na NEHO!*“¹²

No nie všetky sestry jej boli naklonené, niektoré jej otvorene dávali najavo svoju závišť a odmietnutie. Utrápená sestra Faustína sa po veľkých poníženiach často ponáhľala do kaplnky, kde pri takýchto „*pichnutiach špendlíkom*“ „*tiekla krv, hoci nebolo vidieť ranu...*, *v duchu som otvorila cibórium, svoju hlavu som položila na okraj kalicha a moje slzy pokojne padali do srdca toho, ktorý chápe každú bolesť.*“¹³

Ako 21-ročná upadla sestra Faustína do bezvedomia, lebo Ježiš jej ukázal, ako veľmi bude trpieť. Aby Ježiš mohol svoju nevestu vyformovať za patrónku zúfalých, viedol ju školou utrpenia, v ktorej sa naučila dôverovať a dúfať proti každej nádeji, proti každému pocitu... Už po prvom roku noviciátu začala prežívať vo svojej duši stále väčšiu temnotu. Prežívala boj proti všetkému svätému a pravdy viery sa jej zdali dokonca hlúpe. Keď sa hovorilo o Bohu, jej srdce zostávalo chladné ako z kameňa. V modlitbe nenachádzala žiadnu útechu.

¹¹ Porov. KUPKA, J. *Svätá Faustína Kowalská*. Spišská Nová Ves: SAC Pallotti, 2008, s. 15.

¹² KUPKA, J. *Svätá Faustína Kowalská*, s. 8.

¹³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 549, č. 1545.

Obklopoval ju strach a okolo seba videla len hriech a ničotu... Každá hodina modlitby bola jedným veľkým bojom, ale aj napriek tomu sa nevzdávala a pridávala ešte jednu hodinu, ... a potom ešte jednu...¹⁴ Konečne sa jej duši ukázal trpiaci Pán a láskyplne jej vysvetlil: „*Nevesta musí byť podobná ženíchovi. Veľké milosti často ponechávam na koniec modlitby.*“¹⁵

V tom čase nemala sestra Faustína duchovného vodcu. So svojím ťažko skúšaným duchovným životom a výnimočnými milosťami bezmocne chodila od spovednice k predstavenej a od predstavenej k spovedníkovi bez toho, že by našla najmenšie pochopenie. Až po dva a pol roku ju Pán zbavil týchto skúšok. „*Zachránila ma sama poslušnosť! Zaplavilo ma Božie svetlo a od toho času sa moja duša rozprávala s Bohom, ako keď sa dieťa rozpráva so svojím otcom.*“¹⁶ Na jednoduchú obliečku sestry Márie Faustíny prišli napokon aj jej rodičia, ktorí sa dovtedy hnevali a veľmi sa divili, keď videli svoju dcéru takú šťastnú. Na slávnosť večných sľubov 1. mája 1933 pozvala 27-ročná sestra Faustína „*celé nebo a zem*“.¹⁷ No koľko bolestných dní predchádzalo tomuto svadobnému dňu!

„*Všetko sa dalo zniesť až po deň, keď mi Pán prikázal namaľovať obraz. Od toho okamihu ma považovali za hysterickú a zaslepenú a tvrdo ma odsúdili...*“¹⁸ Predstavená sa chovala odmietavo: „*Vyhod'te si z hlavy, že sa Pán tak dôverne rozpráva s takou úbohous a nedokonalou osobou, ako ste vy! Ježiš sa zaoberá iba svätými! Dobre si to vtlčte do hlavy. Ale dobre, obstarám vám plátno a farby, pustite sa do práce.*“¹⁹ Až neskôr sa dozvedela, aká smutná od nej odchádzala sestra Faustína a ako sa na viaceré spolusestry obrátila s otázkou, či by nemohli namaľovať Pánov obraz. Zbytočne!

Sestra Faustína si predsavzala, že zo všetkých nepríjemností, ktoré ju postretli, urobí kyticu na deň svojej svadby. Prípravou na definitívne „Áno“ bola spoveď u pátra Eltera z Ríma. Bola to snáď najrozhodujúcejšia spoveď jej života.

¹⁴ Porov. Sr. Mária Faustína Kowalská ohlasovateľka Božieho milosrdenstva. *Vítazstvo Srdca*, 2001, roč. 6, č. 25, s. 8.

¹⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 145, č. 268.

¹⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 80, č. 105.

¹⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 134, č. 238.

¹⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 89, č. 125.

¹⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 94, č. 133.

Tento Bohom osvietený kňaz jej priniesol pokoj a povzbudenie, že jej vzťah k Ježišovi nie je žiadna hystéria ani fantázia. V Božom mene ju ubezpečil, že jej učiteľom je sám Ježiš. A tak od tohto okamihu už sestra Faustína nepochybovala o vnútorných vnuknutiach.

V tom istom roku sestra Faustína spoznala Ježišom sľúbeného duchovného vodcu, špirituála Sopočku. Keď mu sestra hovorila o Ježišovom príkaze namaľovať obraz, najprv jej vyhýbavo povedal, aby namaľovala obraz Ježiša vo svojej duši. No napokon to bol práve tento sväto žijúci svedník, ktorý sa ako jediný zastával posolstiev, dal namaľovať a verejne vystaviť obraz tak, ako si to prijal Ježiš. Aká to bola radosť pre sestru Faustínu, ktorá sa mohla zúčastniť na slávnosti! Na ceste späť však musela „zaplatiť“ za darované milosti, keď ju hrozne trápili démoni plní nenávisti. Tí zmizli v okamihu, keď sestra Faustína privolala na pomoc svojho anjela strážneho, ktorý ju vo viditeľnej podobe sprevádzal až domov. „*Jeho oči boli pokojné, na jeho čele žiaril plameň.*“²⁰ Keď potom o niekoľko týždňov oznámila predstaveným, že Ježiš ju poveril založením novej kongregácie, urobili „*rozprávkam koniec*“ a sestru Faustínu preložili z Wilnius do Krakova.²¹

Dni sestry Faustíny sa často začínali a končili bojom. Večer prichádzala do svojej cely ako vojak, ktorý sa vracia z bojiska. Zoslabnutá tuberkulózou spoznávala na kláštornej vrátnici zmýšľanie, strach a niekedy aj averziu chudobných, ktorí nie vždy vedeli s pokorou vystrieť ruku prosbe. No predsavzatie sestry Faustíny bolo: chovať sa k nim tak, ako by to na jej mieste robil Kristus. „*Dnes ráno na vrátnici zaklopal mladý, v handrách odetý bosý muž,*“ napísala vo svojom denníku. „*Triasol sa od zimy, lebo veľmi pršalo a bola veľká zima. Prosil ma o niečo teplé. V kuchyni som nič nenašla, no napokon sme objavili trochu polievky. Zohrial som ju, namrvila som do nej trochu chleba a priniesla som ju chudobnému, ktorý ju zjedol. Keď som prišla po misku, dal mi pochopiť, že je Pánom neba i zeme a zmizol. Zrazu som vo svojej duši počula: »Dcéra moja, počul som, ako chudobní prajú požehnanie tomuto kláštoru, keď*

²⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 198, č. 419.

²¹ Porov. KUPKA, J. *Svätá Faustína Kowalská*. Spišská Nová Ves: SAC Pallotti, 2008, s. 19.

opúšťajú bránu. Tvoje milosrdenstvo sprevádzané poslušnosťou sa mi páči. Preto som prišiel, aby som sám zakúsil ovocie tvojho milosrdenstva!«²²

Už počas prvého roku noviciátu sa u úplne vyčerpanej sestry ukázali prvé príznaky choroby. Boh však dopustil, že lekár dlhý čas konštatoval, že na pľúcach sestry Faustíny nič nenachádza. Tá však vždy s pokojom odpovedala, že má bolesti a odišla. Niektoré z jej spolusestier si medzi sebou hovorili, že sa rozmaznáva, lebo v skutočnosti vôbec nie je chorá a iba si niečo namýšľa. Ťažko skúšaná sestra, ktorá vedela tak dobre skryť svoje utrpenia v Ježišovom Srdci, sa často modlila a prosila o „*Jeho milosrdný pohľad*“ a o „*čistú lásku*“ k tým sestrám, ktoré si myslia, že laické sestry majú srdce z kameňa, hoci to tak nie je. Pre niektoré sestry bola často dosť dobrá na to, aby im poslúžila ako odpadový kôš, ako to niekedy spomína, ba sama sa cítila ako koberec pod nohami spolusestier, na ktorý ony stúpajú a čistia si tam svoje topánky. Keď sa krízy nahromadili a oberali ju o spánok, využívala tento čas tak, že v duchu navštevovala kostoly a kaplnky na celom svete, čo obetovala na záchranu duší.

Napokon lekári skonštatovali tuberkulózu pľúc, vnútorností a krku a sestru Faustínu, ktorá sa cítila ako „*mŕtvola v plnom rozklade*“²³, poslali dvakrát do sanatória. No ona si nepriala ani uzdravenie, ani smrť. Všetko bolo pre ňu dobré, len nech sa splní Božia vôľa. Vinula sa do náručia Jeho milosrdenstva ako dieťa.²⁴

Riaditeľ sanatória Dr. Silber, židovský konvertita, dosvedčil, aký výnimočný bol úsmev tejto jeho tiež výnimočnej pacientky, ktorá sa usmievala aj pri silných bolestiach. u nej sa všetko točilo okolo jedinej otázky: „*Môžem zajtra prijať sväté prijímanie, alebo nie?*“ Keď raz prijímať nemohla, zazrela vedľa svojej postele Serafína, ktorý jej podal hostiu so slovami: „*Prijmi Kráľa anjelov.*“²⁵ A to sa opakovalo za sebou 13 dní!

²² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 475-476, č. 1312.

²³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 509, č. 1428.

²⁴ Porov. Sr. Mária Faustína Kowalská, ohlasovateľka Božieho milosrdenstva. *Víťazstvo Srdca*, 2001, roč. 6, č. 25, s. 11.

²⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 595, č. 1676.

Keď dva týždne pred smrťou priniesli ťažko chorú sestru do kláštora, dostal od nej Dr. Silber na rozlúčku obrázok Terezy Ježiškovej. Doktor Silber o obrázku povedal: „*Tento obrázok bol svedkom všetkých jej utrpení,*“ a s bážňou ho zavesil nad posteľ svojho syna. Nebál sa, že by sa od neho mohol nakaziť, lebo sestra Faustína bola podľa neho skutočne svätá a svätí nakaziť nemôžu!²⁶

Ježiš si od svojej nevesty prial, aby sa obetovala za hriešnikov, zvlášť za tých, ktorí sa vzdali každej nádeje a dôvery v Božie milosrdenstvo. Sestra Faustína spolupracovala s týmto prianím a nebola jej priveľká žiadna obeta za nezmieriteľných hriešnikov, ktorí už nedúfajú v Božie milosrdenstvo. Chápala duše, ktoré trpia proti nádeji, lebo ona si tiež prešla týmto ohňom. Vedela a poznala to z vlastnej skúsenosti ako posol Božieho milosrdenstva, keď sama zakusovala nedôveru a nevysloviteľnú núdzu zúfalých. Satan jej dal pocítiť svoju nenávisť, lebo práve kvôli nej získavali najväčší hriešnici opäť dôveru a vracali sa späť k Bohu.

„*Som celá ako oheň,*“ napísala, „*horím túžbou zachraňovať duše, v duchu prechádzam celým svetom a zvlášť najzaostalejšími krajinami, aby som zachraňovala duše...*“²⁷ *Moje priania sa nedajú zmerať, chcem, aby všetky národy spoznali Boha, chcem pripraviť všetky národnosti na druhý príchod Pána... v duchu som pochopila, že tak veľa duší volá: - Dajte nám Boha!²⁸ - ... A v okamihoch vrúcnnej dôvernosti s Ním sa mi zdalo, že osud celého sveta závisí odo mňa. ... Ako rada by som bola kňazom! Ako rada by som bola misionárom! Ó, Ježišu, viem, že môžem byť kňazom, misionárom, apoštolom a mučeníkom, keď sa nechám roztaviť láskou k Tebe!*“²⁹

Na konci života si v sanatóriu uvedomila, že dostala ešte jednu výnimočnú milosť. Sestra Faustína často vnútorne spoznala, že niekto potrebuje jej modlitbu. Najčastejšie to boli duše zomierajúcich. Niekedy im mohla pomáhať v poslednom boji a to aj keď boli veľmi vzdialení. Raz napríklad opisuje, ako sa ocitla v akejsi

²⁶ Porov. Sr. Mária Faustína Kowalská ohlasovateľka Božieho milosrdenstva. *Vítazstvo Srdca*, 2001, roč. 6, č. 25, s. 11.

²⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 307, č. 745.

²⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 456, č. 1249.

²⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 155, č. 302.

neznámej chatrči, kde umieral jeden starec v hrozných bolestiach. Okolo jeho postele videla veľa démonov. Keď sa začala modliť, démoni začali vrieskať a vyhrážali sa jej. Zomierajúci sa upokojil a zomrel naplnený dôverou. A keď sa sestra Faustína zrazu ocitla opäť vo svojej izbe, sama nechápala, ako to bolo možné.³⁰

Aká skromná bola v zomieraní sama sestra Faustína! Pred smrťou mala prosbu, aby jej priniesli pár klasov, keďže zo sanatória žiadne nevidela. Do denníka si zapísala: „*Jeden chorý sa dopyčul o mojom prianí a priniesol mi pár nádherných klasov.*“³¹ Aký vhodný a symbolický dar! Sama sestra Faustína bola už zrelým snopom, pripraveným pre nebo. „*Poznám Tvoje milosrdenstvo, preto sa približujem k Tebe, Ježišu, lebo skôr sa pominie moja bieda, než sa vyčerpá zmilovanie z Tvojho Srdca.*“³² Tak znie jej posledný dialóg s Pánom v denníku. Bez smrteľného boja zomrela v Krakove 5. októbra 1938 vo veku iba 33 rokov. Jej testament plný útechy patrí nám všetkým: „*Vy pochybujúce duše, ja vám trochu otvorím brány neba, aby som vás presvedčila o Božej добрote, aby ste svojou nedôverou už viac neurážali láskyplné Ježišovo Srdce. Lebo Boh je celý láska a milosrdenstvo!*“³³

³⁰ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 323, č. 798.

³¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 607, č. 1713.

³² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 645, č. 1827.

³³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 150, č. 281.

1.2 Sestra Faustína – nástroj Božieho milosrdenstva

Poslanie svätej sestry Faustíny sa nedá popísať ako vzrušujúca kariéra alebo ohromné vonkajšie nasadenie, či veľkolepá vonkajšia aktivita alebo činnosť, ktorá by zrodila novú inštitúciu. Jej poslanie sa uskutočňovalo pomaly, jednoduchým zapisovaním a nsmelým zdôverovaním sa niekoľkým osobám s tým, čo „videla“ a „poznala“ v svojich mystických skúsenostiach.

1.2.1 Poslanie

To najdôležitejšie, čo stojí na počiatku povolania svätej sestry Faustíny, je jej obrovská túžba po svätosti. Nesnažila sa však o dokonalosť vlastnými silami ani vlastnou cestou, ale bezvýhradným plnením Božej vôle. Zjednotenie vlastnej vôle s Božou vôľou znamenalo pre apoštolku Božieho milosrdenstva verné plnenie všetkého, čo Boh od nej žiadal. A práve toto hlboké vnútorné zjednotenie so svojím Majstrom, o ktoré sa sestra Faustína snažila, jej umožnilo pochopiť zdroj a počiatok poslania, ktoré jej bolo zverené. Svojmu duchovnému otcovi napísala: *„Na prvom mieste je Boh a ustavičné zjednocovanie sa s Ním v stále čistejšej a hlbšej láske. Dielo je akoby na druhom mieste, lebo ono vykvitlo z môjho úzkeho spojenia s Bohom.“*³⁴

Obsahom jej poslania je pravda o nepreskúmateľnom milosrdenstve Boha, ktoré vnímala ako Jeho najväčšiu vlastnosť. Bola vyzvaná k tomu, aby zjavenú pravdu o Božom milosrdenstve uskutočňovala vo svojom živote, zároveň však toto poslanie prekračovalo hranice jej vlastnej osoby. Z Ježišovho príkazu sa toto posolstvo o Božom milosrdenstve malo šíriť po celom svete: *„V Starom zákone som posielal k svojmu ľudu prorokov s výstrahami. Dnes posielam teba k celému ľudstvu s mojím milosrdenstvom.“*³⁵

³⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Listy świętej Siostry Faustyny*. Kraków: Misericordia, 2005, s. 69.

³⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 564, č. 1588.

Podstata a dôležitosť poslania sestry Faustíny, ktoré jej Ježiš postupne odhaľuje a dáva jej stále hlbšie poznať, pramení z Jeho túžby vyliat' svoje milosrdenstvo na všetky duše. Hovorí: „*Moje vnútro je preplnené mojím milosrdenstvom a je rozliate na všetko, čo som stvoril. Mojou rozkošou je pôsobiť v ľudskej duši, naplňovať ju svojím milosrdenstvom a ospravedlňovať ju. Moje kráľovstvo na zemi je – môj život v ľudskej duši.*“³⁶ „*Spaľujú ma plamene milosrdenstva, chcem ich vylievat' na duše a duše nechcú veriť v moju dobrotu.*“³⁷

Sestra Faustína často pochopila Božie želania práve vtedy, keď sa vnútorne spojila jej duša s Bohom: „*Moja duša sa spojila so svojím Stvoriteľom a Pánom. V tom spojení som spoznala cieľ svojho predurčenia.*“³⁸ Toto je charakteristický rys celého jej poslania. „*Našla som svoje predurčenie vo chvíli, keď sa moja duša ponorila v Tebe, v jedinom predmete mojej lásky.*“³⁹

V hlbokom zjednotení sa sestra Faustína úplne odovzdala svojmu Ženíchovi a dovolila Mu, aby ju pretváral. To jej umožňovalo prenikať do tajomstva Božieho milosrdenstva a vložiť ho do centra posolstva.⁴⁰

Zjavená pravda o Bohu plnom lásky a zľutovania tak stojí v centre jej poslania oslavovať a šíriť Božie milosrdenstvo. S týmto poslaním sa úplne zjednotila a stotožnila vo svojom povolaní: „*Ó, môj Ježišu, túžim odrážať Tvoje lútostivé srdce, plné milosrdenstva, chcem ho oslavovať. Nech je Tvoje milosrdenstvo, ó, Ježišu, vtlačené na mojom srdci a duši ako pečať a to bude mojím znakom v tomto aj budúcom živote. Oslavovať Tvoje milosrdenstvo je výlučným poslaním môjho života.*“⁴¹

Sestra Faustína sa stala skutočnou apoštolkou a „sekretárkou“ Pána. Stala sa apoštolkou v zmysle verného nasledovania Božieho príkazu, Božej vôle, s ktorou sa úplne stotožnila vo svojom srdci. Vo vernosti svojmu Božskému Majstrovi Ho chcela nasledovať vo všetkom. Chcela, aby sa túžby Božského Srdca stali aj jej túžbami. V jej srdci sa zrodila táto neuhasiteľná túžba, aby aj

³⁶ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 633, č. 1784.

³⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 117, č. 177.

³⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 302, č. 729.

³⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 54, č. 57.

⁴⁰ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, č. 707, 1021, 1546, 1534, 1693.

⁴¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 453, č. 1242.

ostatní poznali a oslavovali Božie milosrdenstvo, ktoré spoznala ona sama. V *Denníčku* si 19. októbra 1935 zaznamenala: „*Videla som, ako veľmi nás Nebeský Otec miluje. Ó, aké veľké šťastie naplňa moju dušu z poznania Boha, Božieho života. Túžim sa oň podeliť so všetkými ľuďmi. Nemôžem to šťastie zatvoriť len vo vlastnom srdci, lebo jeho plamene ma pália a idú mi roztrhnúť hrud' i moje vnútro. Túžim prejsť celým svetom a hovoriť dušiam o veľkom Božom milosrdenstve.*“⁴²

Z posolstva sestry Faustíny jasne zaznieva odkaz, že oslava Božieho milosrdenstva v jej osobnom živote je neoddeliteľne spojená s jej úsilím o všeobecné rozšírenie úcty k milosrdnému Bohu. Podľa požiadaviek Pána má byť hlásanie tejto zvesti spojené so životným príkladom apoštolky: „*Žiadam si úctu k môjmu milosrdenstvu od každého stvorenia, ale najprv od teba, lebo tebe som dal najhlbšie poznať toto tajomstvo.*“⁴³ „*Ty, správkyňa môjho milosrdenstva, hovor celému svetu o mojej добрote.*“⁴⁴ „*Hovor celému svetu o mojom milosrdenstve.*“⁴⁵ „*Dcéra moja, rob, čo je v tvojej moci, aby sa šírila úcta k môjmu milosrdenstvu.*“⁴⁶ „*Dcéra moja, sekretárka môjho milosrdenstva, si povinná nielen písať a ohlasovať moje milosrdenstvo, ale vyprosuj im milosť, aby aj oni zvelebovali moje milosrdenstvo.*“⁴⁷

Duchovný život sestry Faustíny a jej hlboké zjednotenie s Bohom, - stojace v centre jej poslania, ktoré jej zveril Boh - najlepšie odráža *Denníček*. Ten vznikol z jej „jednoduchého zapisovania“.

1.2.2 Denníček

Denníček, v ktorom sestra Faustína opisuje svoj duchovný život a svoje duchovné zážitky, vznikol ako výraz poslušnosti a plnenia vôle Pána Ježiša; to jej potvrdil aj jej spovedník Jozef Andrasz, SJ. Posolstvom Božieho milosrdenstva sa

⁴² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 223, č. 491.

⁴³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 558, č. 1572.

⁴⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 254, č. 580.

⁴⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 434, č. 1190.

⁴⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 408, č. 1074.

⁴⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 428, č. 1160.

zaoberal aj Michal Sopočko - duchovný vodca sestry Faustíny. Horlivo pracoval na jeho rozšírení a snažil sa ho aj teologicky podložiť. Najobširnejšiu teologickú analýzu diela sestry Faustíny urobil profesor Ignacy Rózycki v práci *Iudicium alterius Theologi Censoris*. Práca je napísaná vo francúzštine a bola zverejnená v roku 1980 Kongregáciou pre kauzy svätých.⁴⁸

Denníček obsahuje vo svojej štruktúre úvod, ďalej kalendár údajov zo života svätej sestry Márie Faustíny Kowalskej z Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva, nasleduje samotný denník, pozostávajúci zo *šiestich zošitov*, a samostatná kapitola 'Moja príprava na sväté prijímanie'. Záver *Denníčka* tvorí ešte krátky prehľad dejín Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva.

Denníček, ktorý vznikol z „jednoduchého zapisovania“ sestry Faustíny, odráža nielen jej duchovný život a jej hlboké zjednotenie s Bohom, ale zároveň stojí v centre jej poslania, ktoré jej bolo zverené samotným Bohom.

Nesmieme zabúdať, že sestra Faustína mala len tri triedy základnej školy a jej spisy sa nedajú porovnávať so spismi svätej Terézie z Avily, ktoré patria k vrcholu španielskej literatúry. Z literárneho hľadiska je *Denníček* svätej Faustíny v pravom zmysle slova denníkom, do ktorého si zapisovala svoje zážitky v takom poradí, ako sa udiali. Sama svätica vnímala svoj slovný prejav ako veľmi nedokonalý. Často sa zdôveruje, ako trpela tým, že svoje vnútorné zážitky nedokáže dokonale zachytiť, a že nadprirodzenú skutočnosť Božieho milosrdenstva nedokáže správne vystihnúť. Na vyjadrenie veľkosti tohto Božieho tajomstva používala rôzne výrazy, ako napr.: „more milosrdenstva“, „more bezodného milosrdenstva“, „bezodný oceán milosrdenstva“, „priepasť milosrdenstva“, „žriedlo milosrdenstva“, „plamene milosrdenstva“, „hlbina milosrdenstva“, „lúče milosrdenstva“, „lono milosrdenstva“, „trón milosrdenstva“, „tribunál milosrdenstva“, „plášť milosrdenstva“, „náruč milosrdenstva“, „vnútro milosrdenstva“. Všetky tieto pojmy majú jediný cieľ;

⁴⁸ Porov. TURICOVÁ, A. *Božie milosrdenstvo vytrýkajúce z prebodnutého Srdca Ježišovo v dejinách spásy*. České Budějovice, 2009. Bakalárska práca. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta, s. 29.

poukazujú na to, že veľkosť Božieho milosrdenstva je nekonečná a nedá sa preniknúť ľudským rozumom.⁴⁹

Autorka *Denníčka* sa snaží vystihnúť termín 'Božie milosrdenstvo' aj synonymicky, keď používa výrazy ako: „Božia добрota“, „nekonečná добрota“, „nesmierna добрota“, „večná Láska“, „živý prameň“, „živý prameň všetkých milostí“, „prameň života“, „čistý plameň“. Všetky tieto synonymické výrazy naznačujú, že milosrdenstvo je zvláštnou formou Božej lásky a dobroty, ktorými Boh človeka obdarúva. Je to prameň života, v ktorom má už od vekov všetko bytie svoj počiatok. Niekoľkokrát je v *Denníčku* pojem 'milosrdenstvo' nahradený pojmom 'Útost'; tento pojem zdôrazňuje vlastnosť Boha plného nežnosti a súcitu s hriešnikom.⁵⁰

Sestra Faustína používa aj veľkú škálu prídavných mien pre Božie milosrdenstvo; tak ho vníma ako „nepreniknuteľné“, „nekonečné“, „nesmierne“, „veľké“, „nepreskúmateľné“. Tieto prívlastky majú tiež vyjadriť veľkosť Božieho milosrdenstva, ktoré sa nedá merať ľudskými kategóriami.

Pravdu, že Božie milosrdenstvo je nepreniknuteľné a nepochopiteľné ľudským rozumom, potvrdil sám Pán Ježiš: „*Moje milosrdenstvo je také veľké, že za celú večnosť ho nepochopí žiaden rozum, ľudský ani anjelský.*“⁵¹ Človek sa môže k chápaniu tejto Božej vlastnosti len priblížiť, a to práve úctou k Božiemu milosrdenstvu, tak ako ho Ježiš sám zjavil - či už vo svojej osobe a potom prostredníctvom nástroja, ktorým sú Jeho svätí. A hoci sa Božie milosrdenstvo nedá ľudsky úplne pochopiť, predsa v ňom spočíva počiatok predurčenia každého stvorenia. Milosrdná láska vyrovnáva priepasť, ktorá oddeľuje Stvoriteľa od stvorenia. Tato priepasť vznikla ako dôsledok hriechu. Božie milosrdenstvo je však oveľa väčšie ako všetky ľudské hriechy.⁵²

Zverené poslanie - hlásať celému svetu Jeho nepreniknuteľné milosrdenstvo, Jeho nekonečnú lásku a dobrotu - sústredila svätica do zapisovania

⁴⁹ Porov. MATYSKOVÁ, V. *Boží milosrdenství – pramen a vzor milosrdenství sv. Faustyny Kowalské*. Praha, 2006. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Teol. fakulta, s. 72.

⁵⁰ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 61, č. 73.

⁵¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*. s. 294, č. 699.

⁵² Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 541, č. 1507.

všetkého, čo jej sám Pán o svojom milosrdenstve zjavil a čo jej dal poznať. A sám Božský Majster jej potvrdil, že svoju úlohu pochopila správne. Nazýva ju svojou „sekretárkou“ či „tajomníčkou“, alebo na inom mieste dokonca „správkyňou Jeho milosrdenstva.“ Ježiš jej hovorí: „*Si tajomníčkou môjho milosrdenstva. Vybral som si ťa do tohto úradu v tomto i budúcom živote.*“⁵³

Ježiš niekoľkokrát pripomenul svojej tajomníčke, že toto „zapisovanie“ má chápať ako Jeho výlučnú vôľu: „*Na tom písaní je pečať poslušnosti predstavenej a spovedníkovi. Už tým mi je na slávu a mnoho duší bude mať z toho úžitok pre seba. Dcéra moja, žiadam, aby si všetky voľné chvíle venovala písaniu o mojej добрote a milosrdenstve. Je to tvoje poslanie a tvoja úloha v celom tvojom živote, aby si dávala dušiam poznať moje veľké milosrdenstvo, ktoré mám pre ne, a povzbudzovala ich k dôvere v priepasť môjho milosrdenstva...*“⁵⁴

„*Sekretárka môjho milosrdenstva, píš, hovor dušiam o mojom veľkom milosrdenstve.*“⁵⁵ „*Ty, správkyňa môjho milosrdenstva, hovor celému svetu o mojej добрote.*“⁵⁶

Svedectvo, ktoré apoštolka Božieho milosrdenstva podala vo svojom *Denníčku*, umožňuje, aby sa posolstvo milosrdenstva a lásky nášho Boha šírilo a aj po jej smrti prenikalo do srdc ľudí – nových ctiteľov a predovšetkým svedkov milosrdenstva. Keď Božský Majster prosil svoju „sekretárku“ o verné zapisovanie, dosiahol tým svoj cieľ - úžitok pre mnohé duše: „*»Sekretárka môjho najhlbšieho tajomstva, vedz o tom, že si vo výnimočnej dôvernosti so mnou. Tvojou úlohou je napísať všetko, čo ti dávam poznať o mojom milosrdenstve na úžitok duší, ktoré pri čítaní týchto zápiskov pocítia v duši radosť a naberú odvahu priblížiť sa ku mne. A tak si prajem, aby si všetky voľné chvíle venovala písaniu.*«“⁵⁷

Táto „tajomníčka“ Božieho milosrdenstva si však stále viac uvedomovala, že v celom diele šírenia úcty k Božiemu milosrdenstvu je predsa len kvapkou a počas svojho pozemského života zďaleka nezapísala a nezvestovala

⁵³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 591, č. 1605.

⁵⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 557, č. 1567.

⁵⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 378, č. 965.

⁵⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 254, č. 580.

⁵⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 600, č. 1693.

všetko. Päť mesiacov pred svojou smrťou napísala: „*Láska moja, viem, že vo chvíli smrti sa začne moje poslanie.*“⁵⁸

Svoje poslanie sekretárky Božieho milosrdenstva tak uskutočňuje svätá Faustína, ako predpovedala, aj po svojej smrti, práve prostredníctvom *Denníčka*. Jeho pozorným čítaním preniká pravda viery o Božom milosrdenstve do srdc ľudí. *Denníček* sa stal dielom, ktoré nielen nadchýna jednoduchých ľudí, ale privádza k zamysleniu aj mnohých teológov. Stal sa predmetom skúmania k pochopeniu veľkých teologických právd.⁵⁹

Keď sa v Ríme kvôli chybnému talianskemu prekladu *Denníčka* spochybňovala ortodoxnosť sestry Faustíny, postavil sa na jej obranu krakovský arcibiskup Karol Wojtyła.⁶⁰ So súhlasom kardinála Ottavianiho, ktorý zveril bezprostredný dozor v tejto veci biskupovi Groblickému, sa začal v roku 1964 informatívny proces.⁶¹ v roku 1967 bol úspešne ukončený diecézny proces a 31. januára 1968 bol dekrétom Kongregácie pre kauzy svätých formálne otvorený proces beatifikácie. Avšak zákaz rozširovania kultu Božieho milosrdenstva vo forme predloženej sestrou Faustínou, vydaný ešte v roku 1958, trval až do apríla 1978.⁶²

Keď sa potom kardinál Wojtyła stal pápežom, daroval nám v sestre Faustíne Kowalskej vzácny vzor svätosti. On sám sa z pozície svojho úradu vo veľkej miere zaslúžil o to, aby sa poslanie Božieho milosrdenstva šírilo po celom svete. Poslanie sestry Faustíny tak nachádza nielen hlboké opodstatnenie vo Svätom písme a dokumentoch Cirkvi, ale obzvlášť korešponduje aj s encyklikou Jána Pavla II. *Dives in Misericordia*.⁶³

⁵⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 612, č. 1729.

⁵⁹ Porov. KUPKA, J. *Svätá Faustína Kowalská*. Spišská Nová Ves: SAC Pallotti, 2008, s. 23.

⁶⁰ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 122.

⁶¹ Porov. KOSICKI, G. W. *John Paul II.: The Great Mercy Pope*. Stockbridge: Marian Press, 2004, s. 132.

⁶² Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 123-124.

⁶³ Porov. TURICOVÁ, A. *Božie milosrdenstvo vytryskujúce z prebodnutého Srdca Ježišovho v dejinách spásy*. České Budějovice, 2009. Bakalárska práca. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta, s. 32.

Pápež Ján Pavol II. nazval svätú Faustínu Kowalskú Božím darom pre dnešnú dobu. Z pohľadu jej veľkého poslania a povolania je skutočným darom, pretože svedectvo jej života nás vedie k poznávaniu pravej tváre Boha.⁶⁴

Neobyčajným spôsobom prenikla do Božej najvznešenejšej vlastnosti – do Jeho nekonečného milosrdenstva. Vedená Jeho milosrdným pohľadom spoznala, že človek je povolaný k prijatiu Božieho milosrdenstva a zároveň k jeho darovaniu svojim bližným. Ak vezmeme v úvahu skutočnosť, ktorú vyjadril Ján Pavol II. slovami: „*V najťažších situáciách cirkevných dejín vždy stáli na začiatku obnovy svätci,*“⁶⁵ potom predstavuje svätá Faustína a jej posolstvo most k tretiemu tisícročiu.⁶⁶

⁶⁴ Porov. MATYSKOVÁ, V. *Boží milosrdenství – pramen a vzor milosrdenství sv. Faustyny Kowalské*. Praha, 2006. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Teologická fakulta, s. 4.

⁶⁵ JAN PAVEL II. *Apoštolská exhortace Christifideles laici*. č.16, s. 28.

⁶⁶ Porov. *Homilie Jana Pavla II. při svatořečení svaté Faustyny 30. dubna 2000*, In BERGADANO, E. *Faustyna Kowalská*. Praha, 2004, s. 13.

2 Náuková stránka úcty k Božiemu milosrdenstvu

Predtým, ako sa začneme zaoberať jednotlivými formami úcty k Božiemu milosrdenstvu tak, ako si to Ježiš prijal, pozrime sa v krátkosti na predmet a podstatu tejto úcty, ako nám to odovzdáva svätá Faustína vo svojom *Denníčku*.

2.1 Predmet úcty

Keď sa hovorí o náboženskej úcte, musí sa vždy rozlišovať jej hlavný, čiže podstatný predmet, od predmetu vecného, t.j. nepodstatného, nahraditeľného. Za hlavný predmet akejkoľvek úcty – náboženskej aj svetskej, považujeme vždy len osobu. Ak hovoríme o náboženskej úcte, tak jej hlavným predmetom je osobný Boh: Boh Otec, Boh Syn, Boh Duch Svätý.⁶⁷

2.1.1 Milosrdenstvo Trojjediného Boha

Ak hovoríme o poslanstve Božieho milosrdenstva v rovine náboženskej úcty patriacej Bohu, plynule vymedzujeme zjavené učenie o trojjedinom Bohu. Podľa tohto učenia je Boh úplne jednoduchý, neskladá sa z prvkov; čiže všetko, čo je v Ňom, t.j. v Jeho substancii, je Bohom. A tak Boh nie je len všemohúci, ale je aj Všemohúcnosť, nie je len múdry, ale je aj Múdrost', nielenže nás miluje, ale je aj Láska, nie je len milosrdný, ale je Milosrdenstvo. A tak Všemohúcnosť, Múdrost', Láska, Milosrdenstvo, ktoré sú s Bohom totožné, majú právo na našu náboženskú úctu zvelebovania. V tomto zmysle sú všetky Božie vlastnosti Bohom, jedným a tým istým. Preto sú si aj všetky absolútne rovné. Môže nás tu však napadnúť otázka, prečo v poslanstve sestry Faustíny stojí Božie milosrdenstvo tak v popredí, akoby pred ostatnými vlastnosťami? Prečo je dokonca hlásané ako Božia „najvznešenejšia“⁶⁸ vlastnosť? Ak je milosrdenstvo chápané v biblickom

⁶⁷ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 5.

⁶⁸ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, č. 163, č. 951.

zmysle, teda aktívne, hoci je nazývané vlastnosťou, predstavuje predovšetkým všetky prejavy a účinky nekonečnej Božej lásky v dejinách sveta a zvlášť v dejinách spásy človeka.⁶⁹

Tak *hesed* (hebr. 707) – milosrdenstvo v Starom Zákone, ako aj *eleos* (gréč. ἔλεος) – milosrdenstvo v Novom Zákone vyjadrujú aktívne prejavy Božej lásky k človeku: v Starom zákone prejavené hlavne v povolani a vedení vyvoleného národa a v Novom zákone v príchode Božieho Syna na svet a v celom diele vykúpenia.

Tento biblický vzťah medzi láskou a milosrdenstvom vyjadruje svätá Faustína slovami: „Božia láska je kvetom – milosrdenstvo je plodom.“⁷⁰ „Čistá láska je sprievodkyňou môjho života a jej vonkajším ovocím je milosrdenstvo.“⁷¹

Ak teda chápeme milosrdenstvo aktívne, v biblickom zmysle je najväčšou Božou vlastnosťou, veď predsa: „Najväčšiu lásku a priepasť milosrdenstva poznávam vo vtelení Slova, v jeho vykúpení.“⁷² Zmysel tvrdenia „milosrdenstvo je najvznešenejšou vlastnosťou Boha“⁷³ je v biblickom chápaní tento: Účinky pôsobenia milosrdenstva – lásky sú vo svete najväčšie. V tomto zmysle milosrdenstvo prevyšuje všetky ostatné Božie vlastnosti.

Boh je láska a milosrdenstvo je jej prejav. Milosrdenstvo je to, čo môžeme nejako vidieť, počuť alebo prostredníctvom čoho sa môžeme dotknúť nadprirodzenej lásky Boha. Je to konkrétna láska, jej zjavenie. Milosrdenstvo je kvetom lásky. Boh sa zjavuje teda predovšetkým skrze milosrdenstvo a v milosrdenstve. Takto všetko na svete v stvorení hovorí o milosrdenstve. Sama spravodlivosť vedie k tajomstvu milosrdenstva, lebo v podstate vyplýva z lásky. Dokonalým miestom, kde sa spravodlivosť zjavuje ako láska, je osoba Ježiša Krista, predovšetkým v udalostiach umučenia a zmŕtvychvstania. V poslednej hodine Ježišovej obety za všetkých milosrdenstvo zvíťazilo nad spravodlivosťou vo svete.⁷⁴

⁶⁹ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 9.

⁷⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 372, č. 949.

⁷¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 492, č. 1363.

⁷² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 118, č. 180.

⁷³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 155, č. 301.

⁷⁴ Porov. CHOCHOLSKI, P. *15 dní so sv. Sestrou Faustínou*. Bratislava: LÚČ, 2009, s. 38.

Toto je veľmi vzácna téma židovskej tradície modlitby. Tajomné Božie meno poukazuje na zjednotenie atribútu spravodlivosti a milosrdenstva. Aj ľudský život, ustavične rozdelený v každodennosti medzi spravodlivé a milosrdné reakcie jednotlivých osôb, by sa mal pokúšať o túto jednotu a vyrovnanosť. u sestry Faustíny bolo hľadanie osobného zjednotenia spravodlivosti a milosrdenstva zjavné. Dozvedáme sa o tom z mnohých svedectiev jej spolusestier.

Milosrdenstvu je vlastná schopnosť premeniť zlo na dobro, schopnosť premeniť každé zlo prítomné vo svete a v medziľudských vzťahoch na dobro. Vie podporiť druhého a dať mu novú hodnotu v jeho dôstojnosti. Umožňuje a skrášľuje každú premenu. Keďže cirkev je v neustálej premene, milosrdenstvo je stále nevyhnutné. Je dobré každodenne ho objavovať. Je potrebné, aby sa autentická tvár milosrdenstva vždy znova odkrývala.⁷⁵

Sám Ježiš odkrýva sestre Faustíne nielen podstatný predmet úcty, ale aj predmet nepodstatný, vedľajší a vecný. V úvodnom zjavení dňa 22. februára 1931 zaznejú tieto Ježišove slová: „*Žiadam úctu k môjmu milosrdenstvu... vzdávaním úcty tomu obrazu.*“⁷⁶ Slová „*vzdávaním úcty tomu obrazu*“ jednoznačne poukazujú na to, že obraz, ktorý Ježiš žiadal namaľovať a uctievať, má byť len prostriedkom na uctenie Milosrdenstva, čiže len jeho vecným, nepodstatným predmetom. Vlastným predmetom, ku ktorému smerujú všetky úkony a spôsoby úcty, je iba Milosrdenstvo.⁷⁷

2.1.2 Milosrdné Ježišovo Srdce

Ak sme sa stretli s výrazom „*úcta k milosrdnému Ježišovi*“, je tento výraz teologicky správny. Ježiš povedal sestre Faustíne: „*Moje srdce je milosrdenstvom samotným.*“⁷⁸ Ale to isté hovorí aj o sebe samom. Z toho vyplýva, že Ježiš, ako vtelené Božie milosrdenstvo, je zároveň vlastným predmetom úcty. Preto túto úctu môžeme nazývať úctou k Božiemu milosrdenstvu, ale aj úctou

⁷⁵ Porov. CHOCHOLSKI, P. *15 dní so sv. Sestrou Faustínou*. Bratislava: LÚČ, 2009, s. 45.

⁷⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 305, č. 742.

⁷⁷ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 11.

⁷⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 631, č. 1777.

k milosrdnému Ježišovi – obidva názvy, z hľadiska predmetu úcty, presne vyjadrujú jej podstatu.⁷⁹

Ježiš, vtelené Božie Milosrdenstvo, zaujíma však v úcte privilegované miesto. Je nielen vlastným predmetom úcty, ale aj hlavným predmetom, a to v takom zmysle, že vo všetkých úkonoch úcty je Ježiš skutočne jej vlastným cieľom, dokonca aj v tých úkonoch, ktoré zjavne smerujú k inej božskej osobe. Napríklad pri korunke k Božiemu milosrdenstvu: Tá je nepochybne smerovaná k milosrdenstvu Boha – Otca, ale viaceré zjavenia nám ukazujú Ježiša ako darcu všetkých milostí spojených s touto korunkou a aj ako predmet dôvery v milosrdenstvo, ktorú vyjadrujeme modlitbou ruženca. Toto výnimočné miesto Ježiša má svoje doktrinálne odvodenie v slovách evanjelia: „*Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa.*“⁸⁰

Na prvý pohľad by sa popri týchto tvrdeniach mohlo zdať, že sú porovnateľné s úctou k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. Mohlo by sa totiž zdať, že medzi jedným a druhým prejavom úcty nie je podstatný rozdiel a že dokonca úcta k Najsvätejšiemu Ježišovmu Srdcu je akoby časťou úcty k Božiemu milosrdenstvu.

Tento pohľad by bol však veľmi povrchný a odporoval by ich základným znakom. V úcte k Najsvätejšiemu Ježišovmu Srdcu podstatným a vlastným predmetom je druhá božská osoba, vtelený Boží Syn. Avšak vlastným predmetom úcty k Božiemu milosrdenstvu je božské milosrdenstvo Najsvätejšej Trojice. Božie milosrdenstvo je totiž osobný Boh a preto môže byť podstatným predmetom nezávislej náboženskej úcty. Už teda samotný predmet úcty k Božiemu milosrdenstvu je svojím rozsahom rozdielny a širší než samotný predmet úcty k Najsvätejšiemu Ježišovmu Srdcu. Ľudské telesné Ježišovo srdce je v úcte k Božskému Srdcu nahraditeľným, vecným predmetom.⁸¹

V zjaveniach týkajúcich sa úcty k Božiemu milosrdenstvu, je veľakrát reč o Ježišovom Srdci ako o sídle nevyčerateľného milosrdenstva, ale toto srdce

⁷⁹ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 12.

⁸⁰ Jn 14,6

⁸¹ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*, s. 16.

nikdy nefiguruje ako vecný predmet úcty. Vecným predmetom je v tejto úcte materiálny obraz.

Úcta k Najsvätejšiemu Ježišovmu Srdcu žiada od nás predovšetkým náhradu za urážky spôsobené hriechmi, avšak podstata úcty k Božiemu milosrdenstvu spočíva v neochvejnej dôvere v Boha.

Úcta k Ježišovmu Srdcu má svoje vyhradené dni: Sú to predovšetkým prvé piatky každého mesiaca a Slávnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, ktorá pripadá na piatok po sviatku Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi. Na rozdiel od nej úcta k Božiemu milosrdenstvu, okrem sviatku Božieho milosrdenstva, ktorý sa slávi prvú nedeľu po Veľkej noci, nemá žiaden vyhradený deň, ale naopak, má privilegovanú hodinu – tzv. hodinu Božieho milosrdenstva – každý deň o tretej popoludní.⁸²

Najvierohodnejšie milosrdenstvo je to, ktoré má tvár. Ide tu o skutočnú tvár Boha a skutočnú tvár človeka. Pre Faustínu rozjímať s dôverou a pomocou ikony milosrdného Krista znamená dlhodobo pracovať pre budúcnosť ľudstva. „*Bože nepochopiteľného milosrdenstva, zahrň celý svet a vylej sa na nás skrze lútostivé Ježišovo srdce!*“⁸³

Spolu s Jánom Pavlom II., ktorý sa inšpiroval modlitbou svätej Faustíny, môžeme povedať: „*Bože, milosrdný Otec, ktorý si zjavil svoju lásku vo Svojom Synovi Ježišovi Kristovi a ktorý si ju vylial na nás skrze Duchu Svätého Tešiteľa, zverujem Ti dnes osud sveta a každého človeka. Nakloň sa nad naše hriechy, uzdrav naše slabosti, zvíťaz nad každým zlom, nech všetci obyvatelia zeme zakúsia Tvoje milosrdenstvo, aby v Tebe, jedinom Bohu, Trojici, ustavične nachádzali prameň nádeje. Nebeský Otec, pre bolestné umučenie a zmŕtvychvstanie Tvojho Syna, maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom! Amen.*“⁸⁴

⁸² Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 16.

⁸³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 433, č. 1183.

⁸⁴ CHOCHOLSKI, P. *15 dní so sv. Sestrou Faustínou*. Bratislava: LÚČ, 2009, s. 55.

2.2 Podstata úcty

Milosrdenstvo trojjediného Boha, ktoré je vlastným predmetom úcty k Božiemu milosrdenstvu a je zároveň aj jej motívom, nás necháva preniknúť do jej najhlbšej podstaty.

Neobyčajné a skutočne božské vlastnosti tohto milosrdenstva nás totiž vedú k základnému, najpodstatnejšiemu úkonu tejto úcty – k neochvejnej, vytrvalej a neobmedzenej dôvere v Božie milosrdenstvo.

2.2.1 Dôvera

Dôvera v kontexte zjavení tvorí podstatu úcty k Božiemu milosrdenstvu. Je to práve ona, ktorá zaručuje dôverujúcemu nielen večnú spásu, ale aj iné milosti, rovnako tie, ktoré sú potrebné pre spásu, ako aj milosti potrebné pre časný život. A tak dôvera už sama o sebe vytvára úctu. Bez dôvery nemožno nijako využiť ponúkané dary a už vonkoncom nie plody, ktoré sprostredkúva.⁸⁵ Ježiš až deväťkrát ukázal v zjaveniach dôveru ako podmienku na získanie všetkých darov, ktoré sú späté s úctou k Božiemu milosrdenstvu.⁸⁶

„Ten, kto dôveruje môjmu milosrdenstvu, nezhynie, lebo všetky jeho záležitosti sú mojimi.“⁸⁷ Je to jeden z veľkých prísľubov Božej milosrdnej lásky, v ktorom tak nádherne vidíme práve jej podstatu – dôveru. A na inom mieste Ježiš hovorí: *„Duša, ktorá bude dôverovať môjmu milosrdenstvu, je najšťastnejšia, lebo ja sám sa o ňu starám.“⁸⁸* Božia láska a milosrdenstvo tak veľmi obklopujú svet, že *„všetko, čo jestvuje, vyšlo zvnútra môjho milosrdenstva.“⁸⁹* Nielen vyšlo, ale bolo stvorené úkonom Jeho lásky a zároveň *„všetko, čo jestvuje, je obsiahnuté vnútri môjho milosrdenstva hlbšie ako nemluvňa v lone svojej matky. Ako bolestne ma zraňuje nedôvera voči mojej dobrotivosti. Najbolestnejšie ma zraňujú hriechy*

⁸⁵ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 22.

⁸⁶ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, č. 420, 687, 742, 1160, 1182, 1396, 1452, 1516-1517, 1520.

⁸⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 300, č. 723.

⁸⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 463, č. 1273.

⁸⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 294, č. 699.

nedôvery.“⁹⁰ Človek tu na zemi nepozná krajšiu a nežnejšiu lásku, ako lásku matky k svojmu dieťaťu. Tieto slová Pána Ježiša nám obrazne dokazujú, že láska Boha k ľuďom je väčšia a nežnejšia ako tá najväčšia láska, akú môžeme vidieť medzi ľuďmi, a preto si zasluhuje, aby sme k nej mali neochvejnú dôveru. Dôvera je to, čo vytvára pravý vzťah. Ak nie je vo vzťahu dôvera, nemôžeme ani povedať, že je to vzťah v pozitívnom slova zmysle, pretože bez dôvery je buď neutrálny, alebo negatívny. O to viac je v dôsledku veľkosti Božieho milosrdenstva Jeho starostlivosť o všetkých tých, ktorí Mu dôverujú, vyzdvihnutá na úroveň princípu. Najdôraznejšie túto myšlienku vyjadruje zjavenie, kde Ježiš hovorí: „*Skôr by sa pominulo nebo i zem, než by dôverujúcu dušu nezahrnulo moje milosrdenstvo.*“⁹¹

Z najhlbšej podstaty Božieho milosrdenstva vyplývajú tri vnútorné spolu súvisiace vlastnosti:

1. „*Čím väčšia úbohosť, tým má väčšie právo na moje milosrdenstvo.*“⁹²
2. „*Čím väčší hriešnik, tým väčšie má právo na moje milosrdenstvo.*“⁹³
3. „*Som štedrejší voči hriešnikom, než voči spravodlivým.*“⁹⁴

To nie je - pochopiteľne - žiadna výzva ku konaniu hriechov, ale je samozrejmé, že čím človek viac upadá, tým naliehavejšie potrebuje pomoc. Milosrdenstvo sa skutočne ponáhľa na pomoc predovšetkým a obzvlášť tým, ktorí ho najviac potrebujú. Túto pravdu nám Ježiš zjavuje v evanjeliu a vzťahuje ju na svojho Otca, keď hovorí: „*Tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú.*“⁹⁵

Ježiš zjavil svätej Faustíne, že ani tá najväčšia hriešnosť duše v Ňom nezapaľuje hnev, ale naopak, pohýna v Ňom veľké milosrdenstvo.⁹⁶ Preto by žiadny veriaci katolík nemal pochybovať o tom, že nekonečné Božie

⁹⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 409, č. 1076.

⁹¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 631, č. 1777.

⁹² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 432, č. 1182.

⁹³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 300, č. 723.

⁹⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 463, č. 1275.

⁹⁵ Lk 15,17

⁹⁶ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 615, č. 1739.

milosrdenstvo je nevyčerpatel'né; dokonca najväčšie hriechy nielen jednotlivca, ale ani celého sveta ho nikdy nevyčerpajú. Dôvera, a znova len dôvera: „*Milosti z môjho milosrdenstva možno načierať jedinou nádobou, a tou je dôvera.*“⁹⁷ Z toho vyplýva, že každý vonkajší úkon úcty vyvolá Ježišom prisľúbené účinky iba vtedy, ak je výrazom dôvery a je s dôverou vykonaný. Napríklad, ak sa niekto modlí ruženec k Božiemu milosrdenstvu, ale nedôveruje, nedosiahne to, čo Ježiš prisľúbil, keď sa táto modlitba bude odriekať s plnou dôverou. Podobne je to aj s úctou k Jeho obrazu. Pretože ctiť Božie milosrdenstvo znamená pre Ježiša to isté, ako obrátiť sa naňho s dôverou.

Táto dôvera je taká mocná, že aj bez konkrétnych úkonov úcty, odovzdaných prostredníctvom sv. Faustíny, zabezpečuje dosiahnutie žiadaných účinkov. Ježiš jej totiž povedal: „*Ten, kto dôveruje môjmu milosrdenstvu, nezahynie, lebo všetky jeho záležitosti sú mojimi.*“⁹⁸ Avšak na dosiahnutie mimoriadnych výsledkov, prisľúbených Ježišom za jednotlivé úkony úcty, je obzvlášť nutné tieto úkony vykonávať. Ak chce teda niekto získať úplné odpustenie všetkých vín a trestov, musí v Nedeľu Božieho milosrdenstva, (prvá nedeľa po Veľkej noci) prijať sväté prijímanie v milosti posväcujúcej, tak ako si to Ježiš prial.

Čo vlastne táto dôvera znamená? Čím je dôvera, na ktorej spočíva podstata úcty k Božiemu milosrdenstvu? Túto dôveru nemožno chápať len ako pocit, alebo postoj oddelený od kresťanského života. Dá sa povedať, že je to celoživotný program veriaceho kresťana alebo - jasnejšie povedané - postoj, Ježišom nazývaný vierou, ktorú očakával od svojich vyznávačov, keď im hovoril: „*Ak budete mať vieru, ako horčičné zrnko a poviete tomuto vrchu: - Prejdi odtiaľto ta! - prejde. A nič vám nebude nemožné.*“⁹⁹

Celá kresťanská teológia na čele so sv. Pavlom nazýva tento postoj božskou čnosťou nádeje, ktorá pramení zo živej viery v nekonečnú Božiu lásku a dobrotu voči nám. Je neoddeliteľne spojená s pokorou a s úprimným a hlbokým

⁹⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 560, č. 1578.

⁹⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 300, č. 723.

⁹⁹ Mt 17,20

presvedčením o tom, že všetko dobro, ktoré je v nás, a ktoré konáme, je Božím dielom a darom, že nemáme nič, čo by sme nedostali od Boha.

Táto dôvera – nádej je otvorením sa duše pre Božiu milosť a prosbou o ňu – a tým je aj postojom neustálej a účinnej modlitby. V zjaveniach sestry Faustíne spája Ježiš tento postoj ešte s ľútosťou za hriechy, a to až do takej miery, že si dôrazne želá, aby sa ctitelia Milosrdenstva snažili o čo najväčšiu dôveru a ľútosť vždy, keď pristupujú k sviatosti zmierenia. Týmto spôsobom sa sviatosť zmierenia stáva úkonom úcty k Milosrdenstvu. *„Prichádzaj ku mne po odpustenie, lebo ja som vždy pripravený ti odpustiť. Kol'kokrát ma o to prosíš, tol'kokrát oslavuješ moje milosrdenstvo.“*¹⁰⁰

2.2.2 Skutki milosrdenstva ako plody dôvery

Dôvera je dušou celej úcty, pretože je tesne spätá s vierou, neochvejnou nádejou, pokorou a ľútosťou; a tak práve tí, ktorí túto úctu prejavujú, sa musia usilovať o prehĺbenie uvedených čností vo vlastnom duchovnom živote. Sám Ježiš vyžadoval túto dôveru predovšetkým od svojej sekretárky, zároveň jej však vysvetlil, ako má byť tento postoj spätý s inými úkonmi úcty a nevyhnutne s konaním skutkov milosrdenstva: *„Dcéra moja, keď cez teba žiadam od ľudí úctu k môjmu milosrdenstvu, tak ty sa musíš prvá vyznačovať dôverou v moje milosrdenstvo. Žiadam od teba skutky milosrdenstva, ktoré majú vyplývať z lásky ku mne. Milosrdenstvo svojim bližným máš preukazovať vždy a všade, nemôžeš sa tomu vyhýbať ani sa vyhovárať, ani sa od toho oslobodiť. Milosrdenstvo svojim bližným môžeš prejavovať trojakým spôsobom: po prvé – skutkom, po druhé – slovom, po tretie – modlitbou. V týchto troch stupňoch je obsiahnutá plnosť milosrdenstva a je viditeľným dôkazom lásky ku mne. Takto duša oslavuje moje milosrdenstvo a vzdáva mu česť.“*¹⁰¹

Preukazovanie milosrdenstva závisí od stupňa realizácie úcty k Božiemu milosrdenstvu. A tu sa dostávame k akémusi rozdeleniu načrtnutému už

¹⁰⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 532, č. 1488.

¹⁰¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 305, č. 742.

samotným Ježišom. Mohli by sme teda rozlišovať jeden stupeň úcty, ktorý sa obmedzuje na jednoduché vykonávanie úkonov úcty potrebných na získanie milostí podľa prísľubov, ktoré sú s nimi spojené. Napríklad slávenie sviatku Božieho milosrdenstva, s ktorým sa spája milosť úplného odpustenia vín a trestov po spovedi a svätom prijímaní, je týmto jednoduchým úkonom úcty k Božiemu milosrdenstvu. Pretože spoveď môže bezprostredne predchádzať svätému prijímaniu, obsiahnutie mimoriadnej milosti „druhého krstu“ nemusí byť závislé od konania skutkov milosrdenstva, na čo v tomto prípade nie je vždy čas alebo príležitosť. Z toho vlastne vyplýva mimoriadna veľkosť milosti spätéj so slávením sviatku Božieho milosrdenstva.

Iným príkladom jednoduchej úcty je napríklad uctenie si obrazu Božieho milosrdenstva, jeho slávnostné vystavenie - či už v kostole, alebo inej miestnosti - a predovšetkým, keď človek naň hľadá s dôverou.

Avšak pozor, integrálnou sa úcta k Božiemu milosrdenstvu stane až vtedy, ak okrem týchto jednoduchých úkonov úcty, tak ako si ich žiadal Ježiš, bude obsahovať zároveň aj uskutočňovanie milosrdenstva, nevyhnutného na získanie sľubov: *„Áno, Druhá veľkonočná nedeľa je sviatkom milosrdenstva. Ale musí byť aj skutok. Žiadam úctu k môjmu milosrdenstvu slávnostným oslavovaním tohto sviatku aj vzdávaním úcty tomu obrazu, ktorý je namaľovaný. Cez tento obraz udelím dušiam veľa milostí, on má pripomínať požiadavky môjho milosrdenstva, lebo aj najsilnejšia viera bez skutkov je márna.“*¹⁰²

Z uvedeného vyplýva, že samotná jednoduchá úcta prejavovaná osobitnými úkonmi bez konania skutkov milosrdenstva – skutkom, slovom, modlitbou – nie je úkonom úcty k Božiemu milosrdenstvu, ktorú vyžaduje Ježiš. Vo svetle uvedených argumentov treba konštatovať, že skutky milosrdenstva sú v úcte k Božiemu milosrdenstvu bezpodmienečne potrebné. Kto by ich zanedbával, nedosiahne milosti späté s konkrétnymi formami úcty.

Keď Ježiš definoval náukovú stránku úcty k Božiemu milosrdenstvu, vysvetlil, že oveľa väčšiu zásluhu má duchovné milosrdenstvo, na ktoré netreba

¹⁰² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 305, č. 742.

mať ani povolenie, ani sýpky a je prístupné každej duši.¹⁰³ Zároveň vyjadril želanie, aby každý, kto preukazuje túto úctu, urobil v priebehu dňa aspoň jeden skutok milosrdenstva.¹⁰⁴ Môže ho preukázať dobrým činom, dobrým slovom alebo modlitbou. Týmto spôsobom úcta k milosrdenstvu, ktorú chce Ježiš šíriť prostredníctvom sestry Faustíny, nemôže byť nejakým svätuškárstvom, ale hlboko prežitým postojom kresťanského náboženského života. Tejto základnej požiadavke – preukazovať milosrdenstvo blíznym – skutočne vyhovujú všetky konkrétne spôsoby úcty k Božiemu milosrdenstvu. Pán Ježiš dokonca zostavil ruženec k Božiemu milosrdenstvu tak, že je úkonom milosrdenstva voči blíznym. Veď Ježiš v ňom káže vyprosovať milosrdenstvo nielen pre seba, ale pre všetkých, ktorí sú nám blízki, ba dokonca pre celý svet. Keď teda prisľúbil šťastnú smrť v Božej milosti tomu, kto sa so skrúšeným srdcom a dôverou raz pomodlí ruženec, neurobil výnimku v tejto základnej požiadavke preukazovania milosrdenstva blíznym.

Preukazovanie milosrdenstva teda na rozdiel od dôvery netvorí síce podstatu úcty k Božiemu milosrdenstvu, ale jeho podmienená nevyhnutnosť nabáda na horlivú prax lásky k blížnemu. Takto sa úcta k Božiemu milosrdenstvu zapája do dlhého radu odvekej kresťanskej tradície.¹⁰⁵

¹⁰³ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 476, č. 1317.

¹⁰⁴ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 426, č. 1158.

¹⁰⁵ WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 25.

3 Formy úcty k Božiemu milosrdenstvu

Nasledujúca kapitola bude analýzou konkrétnych úkonov úcty k Božiemu milosrdenstvu. Každý úkon úcty musí byť výrazom dôvery a musí byť spojený s konkrétnymi skutkami milosrdenstva. Ježiš nám prostredníctvom svätej Faustíny odovzdáva štyri základné formy úcty: uctievanie obrazu Božieho milosrdenstva, slávenie sviatku Božieho milosrdenstva, modlitba korunky k Božiemu milosrdenstvu a uctievanie hodiny Ježišovej smrti. Ku každej z nich sa viažu zvláštne milosti a prisľúbenia. Spolu s týmito formami je neoddeliteľne späté šírenie kultu Božieho milosrdenstva.

3.1 Obraz Božieho milosrdenstva

Prvou formou úcty k Božiemu milosrdenstvu, ktorú nám sprostredkúva sv. Faustína vo svojom *Denníčku*, je uctievanie obrazu Božieho milosrdenstva.

S touto formou úcty je spojené neobvykle veľké množstvo zjavení. Môžeme ich dokonca rozdeliť do troch veľkých skupín. Prvú a zároveň najväčšiu skupinu tvoria zjavenia týkajúce sa úlohy a miesta obrazu v úcte k Božiemu milosrdenstvu, druhú skupinu tvoria zjavenia spojené s maľbou obrazu a tretia skupina sa týka nepriamo vzhľadu Božieho milosrdenstva, zahŕňa zjavenia Ježiša „takého, aký bol na obraze“.¹⁰⁶

3.1.1 Zjavenia

Vzhľadom na dôležitosť tejto formy úcty k Božiemu milosrdenstvu a na množstvo zjavení sa v nasledujúcich riadkoch ponúka chronologický prehľad aspoň tých najdôležitejších zjavení týkajúcich sa obrazu. Keďže nie je možné podať úplný prehľad všetkých zjavení, na to v tejto práci nie je priestor, predkladá sa prierez, výber z každej skupiny.

¹⁰⁶ WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 30.

Prvé zjavenie sa uskutočnilo 22. februára 1931. Sestra Faustína vtedy pôsobila v kláštore v Plocku. Pracovala tu najprv v kuchyni, potom postupne v pekárni a v obchode s pečivom. Daného dňa večer, keď bola vo svojej cele, sa jej ukázal Pán Ježiš v bielom rúchu. Pravú ruku zodvihol k požehnaniu a ľavú si priložil na šaty na prsiach, odkiaľ vychádzali dva veľké lúče: jeden červený a druhý svetlý.¹⁰⁷ Ježiš sa obrátil na Faustínu s príkazom, aby namaľovala obraz s nápisom „*Ježišu, dôverujem Ti,*“ podľa videnia. Ježiš vyjadril svoju vôľu, aby sa tento obraz uctieval najprv v domácej kaplnke a neskôr na celom svete. Sestra Faustína dostala aj prísľub spojený s uctievaním obrazu.¹⁰⁸ Toto zjavenie ohľadne obrazu je asi najdôležitejšie, pretože je tu presný opis Ježišovho prania, ako má byť obraz namaľovaný, a zároveň Ježišov želanie, aby bol obraz verejne uctievaný. Ježiš v tomto zjavení dokonca dáva prísľúbenia.

Keď sestra Faustína rozprávala o tomto zjavení spovedníkovi, ten interpretoval Ježišove slová v duchovnej rovine. Odporučil jej, aby „namaľovala“ Ježišov obraz vo svojej duši dobrými skutkami. To však nebola Božia vôľa. Krátko po tomto rozhovore sa obrátil Ježiš znovu na svoju „tajomníčku“ a požiadal ju, aby namaľovala obraz Božieho milosrdenstva.¹⁰⁹

Sestra Faustína vyjadrila Ježišovu vôľu sestre Róze Klobukowskej, predstavenej kláštora v Plocku. Tá sa však vyjadrila dosť skepticky a žiadala znamenie ako dôkaz toho, že je to skutočne Božia vôľa, a nie výplod fantázie sestry Faustíny. Keď Faustína predostrela túto požiadavku Ježišovi, počula v duši slová, že žiadaným znamením budú milosti, ktoré udelí prostredníctvom tohto obrazu.¹¹⁰

Na konci duchovných cvičení v roku 1932 vo Walendowe sa Ježiš ukázal Faustíne a milo ju požiadal, aby sa zadívala na Jeho milosrdné Srdce. Poslúchla, uprela svoj zrak na Ježišovo Srdce, a uvidela, že z Neho vyšli dva lúče, ktoré

¹⁰⁷ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 49, č. 47.

¹⁰⁸ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 49, č. 48.

¹⁰⁹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 49, č. 49.

¹¹⁰ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 50, č. 51.

„sú na tom obraze.“ Vtedy, ako píše vo svojom *Denníčku* pochopila, aké veľké je Božie milosrdenstvo.¹¹¹

Pri adorácii u sestier z Kongregácie františkánok Rodiny Márie, na Veľký piatok v roku 1933, sa Ježiš obrátil na Faustínu s veľmi dramatickým posolstvom. Povedal jej, že ak zanedbá záležitosť s maľovaním obrazu a celé dielo Božieho milosrdenstva, bude sa zodpovedať za veľký počet duší.¹¹²

Keď sa v roku 1934 začalo pracovať na maľbe obrazu, opýtala sa Faustína Pána Ježiša, či nápis na obraze môže znieť „Kristus, Kráľ milosrdenstva“. Pán potvrdil, že je Kráľom milosrdenstva, a zároveň vyjadril želanie, aby bol obraz Božieho milosrdenstva verejne vystavený počas prvej nedele po Veľkej noci.¹¹³

Keď sa potom neskôr otec Sopočko pýtal sestry Faustíny na obsah nápisu na obraze, dostala krátko nato vnuknutie, že Ježišova vôľa je, aby na obraze umiestnili nápis so slovami: „Ježišu, dôverujem Ti“.¹¹⁴

V tomto čase sa uskutočnilo aj zjavenie, v ktorom Ježiš hovorí o svojom pohľade na obraze a vysvetľuje jeho význam. Ježiš vtedy Faustíne povedal: „*Môj pohľad z tohto obrazu je taký ako pohľad z kríža.*“¹¹⁵

Jedna z interpretácií tohto termínu „pohľad z kríža“ pochádza od druhého duchovného vodcu sestry Faustíny, otca Józefa Andrasza, SJ. Podľa neho tomuto vyjadreniu treba rozumieť v zmysle pohľadu plného milosrdnej lásky voči všetkým ľuďom, ktorých Ježiš na kríži vykúpil. Na základe tejto interpretácie potom vznikol známy krakovský obraz od Adolfa Hylu.¹¹⁶

Raz, keď svätica navštívila maliara, ktorý maľoval prvý obraz, veľmi zosmutnela, pretože Ježišov výzor nebol taký, ako ho videla v zjavení. Po návrate do kláštora šla hneď do kaplnky a rozplakala sa. Ježiš sa k nej vtedy obrátil a vysvetlil jej, že hodnota obrazu nespočíva v kráse farieb, ale v jeho milosti.¹¹⁷

¹¹¹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 116, č. 177.

¹¹² Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 105, č. 154.

¹¹³ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 67, č. 88.

¹¹⁴ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 163, č. 327.

¹¹⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 163, č. 326.

¹¹⁶ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 46.

¹¹⁷ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 313.

V roku 1934 bol obraz hotový. Faustína však mala víziu Matky Božej, ktorá bola smutná a vysvetlila jej, že bude ešte veľa trpieť; kvôli obrazu Božieho milosrdenstva a kvôli celému dielu.¹¹⁸

Na jeseň roku 1934 sa udialo jedinečné zjavenie. Na sestru Faustínu urobilo silný dojem, pretože ho opisuje veľmi podrobne. Podáva presný opis: k zjaveniu sa udialo v kláštornej záhrade vo Vilniuse 26. októbra, desať minút pred osemnástou hodinou a vízia trvala asi štyri minúty. Sestra bola v spoločnosti chovaníc, keď zrazu uvidela nad kaplnkou Ježiša presne v takej podobe, ako sa jej zjavil v roku 1931 v Plocku a ako bol namaľovaný na obraze. Z Jeho Srdca vychádzali dva veľké lúče, ktoré dopadali na kaplnku a na celý rehoľný dom, potom dokonca na Vilnius a na celý svet. Zaujímavosťou tohto zjavenia bol fakt, že aj jedna z chovaníc – Ignacja – videla lúče. Nevidela však, odkiaľ vychádzajú. Ignacja bola veľmi rozrušená a pri večeri o tom rozprávala ostatným. Keďže ju všetci vysmiali, obrátila sa na sväticu. Faustína to skomentovala slovami: „Moje srdce sa zaradovalo, že sám Ježiš sa dáva poznať vo svojom diele.“¹¹⁹

Pred zjavením v novembri 1934 obetovala Faustína všetky modlitby, utrpenia a prijaté obety na úmysel Svätého Otca, aby schválil sviatok Božieho milosrdenstva. Od Ježiša potom dostala uistenie o Jeho vrúcnej túžbe, aby bol obraz Božieho milosrdenstva na prvú nedeľu po Veľkej noci slávnostne posvätený a verejne uctený.¹²⁰

Viacero zjavení spojených s obrazom bolo prepojených s eucharistickým kultom. Často sa zjavenia udiali počas eucharistickej poklony, na ktorej bola sestra Faustína priamo účastná, alebo aj na iných miestach, ako napríklad v jej cele, kedy zrazu vo vízii uvidela najprv svätú Eucharistiu a potom Pána Ježiša ako na obraze. Zase v inom čase mala víziu pri udeľovaní eucharistického požehnanja, vtedy z najsvätejšej Oltárnej Sviatosti vychádzali lúče ako na obraze.¹²¹

Zjavenia týkajúce sa obrazu nasledovali ešte viac krát, často boli spojené s Ježišovým uistením, že je to Jeho vôľa. Na slávnosť Božského Srdca 24. júna

¹¹⁸ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 160, č. 316.

¹¹⁹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 67, č. 87.

¹²⁰ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 168, č. 341.

¹²¹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, č. 370, 414, 416, 420, 441, 657.

1938 sa odohralo posledné zjavenie, ktoré sestra Faustína opisuje vo svojom denníku. Faustína vtedy videla Najsvätejšie Ježišovo Srdce obklopené veľkým jasom a z jeho rany vychádzali lúče milosrdenstva, ktoré sa rozlievali na celý svet.¹²²

Podľa pokynov sestry Faustíny vzniká vo Vilniuse prvý obraz po spomínanej vízii z roku 1934, keď po mnohých trápeniach našla Faustína s pomocou svojho spovedníka maliara Eugénia Kazimirowského. Namaľoval už spomínaný obraz, pri ktorom zostala sestra Faustína zarmútená, lebo umelcovi sa Pána Ježiša nepodarilo namaľovať tak, ako ho ona vo vízii videla.

No druhý obraz, ten, ktorý sa preslávil po celom svete, pochádza z inej ruky. Na prosbu sestier z Kongregácie sr. Faustíny bol Adolf Hyla poverený namaľovať pre kláštor nový obraz. Keďže nový obraz bol pre kostol priveľký, má ho namaľovať ešte raz tak, aby sa zmestil do výklenku bočného oltára. Skoro šesť rokov po smrti sestry Faustíny, 16. apríla 1944, keď sa po prvýkrát v kaplnke slávil aj sviatok Božieho milosrdenstva, tam posvätili obraz, ktorý si môžeme uctievať dodnes. Tak sa doslovne uskutočnila Pánova prosba: „*Túžim, aby tento obraz bol uctievaný najprv vo vašej kaplnke a potom aj na celom svete.*“¹²³

3.1.2 Prisľúbenia

S úctou tohto obrazu Ježiš spojil mimoriadne prisľúbenia, ktoré nás majú povzbudiť k horlivému rozširovaniu: „*Sľubujem, že duša, ktorá bude tento obraz uctievať, nezahynie. Sľubujem jej tiež víťazstvo nad nepriateľmi už tu na zemi a zvlášť v hodine smrti. Ja sám ju budem chrániť ako svoju chválu.*“¹²⁴

Sestra Faustína zažila počas svojho života mnohokrát uskutočnenie týchto prisľúbení. Jeden dojímavý príklad sa odohral vo februári 1937, keď sama chorá na tuberkulózu bola v nemocnici. Ako píše v *Denníčku*, bol to pre ňu výnimočný deň. Napriek tomu, že zakúsila toľko bolestí, jej duša oplývala veľkou radosťou. V susednej izolačke ležala ťažko chorá židovka. Pred troma dňami ju sestra

¹²² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 635, č. 1796.

¹²³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 49, č. 47.

¹²⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 49, č. 48.

Faustína navštívila, pocítila v duši bolesť, že táto chorá už onedlho zomrie a milosť krstu neobmyje jej dušu. Sestra Faustína poprosila ošetrojúcu sestru, aby ju pokrstila, keď sa bude blížiť jej posledná chvíľa. Bol tu však problém, pretože pri tejto smrteľne chorej sa zdržiavali členovia jej židovskej rodiny. Faustína pocítila v duši vnuknutie pomodliť sa pred obrazom, ktorý jej Ježiš kázal namaľovať. K Pánovi sa modlila: „Ježišu, sám si mi povedal, že budeš udeľovať veľké milosti skrze tento obraz, tak Ťa prosím o milosť sv. krstu pre túto židovku. Nezáleží na tom, kto ju pokrstí, len aby bola pokrstená.“ Po tejto modlitbe sa zvláštne upokojila a nadobudla istotu, že napriek ťažkostiam voda sv. krstu prenikne dušu ťažko chorej. Popoludní sa blížila jej posledná chvíľka, ale ošetrojúcej sestre sa zdalo nemožné udeliť jej milosť krstu, keďže príbuzní boli stále pri nej. Nadišla chvíľa, keď chorá začala strácať vedomie, a jej príbuzní sa rozbehli hľadať lekára, aby chorú ratoval. A tak zostala na chvíľu sama a ošetrojúca sestra jej udelila sv. krst. Kým sa k nej všetci príbuzní znovu zbehli, jej duša už bola ozdobená Božou milosťou. Zomieranie trvalo krátko, akoby zaspala. Sestra Faustína náhle uvidela jej dušu vstupovať do neba v úchvatnej nádhere. Opisuje, že si nevieme predstaviť, aká krásna je duša v milosti posväcujúcej. A duša sestry Faustíny bola naplnená radosťou, že pred týmto obrazom dostala takú veľkú milosť pre túto umierajúcu.¹²⁵

Všetko závisí od toho, či skutočne dôverujeme Bohu, že nás chce obdarovať oveľa viac, než sú naše predstavy a priania. Ježiš to vysvetľuje úplne jednoduchým príkladom: „*Dcéra moja, predstav si, že si vládkyňou celej zeme a máš možnosť rozhodovať o všetkom, ako sa ti páči. Môžeš konať akékoľvek dobro, aké sa ti zapáči. Vtom zaklope na tvoje dvere malé dieťa. Celé sa trasie a so slzami v očiach, ale s veľkou dôverou v tvoju dobrotu, prosí o kúsok chleba, aby neumrelo od hladu. Ako by si sa k tomu dieťaťu zachovala? Odpovedz mi, dcéra moja.*“ „Povedala som: „Ježišu, dala by som mu všetko, o čo ma prosí, ale aj tisíckrát viac.“ Pán mi povedal: „*Tak ja zaobchádzam s tvou dušou.*“¹²⁶

¹²⁵ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 360, č. 916.

¹²⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 132, č. 229.

Veta „Ježišu, dôverujem Ti!“ , ktorú mal maliar napísať na obraz, sa mu zdala prídlhá. Podľa jeho názoru nie je na obraze pre ňu dostatok miesta. Keď sa sestra Faustína na to pýtala Ježiša, On na tom trval: „*Slová – Ježišu, dôverujem Ti – musí byť vidno.*“¹²⁷ Tieto slová sú takpovediac kľúčom, ktorý otvára bránu k Božiemu milosrdenstvu. Vždy odznova hovorí Ježiš sestre Faustíne o moci, ktorá je skrytá v týchto slovách: „*Sám sa robím závislým od tvojej dôvery. Ak tvoja dôvera bude veľká, moja štedrosť nebude poznať miery.*“¹²⁸ „*Ó, ako veľmi milujem duše, ktoré mi úplne dôverujú – urobím pre ne všetko.*“¹²⁹

Problém nápisu na obraze sa vyriešil, keď sa raz sestry Faustíny na to pýtal jej spovedník. Tiež argumentoval tým, že všetko sa na obraz nezmestí. Faustína mu sľúbila, že sa za to pomodlí a dá mu odpoveď. Keď potom prechádzala okolo najsvätejšej Oltárnej Sviatosti, dostala vnuknutie, ako má nápis byť. Ježiš jej pripomenul, že už pri prvom zjavení jej povedal, tie tri slová musia byť viditeľné. Sú to tieto slová: *Ježišu, dôverujem Ti*. Faustína vtedy pochopila, že Ježiš túži po tom, aby tam bola umiestnená celá formulka. Na inom mieste jej Ježiš povedal o milosti spojenej s týmito slovami: „*Dávam ľuďom nádobu, s ktorou majú prichádzať k prameňu milosrdenstva po milosti. Tou nádobou je tento obraz s nápisom: Ježišu, dôverujem Ti.*“¹³⁰ Týmito slovami bola definovaná prvá úloha obrazu.

3.1.3 Význam a úloha obrazu

Obraz má byť nástrojom a prostriedkom, ktorým chce Ježiš udeľovať milosti. Druhá úloha obrazu vychádza zo zjavenia, v ktorom Ježiš hovorí o obraze ako o znamení, ktoré má ľuďom pripomínať požiadavku dôvery a konania skutkov milosrdenstva.¹³¹

Aj keď Ježiš vo zjaveniach nedefinoval presne, v čom má uctievanie obrazu spočívať, prial si, aby bol uctievaný verejne, a aby bol posvätený na

¹²⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 163, č. 327.

¹²⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 242, č. 548.

¹²⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 153, č. 294.

¹³⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 163, č. 327.

¹³¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 305, č. 742.

sviatok Božieho milosrdenstva. Takým uctením bude zvelebené Božie milosrdenstvo.

Otec Michal Sopočko urobil teologickú analýzu obrazu a vysvetlil ho na základe textov Svätého Písma a liturgie. Zvýraznil predovšetkým neoddeliteľnú spätosť obrazu s liturgiou Druhej veľkonočnej nedele. V túto nedeľu, nazývanú aj Biela nedeľa, sa počas svätej omši číta úryvok z Evanjelia podľa Jána o príchode zmŕtvychvstalého Krista k apoštolom. Kristus im ukazuje svoje rany na rukách a boku, pričom svojimi slovami ustanovuje sviatosť pokánia.¹³²

Keď sestra Faustína dostala pokyn od otca Sopočka objasniť význam lúčov na obraze, počula pri modlitbe Ježišove slová, že tieto dva lúče označujú krv a vodu, ktoré vytryskli z Jeho boku, keď ho na kríži prebodli kopijou. „*Tieto dva lúče znamenajú krv a vodu – svetlý lúč znamená vodu, ktorá ospravedlňuje duše, červený lúč znamená krv, ktorá je životom duše...*“¹³³

Obraz teda poukazuje aj na túto udalosť z Jánovho evanjelia, keď bol prebodnutý Ježišov bok.¹³⁴ Zo Spasiteľovho prebodnutého boku vytryskla krv a voda, čo potvrdilo Jeho smrť. Krv a voda, ktoré vytryskli z Ježišovho prebodnutého Srdca, označujú prúdy živej vody ako zdroj života pre všetkých, ktorý v neho uverili.¹³⁵

Krv a vodu interpretuje aj sv. Tomáš Akvinský vo svojej Teologickej sume. Spája ich so sviatosťami krstu a Eucharistie. Hovorí: „*Sviatosti Virkvi čerpajú silu z Kristovho utrpenia a ich sila sa spája s nami a účinkuje v nás, keď ich prijímame. Na znamenie toho z boku Krista, ktorý visel na kríži, vytekla voda a krv, z ktorých jedna označuje krst a druhá Eucharistiu, dve najdôležitejšie sviatosti.*“¹³⁶ Právom teda lúče naznačujú cenu Kristovej spasiteľnej smrti, ktorá je prameňom večného života pre duše.

Obraz Božieho milosrdenstva mimoriadnym spôsobom spája v sebe najvýznamnejšie a podstatné spasné skutky, ktorými sú Jeho utrpenie na kríži,

¹³² Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 41.

¹³³ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 299.

¹³⁴ Jn 19,31-37

¹³⁵ Porov. 1 Jn 5,4-10

¹³⁶ SV. TOMÁŠ AKVINSKÝ, *Theologická summa*. Olomouc: Krystal O.P., 1937, III, q. 62 a. 5 co, s. 363.

znázornené lúčmi milosrdenstva a Jeho ranami, a potom paschálne mystérium – zjavenie sa apoštolom vo večeradle v deň zmŕtvychvstania.¹³⁷

Analýza obrazu odhaľuje jeho zvláštne a zásadné postavenie v úcte k Božiemu milosrdenstvu. Ukazuje, že obraz je kľúčom k pochopeniu ostatných foriem úcty a vytvára zároveň ich syntézu. Najlepšie to osvetľuje Biela nedeľa, v ktorej liturgii je obraz vsadený. V tento deň sa zároveň končí novéna k Božiemu milosrdenstvu, ktorá sa začala na Veľký piatok, pričom korunka a modlitby v hodinu Ježišovej smrti sa odvolávajú na Spasiteľovo umučenie ako dôkaz Jeho milosrdenstva.¹³⁸

¹³⁷ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 42.

¹³⁸ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 42.

3.2 Sviatok Božieho milosrdenstva

Sviatok milosrdenstva, vzhľadom na veľkosti prisľúbení, ktoré boli zjavené sestre Faustíne, zaujíma popredné miesto medzi všetkými formami pobožnosti.

3.2.1 Zjavenia

O svojom prianí zaviesť tento sviatok hovorí Ježiš po prvýkrát 22. februára 1931: „*Prajem si, aby obraz, ktorý namaluješ štetcom, bol slávnostne posvätený v prvú nedeľu po Veľkej noci. Táto nedeľa má byť sviatkom Milosrdenstva.*“¹³⁹

V jednom z iných zjavení Ježiš povedal: „*Pros môjho verného služobníka, aby v tento deň povedal celému svetu o mojom veľkom milosrdenstve.*“¹⁴⁰

Svätý Otec Ján Pavol II. počas svätorečenia sestry Faustíny podrobne hovoril o teologickom význame tohto sviatku. „*Skôr ako udeľuje Ježiš apoštolom moc odpúšťať hriechy, ukazuje im svoje ruky a svoj bok. Ukazuje rany, spôsobené mu umučeníím, najmä zranené srdce – žriedlo, z ktorého vyteká bohatý prúd milosrdenstva, rozlievajúci sa na ľudstvo. Blahoslavená sestra Faustína Kowalská, ktorú odo dnes budeme nazývať svätou, uzrela dva pruhy svetla, vyžarujúce z tohto Srdca na svet... Zo Srdca ukrižovaného Krista preniká Božie milosrdenstvo k ľuďom.*“¹⁴¹

Cez Pánovo utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie prúdi k ľuďom všetkých čias veľkonočné tajomstvo vykúpenia, ktoré je nerozlučne spojené s tajomstvom Božieho milosrdenstva. Toto pevné puto nám ukazuje práve liturgia Cirkvi, ktorá počas posvätného Veľkonočného trojdnia a veľkonočnej oktávy stavia do popredia umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Pána Ježiša, a tak sa poukazuje na prepojenie medzi týmito skutkami spásy práve Bielou nedeľou. Pretože tajomstvo

¹³⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 49, č. 49.

¹⁴⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 155, č. 300.

¹⁴¹ JÁN PAVOL II. *Homília pri svätorečení sestry Faustíny*. In PODLEJSKI, Z. *Sol' zeme a svetlo sveta VI*. Kapašany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, s. 27.

vykúpenia sa ďalej uskutočňuje vo sviatostiach krstu a pokánia, treba chápať aj sviatok Božieho milosrdenstva v súvislosti s pamiatkou na ustanovenie týchto dvoch sviatostí.¹⁴²

Názov Bielej nedele je odvodený od slávnostného zakončenia slávenia krstu katechumenov. Odo dňa udelenia krstu počas veľkonočnej vigílie chodili novokrstenčníci po celý týždeň do kostola v bielom rúchu. Prvú nedeľu po Veľkej noci boli potom poslednýkrát sprevádzaní svojimi príbuznými a priateľmi. Práve tu sviatok Božieho milosrdenstva zdôrazňuje veľkosť Božieho milosrdenstva preukázanú ľuďom vo sviatosti krstu.¹⁴³

Ďalší význačný rozmer sviatku Božieho milosrdenstva je spojený s ustanovením sviatosti zmierenia, ktoré sa odohralo v deň zmŕtvychvstania. Práve táto evanjeliová správa sa číta na Bielu nedeľu a poukazuje ľuďom na Božie milosrdenstvo v tejto sviatosti. Sviatok Božieho milosrdenstva tak nezavádza do liturgického cyklu žiadne zmeny ani nenaruša pôvodnú liturgiu Bielej nedele, ale pomáha lepšie zdôrazniť a objasniť liturgické texty, ktoré vôbec nie je potrebné meniť.¹⁴⁴

V decembri 1936 hovorí Ježiš sestre Faustíne po prvýkrát o novéne k Božiemu milosrdenstvu. Deväť dní, počnúc Veľkým piatkom, sa má sestra Faustína pripravovať na sviatok milosrdenstva ružencom, ktorý jej bol zjavený. Pán zároveň sľubuje, že v tejto novéne udelí všetky milosti, o ktoré budú ľudia prosiť.¹⁴⁵ Ježiš prosí Faustínu, aby počas deviatich dní privádzala rôzne skupiny duší k prameňu Jeho milosrdenstva, aby tam mohli načerpať silu, útechu a milosti. Každý deň má danú skupinu duší ponoriť do mora Jeho milosrdenstva, do Jeho najmilosrdnejšieho Srdca. A Ježiš sľubuje: „*Neodmietnem nič žiadnej duši, ktorú privedieš k prameňu môjho milosrdenstva.*“¹⁴⁶

¹⁴² Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 78.

¹⁴³ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 31.

¹⁴⁴ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 79.

¹⁴⁵ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 322, č. 796.

¹⁴⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 438, č. 1209.

Sestra Faustína ale najprv nevie, aké duše má k Ježišovi postupne privádzať. Pán ju však uisťuje, že jej to každý deň dá spoznať. Tak vzniká prípravná novéna k sviatku Božieho milosrdenstva.

Tento deviatnik, podobne ako litánie k Božiemu milosrdenstvu, však netvorí základ pobožnosti, ako nesprávne usudzovali otcovia Sopočko a Andrasz. Ak však modlitbu deviatnika bude sprevádzať živá dôvera a konanie skutkov Božieho milosrdenstva, tak sa naň ako na živú pobožnosť budú vzťahovať prisľúbenia viazané na dôveru, ktorá je sama podstatou úcty. S plnou vážnosťou treba zdôrazniť, že vo svetle Ježišovho posolstva bolo Jeho výsostným prianím, aby sviatok Božieho milosrdenstva predchádzala novéna, pozostávajúca z korunky k Božiemu milosrdenstvu, odriekanej s dôverou za rôzne skupiny ľudí.¹⁴⁷

Čo sa týka spôsobu slávania sviatku, môžeme z Ježišových slov určiť tri charakteristické znaky. Po prvé - sviatok sa má sláviť ako slávnosť v celej Cirkvi. Po druhé – v tento deň má byť slávnostne uctený obraz Božieho milosrdenstva a - po tretie – kňazi majú ohlasovať nepochopiteľné Božie milosrdenstvo. Kázeň na tento sviatok má ukázať Božie milosrdenstvo v celom diele vykúpenia a má byť oživením postoja dôvery a viery. Je veľmi vhodné spomenúť v kázniah tiež mimoriadne milosti spojené s týmto sviatkom.¹⁴⁸

3.2.2 Prisľúbenia

Ježiš sľubuje všetkým, ktorí budú sláviť tento sviatok tak, ako si to praje, výnimočné milosti. Prisľúbenia poukazujú na význam tohto sviatku: „*Kto v tento deň pristúpi k prameňu života, dosiahne úplné odpustenie hriechov aj trestov.*“¹⁴⁹ „*Túžim, aby sviatok milosrdenstva bol úkrytom a útočiskom pre všetky duše, zvlášť pre úbohých hriešnikov. V tento deň je otvorené vnútro môjho milosrdenstva. Vylievam celé more milostí na duše, ktoré sa priblížia k prameňu môjho milosrdenstva. Ktorá duša pristúpi k sv. spovedi a sv. prijímaniu, dosiahne*

¹⁴⁷ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 80.

¹⁴⁸ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 30.

¹⁴⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 155, č. 300.

*úplné odpustenie vín a trestov. V tento deň sú otvorené všetky Božie pramene, cez ktoré plynú milosti. Nech sa nebojí priblížiť ku mne žiadna duša, hoci by jej hriechy boli ako šarlát.*¹⁵⁰

Aby sme mohli prijať tieto prisľúbené milosti, musíme vkladať celú svoju dôveru v Božie milosrdenstvo, prijať svätú spoveď ako prípravu na Veľkú noc a na sviatok Božieho milosrdenstva v stave posväcujúcej milosti prijať sväté prijímanie. Podľa otca Ignaca Rózyckého možno milosť úplného odpustenia hriechov a trestov teologicky porovnať len s milosťou svätého krstu, preto ju opisuje ako „druhý“ alebo „nový“ krst.¹⁵¹

Hoci veľkosť tohto prisľúbenia sa môže zdať až ohromujúca, treba si uvedomiť, že v ničom neodporuje ani neprotirečí učeniu Cirkvi, ba práve naopak, povzbudzuje k prijímaniu sviatostí a k životu z nich.

Denníček sestry Faustíny nám ukazuje jej obrovskú túžbu po tomto sviatku. Ako vrúcne túžila po sviatku Božieho milosrdenstva, ktorý chcel Boh cez ňu uskutočniť! Ale sama sa vždy podriadila Božej vôli. Ak by Božia vôľa žiadala sláviť sviatok až po jej smrti, sestra Faustína to prijímala.¹⁵² Svätica bola ochotná priniesť každú obeť, aby mohol byť Cirkvi darovaný tento sviatok.

V Poľsku sa na základe prosby poľských biskupov oficiálne slávil už od 15. februára 1995. Udialo sa tak, keď kardinál Antonio Javierre podpísal dekrét Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí. Týmto Svätá stolica dovolila na území Poľska sláviť sviatok Božieho milosrdenstva na Druhú veľkonočnú nedeľu.¹⁵³

V deň svätorečenia sestry Faustíny 30. apríla 2000 bol tento sviatok napokon ustanovený pre celú Cirkev. Pápež Ján Pavol II. počas kanonizačnej homílie oficiálne vyhlasuje: „*Druhá veľkonočná nedeľa sa bude odo dnes v celej*

¹⁵⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 294, č. 699.

¹⁵¹ Porov. RÓZYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 31.

¹⁵² Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 297, č. 711.

¹⁵³ *Prośba Biskupów polskich o ustanowienie Świeta Milosierdzia Bożego (Prośba poľských biskupov o ustanovenie sviatku Božieho milosrdenstva)*. Notificationes e Curia Metropolitana Cracoviensi, r. CXXXI, č. 4-6, s. 194-198.

Cirkvi nazývať Nedeľa Božieho milosrdenstva. ¹⁵⁴ o niekoľko dní neskôr, 5. mája 2000, vydala Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí dekrét podpísaný kardinálom Jorgem Medinom Estévezom, ktorým nadobudlo rozhodnutie pápeža právnu formu. Tak sa splnila vrúcna túžba sestry Faustíny a miliónov ľudí modliacich sa za zavedenie sviatku Božieho milosrdenstva do celej Cirkvi. ¹⁵⁵

¹⁵⁴ JÁN PAVOL II. *Homília pri svätorečení sestry Faustíny.* In PODLEJSKI, Z. *Sol' zeme a svetlo sveta VI.* Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, s. 28.

¹⁵⁵ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu.* Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 92.

3.3 Korunka k Božiemu milosrdenstvu

Korunka k Božiemu milosrdenstvu je nazývaná aj ružencom Božieho milosrdenstva. V *Denníčku* sestry Faustíny sa používa termín „koronka“, čo znamená v českom preklade „krajka“. Do latinčiny sa previedol názov tejto modlitby na „corona“, čo je podľa slovníku buď „veniec“, alebo „kruh“, ale znamená to aj „koruna“, alebo „diadém“. To isté slovo sa používa pre ruženec: „rosarium, beatae Mariae Virginis corona“. Do češtiny to preložili, alebo – lepšie povedané – „prebásnili“ slovom „korunka“, čo sa medzi ľuďmi stalo veľmi obľúbeným.

3.3.1 Zjavenia

Slová tejto korunky diktuje Ježiš sestre Faustíne v súvislosti s jednou dojímavou víziou z 13. a 14. septembra 1935 vo Vilniuse. Ona sama opisuje, ako bola večer vo svojej cele a uvidela anjela, vykonávateľa Božieho hnevu. Bol vo svetlom odeve a tvár mu žiarila. Pod nohami mal oblak, z ktorého vychádzali hromy a blesky, do jeho rúk a zase z nich vychádzali a až potom sa dotýkali zeme. Keď to sestra Faustína videla, začala prosiť anjela, aby sa na chvíľu zastavil a svet bude činiť pokánie. Avšak jej prosba bola oproti Božiemu hnevu ničím. V tej chvíli uzrela Najsvätejšiu Trojicu. Prenikla ju veľkosť jej majestátu a neodvážila sa svoju prosbu zopakovať. V tej istej chvíli pocítila vo svojej duši silu Ježišovej milosti.¹⁵⁶

Sestra Faustína, posilnená milosťou, začala Boha pokorne prosiť za svet slovami, ktoré vnímala vo svojom vnútri. Keď sa takto modlila, videla anjelovu bezmocnosť. Nemohol vykonať spravodlivý trest za hriechy. S takou vnútornou silou ako vtedy, sa nemodlila ešte nikdy. Slová, ktorými pokorne prosila Boha, sú nasledovné: „*Večný Otče, obetujem Ti telo a krv, dušu i božstvo Tvojho*

¹⁵⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 217, č. 474.

najmilšieho Syna a nášho Pána Ježiša Krista za naše hriechy i za hriechy celého sveta. Pre jeho bolestné umučenie maj milosrdenstvo s nami. ¹⁵⁷

Ježiš jej nakoniec dopodrobna vysvetlil, ako sa máme túto modlitbu modliť: *„Budeš sa ju modliť na zvyčajnom ruženci nasledujúcim spôsobom: Najprv sa pomodlíš jeden Otče náš, Zdravas´ Mária a Verím v Boha. Potom na zrnkách Otčenáša budeš hovoriť nasledujúce slová: Večný Otče, obetujem Ti telo a krv, dušu i božstvo tvojho najmilšieho Syna a nášho Pána Ježiša Krista na odčinenie našich hriechov i hriechov celého sveta. Na zrnkách Zdravasov sa budeš modliť nasledujúcimi slovami: Pre jeho bolestné umučenie maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom. Na zakončenie sa pomodlíš trikrát tieto slová: Svätý Bože, svätý Mocný, svätý Nesmrteľný – zmiluj sa nad nami i nad celým svetom.* ¹⁵⁸

Ježiš prosí sestru Faustínu, aby naučila ľudí modliť sa tento ruženec, lebo tejto modlitbe udelil zvláštnu milosť a spojil s ňou veľké prísľuby. Sľubuje, že cez túto modlitbu daruje ľuďom všetko, o čo budú prosiť v zhode s Jeho vôľou. *„Ó, aké veľké milosti udelím dušiam, ktoré sa budú modliť túto korunku. Hlbiny môjho milosrdenstva sa dávajú do pohybu pre tých, ktorí odriekajú túto korunku.* ¹⁵⁹

Sestra Faustína stále znova zažíva, že Boh nám daruje naozaj všetko, o čo Ho prosíme touto modlitbou. V lete 1938 spomína vo svojom *Denníčku* jednu udalosť. Zo spánku je prebudila veľká búrka. Víchor zúril a vonku lialo. Neustále udierali blesky. Faustína sa začala modliť, aby búrka nespôsobila žiadnu škodu. Vtedy začula vo svojom srdci slová: *„Modli sa modlitbu k milosrdenstvu, ktorú som ťa naučil a búrka prestane.*“ Hneď sa začala modliť a ešte sa ani nedomodlila, keď búrka skutočne prestala. ¹⁶⁰

Poučená touto skúsenosťou používa sestra Faustína o nejaký čas v tej istej situácii tú istú zbraň: *„Keď sa priblížila veľká búrka, začala som odriekať tú korunku - „Nemôžem sa približovať v búrke, lebo žiara vychádzajúca z jej úst*

¹⁵⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 218, č. 475.

¹⁵⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 218, č. 476.

¹⁵⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 338, č. 848.

¹⁶⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 612, č. 1731.

*odháňa mňa i búrku, - ponosoval sa anjel Bohu. Vtom som spoznala, aké veľké spustošenie mal vykonať touto búrkou, ale zároveň som poznala, že Bohu bola tá modlitba milá a aká veľká je sila tejto korunky.*¹⁶¹

Svätica viackrát opisuje, ako bola povzbudená k modlitbe korunky za zomierajúcich. Raz ju navštívil sám Spasiteľ a prikázal jej, aby šla k istému zomierajúcemu a aby sa pri jeho lôžku modlila modlitbu, ktorú ju naučil. Len čo Faustína počula tieto slová, ocitla sa v akomsi neznámom dome pri lôžku staršieho zomierajúceho človeka. Okrem plačúcej rodiny videla okolo jeho lôžka veľa diablov. Keď sa Faustína začala modliť korunku, duchovia temnoty sa so sykotom rozprchli, človek na smrteľnej posteli sa upokojil a plný dôvery zomrel. Potom sa Faustína opäť ocitla vo svojej izbe.¹⁶²

3.3.2 Teologický rozbor

O štruktúre modlitby nemáme žiadne pochybnosti, teologické spory a diskusie sa týkali skôr jej rozboru. Tento rozbor sa nedá robiť mimo jej kontextu. Ak sa bude slovo božstvo chápať ako božská prirodzenosť, povedie to k názoru, že božská prirodzenosť Ježiša Krista je identická s prirodzenosťou Otca a z toho hľadiska mu ju nemožno obetovať.¹⁶³

Tento problém treba teda objasniť iným spôsobom. Dielo *Iudicium alterius Theologi* poukazuje na dva kontexty: eucharistický a kristologický. Prvý z nich je objasnený v definícii Tridentského koncilu o prítomnosti celého Ježiša v Eucharistii. Táto definícia neoznačuje božstvo ako božskú prirodzenosť, ktorú majú všetky tri osoby Najsvätejšej Trojice spoločnú, ale špecifickú a konkrétnu božskú osobu Ježiša. Pričom božská prirodzenosť je v nej vyjadrená prostredníctvom Jeho osoby.¹⁶⁴

¹⁶¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 634, č. 1791.

¹⁶² Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 634-635, č. 1787-1798.

¹⁶³ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 99.

¹⁶⁴ *Tridentské vyznanie viery*. In *Viera Cirkvi v úradných dokumentoch jej magistéria*. Trnava 1995, č. 934. „Vyznávam ďalej, že sa v omši prináša Bohu vlastná a zmierna obeta za živých a mŕtvych, že v najsvätejšej sviatosti Eucharistie je naozaj, skutočne a podstatne prítomné telo a krv spolu s dušou a božstvom nášho Pána, Ježiša Krista...“

Keď teológia hovorí o Kristovom božstve, rozumie tým Ježišovu božskú osobu, vďaka ktorej je skutočným Bohom. Podľa teologickej cenzúry spisov sestry Faustíny nie je vo formulke korunky nič, čo by podnecovalo chápať pod Ježišovým božstvom božskú prirodzenosť, preto niet o pravovernosti tejto formuly nijakej pochybnosti.¹⁶⁵

Ďalší rozbor podstaty textu svedčí tiež v jeho prospech. Logicky nám dosvedčuje, že význam slov je spravidla a definitívne vyvodený z kontextu. Bohu Otcovi, teda prvej božskej osobe, neobetujeme len nejaké božstvo bez žiadneho vysvetlenia či charakteristiky. Obetujeme mu božstvo prináležiace Synovi, ale zároveň aj jeho vlastné, a celé človečenstvo pozostávajúce z tela, krvi a duše. Úplná veta, t.j. „*telo a krv, dušu i božstvo Ježiša Krista*“, označuje celú osobu Ježiša, vteleného Božieho Syna, t.j. Jeho božskú osobnosť, ale aj celé Jeho človečenstvo, zložené z tela i duše.¹⁶⁶

Svätý apoštol Pavol v liste Efezanom píše, že Bohu Otcovi môžeme obetovať celú osobu vteleného Božieho Syna: „*Kristus... vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeti ľúbeznej vône!*“¹⁶⁷ Tento text jasne dosvedčuje, že predmetom obety, ktorú Kristus zložil Bohu Otcovi, je on sám celý, t.j. jeho človečenstvo i jeho božská osoba. Keď sa v korunke modlíme tieto slová, zjednocujeme sa s obetou kríža, ktorú Ježiš priniesol pre našu spásu. A keď zdôrazňujeme, že je to „najmilší“ Syn, odvolávame sa na nesmiernu lásku Otca ku všetkým ľuďom, na lásku, ktorá našla svoje konkrétne a najdokonalejšie vyjadrenie v Synovi a v jeho bolestnom umučení. Utiakame sa tak k najsilnejšiemu motívu, kvôli ktorému môžeme byť vypočutí.¹⁶⁸

Výraz „*pre Jeho bolestné umučenie*“ neznamena, že sa odvolávame na zadosťučinenie, ktoré Ježiš za nás vykonal, ale vzývame tým Otcovo milosrdenstvo voči nám. Takto vstupujeme do tohto vzťahu lásky, ktorý našiel

¹⁶⁵ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 99.

¹⁶⁶ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 34.

¹⁶⁷ Ef 5,2

¹⁶⁸ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*, s. 34-35.

svoje vyjadrenie v Ježišovom utrpení. Tým sa znovu zdôrazňuje najsilnejší motív účinnosti ruženca k Božiemu milosrdenstvu.¹⁶⁹

Odpoveď „*maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom*“ - aj keď sa korunka modlí individuálne - by sa vždy mala modliť v množnom čísle. Odpovedá to duchu úcty, pretože Ježiš nás vyzýva nielen k prijímaniu milosrdenstva, ale aj k jeho darúvaniu. Keď sa teda modlíme, nechceme myslieť egoisticky len na seba, ale chceme myslieť na všetkých. Slovo „celý svet“ zahrňuje všetkých žijúcich a všetky duše v očistci. Takouto modlitbou spĺňame zároveň aj milosrdný skutok, ktorý je, ako sme už na začiatku poznamenali, nevyhnutnou podmienkou získania milosrdenstva od Boha.¹⁷⁰

3.3.3 Prisľúbenia

Prisľúbenia dané modlitbe korunky sú spojené predovšetkým s vierou, dôverou a s vytrvalosťou. Sestra Faustína bola na to upozornená vo viacerých situáciách. Uvedieme dva príklady. Ako prvý zjavenie z 22. marca 1937. Sestra Faustína sa modlila pri zomierajúcom človeku. Bol ešte mladý a veľmi sa trápil. Začala sa zaňho modliť korunku, ktorú ju naučil Pán. Pomodlila sa celú, ale koniec sa predlžoval. Chcela začať litánie ku všetkým svätým a iné modlitby, keď v tom náhle počula slová: „*Modli sa tú korunku.*“ Vtedy Faustína pochopila, že tá duša potrebuje vytrvalú pomoc modlitby a veľké milosrdenstvo.¹⁷¹

Druhým príkladom môže byť Faustínina vytrvalá modlitba za dážď. Vo svojom *Denníčku* to opisuje takto: „*Dnes je taká veľká horúčava, že je to ťažké vydržať, túžime po daždi, ale neprší. Už niekoľko dní je nebo zamračené, avšak stále neprší. Keď som pozrela na rastliny túžiace po daždi, zmocnila sa ma lútosť a rozhodla som sa, že sa budem modliť tú korunku tak dlho, kým Boh nespustí dážď. Po olovrante sa nebo pokrylo oblakmi a na zem padal hustý dážď. Tú*

¹⁶⁹ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 101.

¹⁷⁰ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 35.

¹⁷¹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 397, č. 1035.

*modlitbu som sa modlila bez prestania tri hodiny. Pán mi dal poznať, že skrze túto modlitbu možno vyprosiť všetko.*¹⁷²

Ak budú mať prosiaci veľkú dôveru a vytrvalosť, prisľubuje Ježiš veľké milosti spojené s touto modlitbou. Prisľuby by sa dali rozdeliť na jeden všeobecný prisľub a štyri osobné. Všeobecný prisľub znie: *„Keď sa budú modliť túto korunku, rád im dám všetko, o čo ma budú prosiť.*¹⁷³ o niečo neskôr doplnil Spasiteľ tento prisľub tým, že v zmysle „všetko“ je myslené všetko, čo je v súlade s jeho vôľou.¹⁷⁴

Prvé zo štyroch osobitných prisľúbení sa viaže na zjavenie zo septembra 1936. Ježiš v ňom prisľúbil: *„Modli sa neustále túto korunku, ktorú som ťa naučil. Ktokoľvek sa ju bude modliť, dosiahne v hodine smrti veľké milosrdenstvo. Kňazi ju budú podávať hriešnikom ako poslednú záchranu. Hoci by bol hriešnik najzatejšší, ak sa len raz pomodlí túto korunku, dosiahne milosti z môjho nekonečného milosrdenstva.*¹⁷⁵ Toto veľké prisľúbenie, ktoré je dané všetkým ľuďom, nie je nejakou magickou formulkou pre človeka v núdzi, splní sa však, ak sa človek pomodlí tento ruženec s pokorným srdcom, s ľútosťou nad hriechmi a s veľkou dôverou v Božie milosrdenstvo.

Druhé osobitné prisľúbenie bolo dané 12. decembra 1936: *„Každú dušu, ktorá sa pomodlí túto korunku, budem v hodine smrti brániť ako svoju chválu. Ak sa ju pri zomierajúcom pomodlia druhí, dosiahnu tie isté odpustky. Keď sa pri zomierajúcom budú modliť túto korunku, uzmieri sa Boží hnev a nepochopiteľné milosrdenstvo zaplaví dušu. Pohne sa vnútro môjho milosrdenstva pre bolestné umučenie môjho syna.*¹⁷⁶ Boh tu prisľubuje milosť obrátenia a dobrej smrti umierajúcim, pri lôžku ktorých sa bude táto korunka modliť.

V treťom prisľúbení z 28. januára 1938 Ježiš hovorí: *„Keď sa ju budú modliť tvrdošíjni hriešnici, naplním ich duše pokojom a hodina ich smrti bude šťastlivá. Napíš to kvôli utrápeným dušiam. Mám zvláštne zaľúbenie v duši, ktorá*

¹⁷² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 611, č. 1728.

¹⁷³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 548, č. 1541.

¹⁷⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 612, č. 1731.

¹⁷⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 290, č. 687.

¹⁷⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 326, č. 811.

dôveruje mojej dobrotivosti.“¹⁷⁷ Ježiš tu poukazuje na trojaký rozmer milosti udelenej zomierajúcim – nebudú mať strach, budú mať pokoj v duši a pokojne zomrú.

Štvrté prisľúbenie je akoby pečaťou a potvrdením týchto milostí, ak sa bude pri zomierajúcom modliť korunka. Ježiš hovorí: „*Napíš, že keď sa túto korunku budú modliť pri zomierajúcich, postavím sa medzi Otca a zomierajúcu dušu nie ako spravodlivý sudca, ale ako milosrdný Spasiteľ.*“¹⁷⁸

Z daných prisľúbení vyplývajú tieto závery: Pokiaľ sa zomierajúci vládze sám modliť korunka, nech sa ju s dôverou modlí. Ak už sa ju modliť nevládze, nech sa ju modlia iní pri jeho lôžku až do smrti. Ale to najdôležitejšie je postoj dôvery ako u zomierajúceho tak aj u tých, ktorí sa za neho modlia.

3.3.4 Historický kontext

Korunku k Božiemu milosrdenstvu možno nájsť v modlitebných knižkách Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva už v devätnástom storočí. Táto modlitba vychádzala z charizmy kongregácie a sestry sa ju modliievali v rámci večerných modlitieb po modlitbe k anjelovi strážnemu. Modlili sa ju na obyčajnom ruženci nasledovným spôsobom: po Otčenáši a Zdravase na veľkých zrnkách hovorili túto formulku: „Pane, Ježišu Kriste, ktorému nič nie je vzdialenejšie, ako to, že by si sa nezľutoval nad tými, čo prosia o tvoje milosrdenstvo, zmiluj sa nad nami!“ Potom na malých zrnkách hovorili: „Ó, môj Ježišu, milosrdenstvo!“ Každý desiatok zakončili modlitbou Sláva Otcu. Na záver sa ešte raz modlili Otče náš, Zdravas´ Mária, a Verím v Boha.¹⁷⁹

Pán Ježiš často povzbudzoval sestru Faustínu k modlitbe korunky, ktorú ju naučil. Hovoril jej to priamo alebo nepriamo. Viedol ju k tomu, aby sa najprv ona a potom cez ňu i ostatní ľudia často modlili túto modlitbu. Faustína dokonca

¹⁷⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denniček*, s. 548, č. 1541.

¹⁷⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denniček*, s. 548, č. 1541.

¹⁷⁹ Porov. *Zbiór modlitw używanych w Zgromadzeniu S. S. Matky Bożej Milosierdzia. (Zbierka modlitieb používaných v Kongregácii Matky Božieho milosrdenstva)*. Krakov 1931, s. 165-166.

v jednom zo svojich listov svojmu duchovnému otcovi napísala, že Spasiteľ chce, aby sa korunku, ktorú ju naučil, modlila celý deň.¹⁸⁰

Postupom času si korunka získala obľúbenosť a z iniciatívy magistry novíciek sestry Kaliksty Piekarczykovej sa novicky sestier Matky Božieho milosrdenstva začali ako prvé modliť namiesto starej korunky novú korunku, nadiktovanú Pánom Ježišom sestre Faustíne.¹⁸¹

Po smrti sestry Faustíny v r. 1939 sa otec Sopočko veľmi usiloval o rozšírenie obrázkov s korunkou. Pomocný biskup Kazimierz Michalkiewicz udelil 7. februára 1940 imprimatur na tlač nových materiálov, ktoré schválil cenzor otec Leon Żebrowski. Ten však urobil v texte pôvodného krakovského vydania viaceré stylistických úprav. Aj napriek námietkam otca Sopočka, aby sa texty nemenili, prikázal metropolita arcibiskup Jalbrzykowski, aby sa predsa zostalo pri textoch schválených biskupom Michalkiewiczom. Vydanie týchto modlitieb sa stretlo s veľkým záujmom.¹⁸²

V tomto období prežívala úcta k Božiemu milosrdenstvu obrovský rozmach. Koniec touto rozkvetu však urobil *Dekrét* z roku 1958 a *Notifikácia* Svätého ofícia z roku 1959, ktoré rozširovanie úcty prerušili takmer na dvadsať rokov. Pre tých, ktorým toto posolstvo ležalo na srdci a chceli zostať poslušní Svätému ofíciu, nastal čas dôkladného teologického rozboru a zdôvodňovania úcty k Božiemu milosrdenstvu. Rok 1978, ktorý priniesol zrušenie *Notifikácie* Svätého ofícia z roku 1959, znamenal renesanciu úcty k Božiemu milosrdenstvu. Tá sa potom správne a dôkladne teologicky podložená mohla začať šíriť po celom svete.¹⁸³

¹⁸⁰ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 105.

¹⁸¹ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 108.

¹⁸² Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 109.

¹⁸³ Porov. MROZEK, S. *Przeszkody i niebezpieczeństwa w rozwoju nabożeństwa do Miłosierdzia Bożego. (Przekážky a nebezpečenstvá v rozvoji úcty k Božiemu milosrdenstvu)*. Wiadomości Charytatywne, r. XLII, 1992, č. 2, s. 26.

3.4 Hodina Božieho milosrdenstva

Hodina Ježišovej smrti je časom osobitnej milosti pre svet a tak sa právom môže nazývať aj hodinou veľkého milosrdenstva pre svet. Toto milosrdenstvo sa preukazuje každý deň, nielen v piatok.

3.4.1 Zjavenia

V októbri 1937 nariadil Ježiš v Krakove sestre Faustíne, aby si uctievala hodinu Jeho smrti: *„O tretej hodine pokorne pros moje milosrdenstvo zvlášť pre hriešnikov a aspoň na krátku chvíľu sa zahĺb do môjho umučenia, rozjímaj zvlášť o mojej opustenosti vo chvíli zomierania. Je to hodina veľkého milosrdenstva pre celý svet. V tejto hodine nič neodmietnem duši, ktorá ma prosí pre moje umučenie.“*¹⁸⁴

O niekoľko mesiacov neskôr v ďalšom zjavení hovorí Ježiš znovu o tejto hodine. Pripomína sestre Faustíne, že vždy, keď bude počuť hodiny odbíjať tretiu, má sa celá ponoriť do Božieho milosrdenstva a má ho oslavovať. Hovorí jej o tom, že má Jeho milosrdenstvo vzývať zvlášť pre hriešnikov, pretože v tejto hodine je otvorené dokorán každej duši.¹⁸⁵

Pán dokonca celkom podrobne učí sestru Faustínu, ako má hodina milosrdenstva prebiehať: *„Dcéra moja, snaž sa v tejto hodine vykonať si krížovú cestu, ak ti to dovoľia povinnosti. Ak si nemôžeš vykonať krížovú cestu, tak vojdí aspoň na chvíľu do kaplnky a ucti si moje srdce, ktoré je plné milosrdenstva v najsvätejšej Oltárnej sviatosti, a ak nemôžeš vojsť do kaplnky, ponor sa do modlitby tam, kde si, aspoň na krátku chvíľu.“*¹⁸⁶ Ježiš dokonca sľubuje: *„V tejto hodine vyprosíš všetko pre seba aj pre druhých. Je to hodina, v ktorej sa dostalo milosti celému svetu – milosrdenstvo zvíťazilo nad spravodlivosťou.“*¹⁸⁷

¹⁸⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 478, č. 1320.

¹⁸⁵ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 558, č. 1572.

¹⁸⁶ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 558, č. 1572.

¹⁸⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 558, č. 1572.

Ježiš hovorí o troch podmienkach, ktoré máme splniť, aby boli naše modlitby v tejto hodine vyslyšané. Naša modlitba má byť nasmerovaná na Ježiša, máme sa modliť o tretej popoludní a máme rozjímať nad jeho bolestným umučením.¹⁸⁸

Keď raz sestra Faustína prosila svojho duchovného vodcu o dovoľenie pre niektoré druhy pokánia, dostala povolenie hodinu rozjímať práve o umučení Pána Ježiša. Keď potom vošla na chvíľu do kaplnky, začula v duši hlas: „*Jedna hodina rozjímania nad mojím bolestným umučením má väčšiu zásluhu než celý rok bičovania sa až do krvi.*“¹⁸⁹ z tohto Ježišovho vysvetlenia nás zaráža tá veľká moc, ktorú nám Ježiš vkladá do rúk, keď sa modlíme ruženec Božieho milosrdenstva v tejto svätej hodine a rozjíname nad Jeho umučením. Je to viac, ako keby sme sa celý rok bičovali až do krvi. Môžeme teda povedať, že takto máme v rukách moc milosti asketického človeka. Aký veľký účinok by to muselo mať pre svet, ak by napríklad dvadsať farností naraz robilo toto „prísne pokánie“? Keby sa naraz o tretej hodine modlili ruženec k Božiemu milosrdenstvu a meditovali nad Ježišovým utrpením?

3.4.2 Hodina vykúpenia

Obyčaj uctievania Ježišovej smrti najmä každý piatok a obzvlášť na Veľký piatok je veľmi stará. V Kongregácii sestry Faustíny mali sestry zvyk súkromne si uctiť Ježišovu smrť. Niektoré sestry to zachovávali každý deň. Ale až zjavenia sestre Faustíne dodali tretej hodine nový rozmer. Vyzdvihli ju ako čas zvláštnej milosti. Nie že by predtým túto zvláštnu milosť v sebe neniesla, ale nebola ešte ľuďmi v tomto rozmere uctievaná a chápaná.

Ide o nové chápanie a nový rozmer meditácie Kristovho vykupiteľského diela. Nanovo rozjíname nad Jeho utrpením a bolesťou, ktorú niesol z lásky k nám. Toto nové uvedomenie si, že veľkonočné tajomstvo Ježiša Krista je súčasťou celkového milosrdného plánu, môže pomôcť všetkým ľuďom prijať

¹⁸⁸ Porov. RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 39.

¹⁸⁹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 181, č. 369.

Vykupiteľovo dielo spásy úplne osobne. Prijat' Jeho smrť a zmŕtvychvstanie: nie ako udalosť, ktorá sa už voľakedy dávno stala, a ktorá je odtrhnutá od môjho života, ale ako tú, ktorá je sprítomnená v mojom osobnom živote a dáva mi nádej na nový, večný život. Tajomný plán spásy sa tak môže zavŕšiť a odrážať v každom človeku. Ten si zároveň uvedomuje, že jas milosrdenstva, ktorý prežíva, znamená ohlasovať Boha verného človeku až za hranice smrti.¹⁹⁰

Ako Adam a Eva stratili raj, keď sa v pýche odvrátili od Boha a po hriechu sa vyhýbali Božiemu milujúcemu pohľadu, tak sa raj vždy nanovo buduje tam, kde sa niekto pokorne obráti k Bohu a svoj pohľad plný dôvery nasmeruje na milosrdnú Ježišovu tvár, na Jeho bolestné utrpenie, ktoré je prameňom nevyčerpatel'ného milosrdenstva.

Rozjímanie nad Kristovým utrpením v modlitbe krížovej cesty, ktorú Ježiš žiada v hodine milosrdenstva, je stará tradícia cirkvi. Kresťania už od počiatku vnímali silný rozmer meditácie krížovej cesty. Nielen ako prejav úcty a vďaky za vykúpenie, ale netreba zabúdať aj na druhý rozmer ukrižovanej lásky. Je to rozmer, ktorý nám umožňuje preniknúť do tajomstva utrpenia. Prečo utrpenie, prečo bolesť? Väčšina ľudí nechápe zmysel utrpenia. Ak budeme nasledovať nášho Vykupiteľa v Jeho krížovej ceste, v jednoduchých meditáciách nad jednotlivými zastaveniami ale so skutočným súcitom, vtedy pochopíme. Vtedy zažijeme útechu ako svätá Veronika, ktorá nielen, že utešila Ježiša, ale ona sama bola obdarená. Možno sa budeme najprv vzpierať ako Šimon z Cyrény, ale keď vytrváme ako on, v pohľade na Ježišovo utrpenie dokážeme prijať a niest' aj my náš kríž s láskou a odovzdanosťou. A to je ten veľký rozmer milosrdnej lásky, ktorá berie na seba utrpenie, aby zachránila druhého.

Najlepšie sa tomu môžeme učiť podľa vzoru svätej Faustíny, ktorá sa ako dobrá dcéra učila uskutočňovať tento rozmer pod vedením Panny Márie, Matky milosrdenstva. Od Panny Márie sa učila, ako spolupracovať s milosrdným Kristom na diele záchrany stratených duší. Mária je tou, ktorá výnimočným spôsobom zakúsila milosrdenstvo, lebo bola uchránená od poškvyny dedičného

¹⁹⁰ Porov. CHOCHOLSKI, P. *15 dní so sv. Sestrou Faustínou*. Bratislava: LÚČ, 2009, s. 64.

hriechu, obdarovaná plnosťou milosti a povýšená na Matku Božieho Syna. Ona dala svetu vtelené milosrdenstvo.¹⁹¹

Mária je zároveň tou, ktorá „jedinečným a celkom mimoriadnym spôsobom – ako nikto iný – a obetou svojho srdca dosiahla vynikajúcu účasť na samom zjavení Božieho milosrdenstva,“¹⁹² lebo ona stála na Kalvárii, pod krížom svojho Syna. Preto „hlbšie pozná tajomstvo Božieho milosrdenstva, pozná jeho cenu a vie, aká je tá cena vysoká.“¹⁹³

Faustína nehľadala nič výnimočné. Výnimočne obyčajným spôsobom súhlasila aktívne sa podieľať na tomto pláne, podľa vzoru najsvätejšej Patrónky spolupracujúc s Božím milosrdenstvom na diele záchranu stratených duší. Modliac sa obyčajne, ale predsa výnimočne, spolu s Ňou, môžeme nájsť novú silu na našu spoluúčasť na plánoch Milosrdenstva; napriek našim slabostiam.

Zaujímavý a prekvapujúci je fakt, že hodina milosrdenstva, tak ako nám ju zanechala sestra Faustína ako jednu z foriem úcty, sa stala známou a zaužívanou až ako posledná. Keď sa otec Sopočko zaoberal formami úcty, tak vymenoval medzi nimi litánie a deviatnik, ale hodinu milosrdenstva nespomenul. Až *Iudicium alterius Theologi*, ktoré vyšlo v Ríme v roku 1980, a neskôr referát otca Rózyckého *Božie milosrdenstvo – základné črty* priznali hodine milosrdenstva vlastné miesto medzi formami úcty.¹⁹⁴

Prax uctievať hodinu Ježišovej smrti podľa zjavení sestre Faustíne oficiálne zaviedla až generálna predstavená Kongregácie dcér Matky Božieho milosrdenstva sestra Immaculata Bažantová v roku 1983.¹⁹⁵

Direktórium Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva, ktoré vyšlo v roku 1985, v najnovšom rehoľnom modlitebníku povzbudzuje prežívať hodinu milosrdenstva novým spôsobom. Pripomína sa v ňom, že táto hodina je časom zvláštnych prosieb o Božie zmilovanie s celým svetom. V tejto hodine majú sestry modlitbou korunky k Božiemu milosrdenstvu vyprosovať

¹⁹¹ *Duchovnosť svätej sestry Faustíny*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2002, s. 78.

¹⁹² JÁN PAVOL II. Encyklika *Dives in misericordia*. Trnava: SSV, 1993, s. 49.

¹⁹³ JÁN PAVOL II. Encyklika *Dives in misericordia*, s. 50.

¹⁹⁴ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 114.

¹⁹⁵ WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 114.

milosrdenstvo pre celý svet, majú prosieť obzvlášť za všetkých zomierajúcich, za všetky osoby zverené kongregácii, za všetky diela kongregácie a prosieť o vernosť svojmu poslaniu v Cirkvi.¹⁹⁶

Prax hodiny Božieho milosrdenstva sa postupne začína ujímať medzi veriacimi. Jej úlohu v úcte k Božiemu milosrdenstvu veľmi zdôraznil a vyzdvihol najmä otec Ignác Różycky.¹⁹⁷¹⁹⁸ Nemaľú úlohu pritom zohráva vytváranie centier kultu Božieho milosrdenstva. To vyrastá z jednotlivcov, ktorí spoznali dôležitosť posolstva, a preto sa snažia túto vzácnu „perlu“ podávať ďalej.

¹⁹⁶ Porov. *Konstytucje i Dyrektorium Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. (Konštitúcie a Direktórium Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva)*. Varšava – Rím 1985, s. 107-108.

¹⁹⁷ RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 40.

¹⁹⁸ RÓŽYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*, s. 40.

4 Kult Božieho milosrdenstva

Spôsoby šírenia úcty a prisľúbenia s nimi spojené, o ktorých hovorí tretia kapitola, poukazujú na veľký význam posolstva pre celý svet. V nasledujúcej kapitole sa pokúsime priblížiť, ako kult Božieho milosrdenstva začal prenikať „poza kláštorné múry“ do celého sveta.

4.1 Dejiny šírenia kultu

Sestra Faustína ako nástroj, ktorý si vyvolil sám Boh, zohráva v šírení posolstva rozhodujúcu úlohu, sám Ježiš ju ale vyzýval mnohokrát k tomu, aby Jeho vôľu odovzdávala ďalej prostredníctvom svojho duchovného vodcu. Bol to práve otec Sopočko, ktorý začal stavať úctu k Božiemu milosrdenstvu na teologické základy, pričom využíval prostriedky, ktoré mu boli v tom čase dostupné. O úcte k Božiemu milosrdenstvu napísal rozsiahle literárne dielo, ktoré obsahuje takmer dvesto publikácií.¹⁹⁹

4.1.1 Počiatky šírenia kultu

Úcta k Božiemu milosrdenstvu sa po smrti sestry Faustíny pozvoľna rozširovala. Obraz a niektoré modlitby, ako korunka, novéna, litánie, pomaly prenikali medzi ľudí. Veľmi silný rozvoj však zaznamenala úcta v dramatickom čase druhej svetovej vojny. Otec Sopočko zverejnil so súhlasom arcibiskupa Jalbrzykowského v roku 1940 pôvod úcty k Božiemu milosrdenstvu, pričom poukázal aj na úlohu sestry Faustíny. Keď sa tieto správy dostali do kláštorov Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva, rehoľníčky sa divili, pretože okrem matky Michaely a sestry Ireny nevedel nikto o poslaní sestry Faustíny a ani o jej dôvernom vzťahu s Bohom. Matka generálna predstavená Michaela Moraczewska počas návštev jednotlivých kláštorov kongregácie síce vysvetlila

¹⁹⁹ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 118.

poslanie sestry Faustíny, ale zároveň zakázala sestrám rozprávať sa na túto tému a povzbudila ich k modlitbe za poznanie Božej vôle.²⁰⁰

Veľmi zapálenými rozširovateľmi úcty k Božiemu milosrdenstvu počas druhej svetovej vojny sa stali otcovia mariáni, ktorých pričinením sa začala úcta rozširovať v zámorí a v Európe. Krátko po vojne sa horlivo zapojili do šírenia otcovia pallotíni. Úcta tak začala zapúšťať korene na všetkých kontinentoch od Ameriky až po Austráliu. Rozširovala sa v tom čase rýchlo, intenzívne a hlavne spontánne. Dosvedčuje to predovšetkým tlač publikácií o Božom milosrdenstve, vydaných mnohých jazykoch. Zastúpená bola okrem poľštiny, angličtina, francúzština, španielčina, taliančina, portugalcina, latinčina, nemčina, holandčina, flámčina, litovčina, lotyščina, čeština, slovenčina a mnohé ďalšie.²⁰¹

Na základe uvedených faktov dobre vidieť, že úcta k Božiemu milosrdenstvu, ovplyvnená predovšetkým historickými udalosťami, sa začala živo šíriť medzi ľuďmi, ale zároveň akosi „bez účasti Cirkvi“. Po skončení vojny sa preto kardinál Stefan Wyszyński, po prepustení z väzenia, na príkaz Svätého oficiá obrátil na otca Adama Sawického, vtedajšieho kapitulného vikára Vilniuskej arcidiecézy v Bialymstoku, s prosbou o jeho názor vo veci úcty k Božiemu milosrdenstvu. V odpovedi, ktorá prišla 2. mája 1957, sa jasne hovorí, že kult Božieho milosrdenstva predložený na základe zjavení sestry Faustíny si vyžaduje autoritatívne potvrdenie.²⁰²

Šírenie úcty bolo prerušené a takmer na dvadsať rokov zmrazené dekrétom Svätého oficiá z 19. novembra 1958. Dekrét vyhlasuje, že zjavenia sestry Faustíny nie sú nadprirodzeného pôvodu, vylučuje možnosť ustanovenia sviatku Milosrdenstva a zakazuje rozširovanie obrazov a spisov týkajúcich sa šírenia kultu vo forme predloženej sestrou Faustínou. Dekrét obsahoval zároveň tzv. *gravissimum monitum*, ktoré bolo určené otcovi Sopočkovi. Daný dekrét sa 6. marca 1959 objavil v zmiernenej forme ako *Notifikácia* Svätého oficiá. Tá vo veci odstránení obrazov Božieho milosrdenstva určených na verejné uctievanie

²⁰⁰ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 119.

²⁰¹ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 119.

²⁰² Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 120.

prenechala rozhodnutie biskupom, ale zákaz ďalšieho šírenia akejkoľvek formy úcty ponechala.²⁰³

Otec Sopočko si vyslúžil tvrdé napomenutia a vytrpel mnohé príkoria za šírenie úcty k Božiemu milosrdenstvu. Tým sa splnila predpoveď, ktorú dostala sestra Faustína v jednej z vízií o zámernom boji proti šíreniu úcty počas života otca Sopočka, jej duchovného vodcu, ktorý mal kvôli tomuto dielu prejsť mnohým utrpením.²⁰⁴

Čo bolo príčinou vydania *Notifikácie*, ktorá viedla k zastaveniu šírenia úcty na tak dlhý čas? Bol to v prvom rade preklad, ktorý sa dostal do rúk Svätého ofícia. Nielen že preklad obsahoval mnoho chýb, ale dokonca nebol robený z originálneho textu. Preložený text bol prepisom *Denníčka*, ktorý robila na písacom stroji sestra Ksavera Olszawska na príkaz generálnej predstavenej Michaely Moraczewskiej. Sestra Ksavera bola pri odpisovaní veľmi nepresná. Keď nevedela, čo prepisuje, tak zmenila, čo uznala za vhodné, a z nepozornosti niektoré časti vynechala, alebo prepísala. Niektoré výpovede sa tak stali takmer heretickými. Najhoršie na tom bolo, že text sestry Ksavery bol v rokoch 1950 – 1952 trikrát úradne schválený krakovskou metropolitnou kúriou.²⁰⁵

Druhým dôvodom *Notifikácie* boli mnohé publikácie, ktoré síce propagovali úctu k Božiemu milosrdenstvu na základe zjavení sestry Faustíny, ale boli často chybné interpretované a prispôsobené potrebám propagandy bez správneho teologického podkladu.

Tretím dôvodom bola pod pláštikom zbožnosti podsúvaná manipulácia poľského nacionalizmu, predovšetkým narážky na obraz Božieho milosrdenstva, na ktorom mali líčce červenú a bielu farbu, t.j. poľské národné farby.

Ďalšia vec, ktorá prerástla v obrovský konflikt pri šírení úcty, prišla s vydaním knihy otca Sopočka v roku 1949. V druhom vydaní knihy *Božie milosrdenstvo, jediná nádej ľudstva* bola zaradená modlitba s prosbou

²⁰³ Porov. MROZEK, S. *Przeszkody i niebezpieczeństwa w rozwoju nabożeństwa do Miłosierdzia Bożego. (Prekážky a nebezpečenstvá v rozvoji úcty k Božiemu milosrdenstvu)*. Wiadomości Charytatywne, r. XLII, 1992, č. 2, s. 26.

²⁰⁴ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 184, č. 378.

²⁰⁵ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 122.

o blahorečenie sestry Faustíny. Modlitbu sprostredkovala sestra Ksavera Olszamowská, podľa nej bol autorom tejto modlitby poľský prímas kardinál August Hlond, ktorý zomrel v roku 1948. Keď sa daná modlitba s autorstvom zosnulého kardinála Hlonda objavila v druhom vydaní knihy otca Sopočka, vzápätí sa objavil ostrý protest. Arcibiskup Antoni Baraniak, bývalý tajomník Hlonda, proti tomuto údaju o autorstve ostro protestoval. Vinu za chybný údaj o autorovi spomínanej modlitby pripísali otcovi Sopočkovi. Aj to bol jeden z dôvodov, pre ktorý dostal v roku 1958 od Svätého ofícia *gravissimum monitum*. S otcem Sopočkom sa toto obvinenie nieslo dlhé roky, dokonca sa spochybňovala jeho pravdivosť pri začiatkoch procesu beatifikácie sestry Faustíny. Trvalo dlhý čas, kým bol úplne očistený od viny.²⁰⁶

Otca Sopočka tieto príkoria nezaskočili. Na rozhodnutie Svätého ofícia reagoval nasledovne: „*Dekrét nebol pre mňa prekvapením, lebo kult Božieho milosrdenstva sa vyvíjal nesprávnym smerom. Sestry Matky Božieho milosrdenstva a otcovia pallotíni kládli väčší dôraz na zjavenia sestre Faustíne a na jej povýšenie na oltár než na dogmatické, liturgické a psychologické zdôvodnenie tohto kultu... Sväté ofícium muselo tomu zamedziť, a takto sa pričiniť o dôkladné a vecné skúmanie kultu.*“²⁰⁷

Utvorili sa dva prúdy. Jeden sledoval úlohu teologicky podložiť úctu k Božiemu milosrdenstvu nezávisle od súkromných zjavení sestry Faustíny a druhý sa zaoberal vecou beatifikácie. V roku 1970 vypracovali viacerí poľskí teológovia dielo *Evanjelium milosrdenstva*, v ktorom riešili nejasnosti týkajúce sa kultu milosrdenstva. Ďalšie dielo bolo ovocím vedeckého sympózia na túto tému, organizovaného otcami pallotínmi v roku 1967, a vyšlo pod názvom *Lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky*. Línia beatifikácie sestry Faustíny sa začala 5. októbra 1965 informatívnym procesom pre skúmanie života a čností tejto rehoľníčky na príkaz krakovského metropolitu Karola Wojtyły. O dva roky neskôr, 20. septembra, bol tento proces slávnostne ukončený a po overení dokumentácie

²⁰⁶ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 123.

²⁰⁷ WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 123.

otvorila Kongregácia pre kauzy svätých dekrétom z 31. januára 1968 proces blahorečenia apoštolky Božieho milosrdenstva.²⁰⁸

Po doplnení pôvodnej dokumentácie a pod vplyvom intervencie krakovského metropolitu Karola Wojtyły sa Svätá stolica rozhodla zrušiť *Notifikáciu* z roku 1959 a tým poukázala na to, že už nič nebráni tomu, aby sa úcta k Božiemu milosrdenstvu šírila v pôvodných formách predložených sestrou Faustínou. K zrušeniu *Notifikácie* zvláštnym spôsobom prispel teologický rozbor rukopisov sestry Faustíny. Vypracoval ho otec Ignac Rózycki na žiadosť metropolitu Karola Wojtyły, ktorý ho poveril nielen spracovaním *Denníčka*, ale aj všetkých písomností sestry Faustíny. Profesor Rózycki neprijal túto úlohu s veľkým nadšením, pretože - ako sám priznáva - pristupoval ku zjaveniam s nedôverou „*ovplyvnený informáciami od osôb ‚zasvätených‘ do záležitostí Heleny – Faustíny...*“²⁰⁹ Tento predsudok ho viedol k rozhodnutiu, že ako teológ - expert odmietne účasť na beatifikačnom procese sestry Faustíny otvorenom v roku 1967 krakovským arcibiskupom kardinálom Karolom Wojtyłom.²¹⁰ Jeho negatívne presvedčenie dostalo trhliny v okamihu, keď sa len tak zo zvedavosti zahĺbil do čítania *Denníčka*. Počas pozorného čítania dospel k záveru, že táto záležitosť stojí za vedecké preskúmanie. Vypracoval takmer päťstostranovú prácu, ktorá bola v roku 1980 zverejnená Kongregáciou pre kauzy svätých.²¹¹ Profesor Rózycki sa tak stal nielen jedným z najhorlivejších priaznivcov úcty k Božiemu milosrdenstvu, ale aj teológom, ktorý svojimi podkladmi význačne prispel k znovuzrodeniu úcty.

4.1.2 Ján Pavol II. a Božie milosrdenstvo

Rok 1980 sa stal v dejinách šírenia kultu významným aj pre encykliku *Dives in misericordia*, ktorú vydal pápež Ján Pavol II. už v druhom roku svojho

²⁰⁸ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, s. 124.

²⁰⁹ RÓZYCKY, I. *Božie milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 43.

²¹⁰ Porov. STACKPOLE, R. *Pillars of Fire in My Soul. The Spirituality of Saint Faustina*. Stockbridge: Marian Press, 2004, s. 16.

²¹¹ Porov. WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*, s. 124.

pontifikátu. Táto encyklika vznikla najmä z podnetu posolstva Božieho milosrdenstva sestry Faustíny a predstavuje teologický základ pre jeho prijatie.²¹²

Vo februári 1991 boli všetky dokumenty týkajúce sa hrdinských čností sestry Faustíny skompletizované a poslané na Kongregáciu pre kauzy svätých. 18. apríla 1993, na druhú veľkonočnú nedeľu, pápež Ján Pavol II. vyhlásil v Ríme na Námestí sv. Petra sestru Faustínu za blahoslavenú. Vo svojej homílii pozdravil sestru Faustínu a medzi iným povedal: „*Tvoja misia, [sestra Faustína] o Božom milosrdenstve vznikla v predvečer utrpení druhej svetovej vojny. Pravdepodobne by si bola prekvapená, keby si mohla na zemi pocítiť, čo toto posolstvo znamenalo pre utrápených ľudí v predchádzajúcej dobe, a ako sa šírilo po celom svete. Dnes prežíváš pri samom žriedle, u svojho Krista, to, čo znamená Dives in misericordia.*“²¹³

Dňa 30. apríla 2000 ako prvé svätorečenie Veľkého jubilea Svätý Otec Ján Pavol II. slávnostne kanonizoval sestru Faustínu na Námestí sv. Petra. O význame posolstva Božieho milosrdenstva Svätý Otec vtedy povedal: „*Vďaka polskej rehoľníčke je toto posolstvo navždy spojené s dvadsiatym storočím, ktoré uzatvára druhé tisícročie a je mostom do tretieho tisícročia. Nie je to posolstvo nové, ale môžeme ho považovať za dar osobitného osvietenia, ktoré, aby sme lepšie prežívali evanjelium Paschy, prichádza ako svetelný lúč k ľuďom našich čias. Svetlo Božieho milosrdenstva, ktoré Boh dal znova svetu prostredníctvom charizmy sestry Faustíny, bude osvetľovať cesty ľudí v treťom tisícročí.*“²¹⁴

„*Odovzdávam ho [toto posolstvo] všetkým ľuďom, aby sa naučili čoraz viac spoznávať pravú Božiu tvár a pravú tvár človeka. Láska Boha a láska človeka sú totiž nerozlučné, ako to pripomína Prvý list sv. Jána: »Podľa toho poznáme, že milujeme Božie deti, keď milujeme Boha a plníme jeho prikázania.« (1Jn 5,2). V týchto slovách vyslovuje apoštol pravdu o láske, keď poukazuje na to, že mierou i kritériom je plnenie prikázaní. Nie je ľahké milovať hlbokou láskou,*

²¹² Porov. STACKPOLE, R. *Pillars of Fire in My Soul. The Spirituality of Saint Faustina*. Stockbridge: Marian Press, 2004, s. 18.

²¹³ JÁN PAVOL II. *Homília pri blahorečení sestry Faustíny*. In PODLEJSKI, Z. *Sol' zeme a svetlo sveta III*. Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, s. 242.

²¹⁴ JÁN PAVOL II. *Homília pri blahorečení sestry Faustíny*, s. 28.

ktorá spočíva na rozdávaní sa. Takejto láske sa dá naučiť jedine vníkaním do tajomstva lásky Boha. Upínajúc oči na neho, zjednotiac sa s jeho otcovským Srdcom, stávame sa schopnými pozerat' sa na bratov novými očami v pozícii nezaujatosti a solidárnosti, štedrosti a odpustenia.“²¹⁵

V ten istý deň pápež zároveň vyhlásil, že Druhá veľkonočná nedeľa sa bude v celej Cirkvi nazývať Nedeľou Božieho milosrdenstva. Tým pápež Ján Pavol II. splnil Ježišovo želanie, aby bol ustanovený sviatok milosrdenstva.²¹⁶

V auguste 2002 pápež Ján Pavol II. navštívil rodné Poľsko a v Krakove - Lagiewnikoch posvätil novú Baziliku Božieho milosrdenstva. Svätý Otec spomenul túto udalosť počas poľskej národnej púte do Ríma 19. mája 2003: „Boh je bohatý na milosrdenstvo. Je azda iné poslanstvo, ktoré by súčasnému svetu a všetkým ľuďom na začiatku tretieho tisícročia prinášalo toľko nádeje? Neváhali som na mieste zvláštneho zjavenia sa Krista, v krakovských Lagiewnikoch, zveriť svet Božiemu milosrdenstvu. Vrúcne verím, že sa tento akt odovzdanosti stretne s odozvou plnou dôvery u veriacich na všetkých kontinentoch a prispeje k ich vnútornej obnove a posilneniu v diele budovania civilizácie lásky.“²¹⁷

Pápež Ján Pavol II. bol až do posledného dychu šíriteľom Božieho milosrdenstva. Určite to nie je náhoda, že Boh ho povolal k sebe práve na vigíliu sviatku Božieho milosrdenstva. A práve na sviatok Božieho milosrdenstva sa v príhovore na *Anjel Pána* čítalo poslanstvo, ktoré pripravil ešte on: „Ako veľmi svet potrebuje pochopiť a prijať Božie milosrdenstvo! Pane, ktorý si svojou smrťou a zmŕtvychvstaním zjavil lásku Otca, my veríme v teba a s dôverou ti aj dnes opakujeme: Ježiš, dôverujem Ti, buď milosrdný mne i celému svetu.“²¹⁸

Prvý krát v dejinách cirkvi sa uskutoční udalosť, kedy pápež bude blahorečiť svojho predchodcu. Terajší pápež Benedikt XVI. sa rozhodol blahorečiť Jána Pavla II. Obrad beatifikácie sa uskutoční 1. mája 2011 a predsedať mu bude samotný pápež.

²¹⁵ JÁN PAVOL II. *Homília pri blahorečení sestry Faustíny*. In PODLEJSKI, Z. *Sol' zeme a svetlo sveta III*. Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, s. 29.

²¹⁶ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 294, č. 699.

²¹⁷ GALAZKA, G. *Dôverujem v Božie milosrdenstvo*. Trnava: SSV, 2004, s. 10.

²¹⁸ JÁN PAVOL II. *Príhovor Anjel Pána*, In: *Katolícke noviny*, 15/ 2005, Bratislava: SSV, 2005, s. 6.

„Tí, ktorí Jána Pavla II. poznali, cítili a milovali, spolu s Cirkvou nemôžu nepociťovať radosť z tejto udalosti. Sme šťastní,“ vyslovil pred päťdesiatimi tisícmi pútnikmi po modlitbe Anjel Pána Benedikt XVI. On zvolil dátum beatifikácie, bude to na Druhú nedeľu veľkonočnú, t.j. na Bielu nedeľu, ktorej dal sám Ján Pavol II. titul nedeľa Božieho milosrdenstva. V predvečer Nedele Božieho milosrdenstva dokonal Jan Pavol II. svoj pozemský život. Ako sám pápež Benedikt XVI. naznačil, tento dátum nie je zvolený náhodou, ale má niečo vyjadriť. Cestu k beatifikácii otvorilo uznanie zázraku náhleho a plného uzdravenia francúzskej rehoľníčky Marie Simon Pierre, ktorá trpela ťažkou formou Parkinsonovej choroby. Tá sa na radu svojej predstavenej odovzdala do príhovoru krátko predtým zosnulého Jána Pavla II.²¹⁹

Blahorečenie bude určite vhodným impulzom k tomu, aby si svet šesť rokov po smrti tohto veľkého pápeža pripomenul nielen jeho život a pôsobenie, ale aj veľkú pravdu o nekonečnom Božom milosrdenstve, ktorá stála v centre jeho pontifikátu, a za ktorú sa tak horlivo zasadzoval. Syntéza jeho náuky nám pripomína, že úcta k Božiemu milosrdenstvu nie je nejakou druhoradou pobožnosťou, ale integrálnou súčasťou viery a modlitby kresťana. Život Jána Pavla II. sa nám pripomenie ako svedectvo prísľubu určeného šíriteľom Božieho milosrdenstva: „S dušami, ktoré budú moje veľké milosrdenstvo oslavovať a hlásať ho iným, budem jednať v hodine smrti podľa môjho nekonečného milosrdenstva.“²²⁰

4.1.3 Prisľúbenia šíriteľom kultu

„Zo všetkých mojich rán ako z prameňov plyní milosrdenstvo pre duše, ale rana môjho srdca je prameňom nepreskúmateľného milosrdenstva. Z tohto prameňa vytryskujú všetky milosti pre duše. Spalujú ma plamene zľutovania, túžim ich vyliat' na ľudské duše. Hovor celému svetu o mojom milosrdenstve.“²²¹

²¹⁹ ZIGMUND, M. *Jan Pavel II. bude blahorečen*. In *Katolícky týdeník*, 2011, roč. 22, č. 4, s. 1.

²²⁰ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 185, č. 379.

²²¹ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 434, č. 1190.

Podľa posolstva, ktoré nám zanechala sestra Faustína, je každý človek pozvaný k tomu, aby nielen prijímal Božie milosrdenstvo a prežíval ho vo svojom živote, ale aby sa zároveň stal aj jeho šíriteľom. Toto pozvanie nám zaznieva predovšetkým cez zvláštne prisľúbenia, ktoré dáva Ježiš práve ctiteľom a rozširovateľom kultu.

S rozširovaním kultu Božieho milosrdenstva spojil Ježiš dve veľké prisľúbenia. Prvé sa týka celého života a je ním materinská starostlivosť o toho, kto šíri úctu k milosrdenstvu: *„Duše, ktoré šíria úctu k môjmu milosrdenstvu, budem ochraňovať po celý život ako láskavá matka svoje nemluvňa a v hodine smrti im nebudem sudcom, ale milosrdným Spasiteľom.“*²²²

Druhé prisľúbenie sa týka hodiny smrti. Ježiš v ňom uisťuje, že so zomierajúcim bude zaobchádzať podľa svojho nesmierneho milosrdenstva: *„Zapíš, dcéra moja, tieto slová: Všetkým dušiam, ktoré budú zvelebovať moje milosrdenstvo, šíriť jeho úctu a povzbudzovať iné duše k dôvere v moje milosrdenstvo: tieto duše v hodine smrti nezakúsia strach. Moje milosrdenstvo ich v tomto poslednom boji ochráni...“*²²³ A na inom mieste Ježiš hovorí: *„Tých, ktorí budú ohlasovať moje veľké milosrdenstvo budem Ja sám v hodine ich smrti chrániť ako svoju chválu. Aj keby hriechy duše boli čierne ako noc, ak sa hriešnik obráti k môjmu milosrdenstvu, vzdáva mi najväčšiu slávu a je čťou môjho umučenia. Keď duša oslavuje moju dobrotu, satan sa pred ňou trasie a uteká na samé dno pekla.“*²²⁴

Obe prisľúbenia sú veľmi silné, pretože Ježiš v nich sľubuje mimoriadnu ochranu počas života a milosrdenstvo v hodine smrti.

Mimoriadne prisľúbenia sú určené kňazom, ktorí budú hlásať nekonečné Božie milosrdenstvo. Prisľúbenie hovorí, že budú zažívať mocnú pastoračnú účinnosť vždy, keď budú kázať o Božom milosrdenstve: *„Povedz mojim kňazom, že tvrdošíjni hriešnici sa budú kajať pri ich slovách, keď budú hovoriť o mojom nesmiernom milosrdenstve, o zľutovaní, ktoré mám voči nim vo svojom srdci. Kňazom, ktorí budú ohlasovať a oslavovať moje milosrdenstvo, dám predivnú*

²²² KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 408, č. 1075.

²²³ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 548, č. 1540.

²²⁴ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 184, č. 378.

*moc, pomažem ich slová a pohnem srdcia, ku ktorým budú hovoriť.*²²⁵ To znamená, že ak témou kázne bude Božie milosrdenstvo, dobrota, zmilovanie, táto kázeň bude mať moc obrátiť hriešnikov.

Predovšetkým na sviatok Božieho milosrdenstva majú kňazi hovoriť o Božom nekonečnom zmilovaní.²²⁶ Človek prežíva Božie odpustenie predovšetkým v sviatosti zmierenia, preto aj v tejto sviatosti sa kňaz stáva nástrojom milosrdenstva, a keď človek ľutuje, kňaz by sa mal preukázať ako apoštol milosrdenstva. Ježišovu naliehavú výzvu, hlásať toto posolstvo môžu kňazi realizovať aj počas duchovných cvičení, obnov, prednášok a príprav na sviatosti. Skutočnými apoštolmi Božieho milosrdenstva sa však stanú až vtedy, ak ho najprv dobre spoznajú, ak budú stále hlbšie meditovať o Ježišovom utrpení a jeho veľkej láske a добрote, a ak sami prežijú potrebu Božieho odpustenia vo svojom každodennom živote. Potom o nich budú platiť Ježišove slová: *„Duše, ktoré zvlášť uctieujú a oslavujú moje milosrdenstvo sa najviac trápili pre moje umučenie a najhlbšie prenikli do môjho ducha. Ony sú živým obrazom môjho milostivého srdca. Tieto duše budú žiariť v budúcom živote zvláštnym jasom. Žiadna sa nedostane do pekelného ohňa. Každú zvlášť budem chrániť v hodine jej smrti.*²²⁷

²²⁵ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 544, č. 1521.

²²⁶ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 251, č. 570.

²²⁷ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 443, č. 1224.

4.2 Spôsoby šírenia kultu

Záverečná kapitola tejto práce sa venuje prieskumu v oblasti šírenia úcty k Božiemu milosrdenstvu. Ide tu o pohľad na niektoré rády a spoločenstvá v Českej republike, ktoré nesú vo svojej spiritualite posolstvo milosrdenstva. Kapitola je pokusom priblížiť spôsoby ich šírenia tohto kultu.

4.2.1 Kongregácia sestier Matky Božieho milosrdenstva

„Kongregácia od samého začiatku spájala svoje poslanie s tajomstvom Božieho milosrdenstva a tajomstvom Márie, Matky milosrdenstva.“²²⁸

Kongregácia sestier Matky Božieho milosrdenstva má svoje korene vo francúzskych rehoľných spoločenstvách. Matka Tereza Ewa, grófka Sulowska Potocká, prijala konštitúciu, duchovné zameranie a metódy apoštolskej práce od matky Terezy Rondeau z Laval a 1. novembra 1862 založila vo Varšave na Žytnej ul. prvý Dom milosrdenstva v Poľsku. Tento deň sa prijíma ako dátum vzniku Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva v Poľsku.

Miesta apoštolského pôsobenia kongregácie sa nazývajú „*domy milosrdenstva*“. V týchto domoch sústredovali spoločensky neprispôsobivé ženy a dievčatá, ktoré z vlastnej vôle túžili po hlboknej morálnej premene a zmene života. Sestry im k tomu dopomáhali rodinnou atmosférou, izolovaním od sveta, istou anonymitou, modlitbou a prácou. Ich sústredenie v domoch milosrdenstva prinášalo očakávané plody. Stovky dievčat a žien začalo odznova svoj život. Našli znovu svoju osobnú dôstojnosť. Naučili sa správať voči sebe a iným s úctou, s novým presvedčením o hodnote a zmysle ľudského života a jeho poslednom ciele.

Do tejto kongregácie Pán Boh povolal dnes na celom svete známu apoštolku Božieho milosrdenstva sr. M. Faustínu Kowalskú (1905-1938). Sestry

²²⁸ KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 486.

sa dnes na ňu pozerajú ako na svoju duchovnú spoluzakladateľku. Jej poslanie má pripomínať odvekú pravdu o milosrdnej láske Boha, a má odovzdávať nové formy kultu Božieho milosrdenstva. Kongregácia ako dedička jej poslania sa ho snaží naplňať a uskutočňovať v zhode s odporúčaním Cirkvi. Kaplnka kongregácie v Krakove-Lagiewnikoch, kde je uctievaný „*milostivý*“ obraz milosrdného Pána Ježiša a kde spočívajú telesné pozostatky sr. Faustíny, sa stala svätyňou Božieho milosrdenstva, do ktorej putujú ľudia zo všetkých kútov Poľska, z mnohých krajín Európy aj celého sveta.²²⁹

Do Českej republiky prišli sestry Matky Božieho milosrdenstva v roku 1994 na pozvanie biskupa Karla Otčenáška. Pracovali najprv v Ronově nad Doubravou, neskôr na biskupstve v Hradci Králové, až definitívne zakotvili vo Dvoře Králové, kde majú dnes vlastný rehoľný dom. Sestry tu pracujú ako katechétky a pastoračné asistentky. Z Poľska ich prišlo najprv osem, z toho šesť českej národnosti.

V roku 2004 pozval sestry do svojej arcidiecézy kardinál Miloslav Vlk, aby pôsobili na Vyšehradě. Sestry tam pomáhajú v pastorácii a ako zakristánky vo vyšehradskej bazilike, pôsobia napríklad v charitnom projekte Magdala. V Kláštore na Vyšehrade pripravujú sestry pravidelné duchovné cvičenia pre mladé dievčatá, ktoré potom rovnako ako všetky členky kongregácie majú povinnosť šíriť úctu k Božiemu milosrdenstvu. V úzkej spolupráci so sestrami vo Dvoře Králové tak navštevujú skupiny ctiteľov milosrdného Pána Ježiša, šíria propagačné materiály a obrázky, učia veriacich modlitbu korunky k Božiemu milosrdenstvu a ďalšie pobožnosti. Po dohode s duchovným správcom chodia do farností, aby tam predviedli komponované umelecké pásmo o Božom milosrdenstve, viedli krížovú cestu alebo inú rozjímavú pobožnosť, poprípade zaspievali so sprievodom gitary. Rady chodia medzi mladých ľudí, zapájajú sa do práce s františkánskou mládežou, pripravujú pre mládež táborové stretnutia. Sestry sú si vedomé, že s každým novým povolaním sa rozširujú možnosti pôsobenia v duchu Božieho milosrdenstva. Nerobia to však násilným horlením,

²²⁹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 486.

ktoré by ľudí odradzovalo, ale práve naopak, kladú dôraz na jednoduchosť a hĺbku.²³⁰

Podarilo sa mi nadviazať kontakt so sestrou Ľudmilou, matkou predstavenou vo Dvoře Králové nad Labem. Poskytla mi cenné informácie a rady a taktiež literatúru o sestre Faustíne. Pokiaľ ide o spiritualitu, v ich Konštitúciách sa odkazy na *Denníček* nevyskytujú, pretože konštitúcie vznikli v roku 1985 a od tohto roku zaznamenal kult veľký rozvoj. Konštitúcie však sestry zavádzajú ku každodennej modlitbe korunky a sú celé presýtené slovom „milosrdenstvo“. Ako príklad uviedla, že milosrdenstvo všetkých sestier voči zvereným osobám sa má prejavovať ako dobývanie dobra spod všetkých nánosov zla. Milosrdenstvo stanovuje ich spiritualitu od začiatku, t.j. 1862.

Sestra Faustína rozšírila a obohatila túto úctu o nové prostriedky. Podľa jej vzoru sa sestry snažia hlásať Božie milosrdenstvo slovom, skutkom a modlitbou. Milosrdenstvo slovom šíria sestry vo veľkej miere prostredníctvom duchovných obnov. Navštevujú farnosti, ktoré majú záujem zoznámiť sa so spiritualitou sestry Faustíny. Vedú duchovnú formáciu laických spolupracovníkov a sú otvorené aj písomným kontaktom.

Milosrdenstvo skutkom okrem vzájomnej služby v kongregácii uskutočňujú konkrétnym nasadením pre núdznych. Ľudí, ktorí prichádzajú do ich bezbarierového zariadenia, učia poznávať a prijímať samých seba, rozvíjať vlastné schopnosti, riešiť ťažké životné situácie, eliminovať nemorálne a neetické spôsoby správania, budovať trvalé vzťahy, začleňovať sa do spoločenstva, nezištne pomáhať, konať zodpovedne a samostatne. Pre tých, ktorí idú cestou viery v Boha, vedú sestry katechézy a rôzne spoločenstvá.

Milosrdenstvo modlitbou je u sestier Kongregácie Matky Božieho milosrdenstva na prvom mieste. Je ich prvoradou úlohou, ktorá dáva ich životu zmysel. V modlitbe ďakujú za všetky prejavy Božieho milosrdenstva, nachádzajú

²³⁰ *Kongregace sester Matky Božího milosrdenství* [online]. Dvůr Králové nad Labem: Kongregace sester Matky Božího milosrdenství, Posl. Úpravy 15. 03. 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.kmbm.cz/nase_poslani/>

zmysel životných ťažkostí, v modlitbe sa učia rozumieť trpiacim a skláňať sa pred tajomstvom Milosrdenstva, ktoré pozná odpoveď na všetky situácie.

Konkrétny spôsob šírenia úcty je, ako vidíme, veľmi široký. Sestry sa, samozrejme, snažia využívať a hlavne koordinovať jednotlivé formy úcty zjavené Ježišom sestre Faustíne ako „nové prostriedky“ evanjelizácie. Aj keď sa propagácia Božieho milosrdenstva nerobí násilne a dá sa povedať, že v porovnaní s inou reklamou je minimálna, predsa vidíme, že táto úcta sa šíri priam lavínovite.

Prameňom povolania sestier Kongregácie Matky Božieho milosrdenstva je pravda o nepochopiteľnej láske Boha k ľuďom a z tejto lásky vyplývajúca všeobecná spasiteľná vôľa.

4.2.2 Spoločnosť katolíckeho apoštolátu (Societas Apostolatus Catholicum, SAC) - pallotini

Táto rehoľná kongregácia katolíckej cirkvi bola založená v roku 1835 rímskym kňazom Vincentom Pallottim (1795 – 1850), ktorý začal okolo seba zhromažďovať kňazov a laikov, aby mohol zapojiť čo najviac ľudí do organizácie pomoci duchovne a materiálne núdzným.

Vincent Palloti otvoril aj sirotinec pre dievčatá – „Dom lásky“ na ulici Borgo Sant' Agata v Ríme. Tento dom sa stal zároveň prvým domom sestier katolíckeho apoštolátu (pallotínok).

V roku 1846 dostala spoločnosť kňazov a bratov Vincenta Pallottiho od pápeža Gregora XVI. k spravovaniu kostol San Salvatore in Onda. Vincent Pallotti zomrel 22. januára 1850 a 22. januára 1963 ho pápež Ján XXIII. svätorečil.²³¹

Pallotíni pôsobia v Českej republike oficiálne od roku 2002. V tomto roku prišli na pozvanie kardinála Miloslava Vlka viacerí kňazi z poľskej provincie do

²³¹ *Spoločnosť katolíckeho apoštolátu* [online]. Hronský Beňadik: Spoločnosť katolíckeho apoštolátu, Posl. úpravy 15. 03. 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.pallotini.sk/vincent-pallotti-zakladatel-spolocnosti-katolickeho-apostolatu>>.

pražskej arcidiecézy. Neboli však prvými pallotínmi v Čechách, pretože už pred nimi sa tu objavili kňazi z nemeckej provincie rádu pallotínov.

Jedným z nich bol P. Richard Henkes SAC (1900-1945), ktorý pôsobil v Čechách počas druhej svetovej vojny. V roku 1943 bol deportovaný do koncentračného tábora v Dachau. V roku 1944 odišiel pomáhať chorým a umierajúcim do bloku smrti a v roku 1945 zomiera. V súčasnosti prebieha v Ríme proces jeho blahorečenia.

Pallotíni pokračujú po celom svete šírením spirituality laikov a pripravujú veriaciach na to, aby sa každý stal apoštolom na mieste, kde žije a pôsobí. V súčasnej dobe má Spoločnosť katolíckeho apoštolátu v Českej republike dve komunity v troch farnostiach: jednu vo Fulneku, v ostravsko-opavskej diecéze, druhú v Jámách a Radešínskej Svratce v brnenskej diecéze.²³²

Na všetkých miestach svojho pôsobenia šíria úctu k Božiemu milosrdenstvu. Od roku 2006 vydávajú otcovia pallotíni (Stará Boleslav) v Českej republike časopis „*Apoštol Božího milosrdenství*“, prostredníctvom ktorého šíria posolstvo Božieho milosrdenstva po celej republike. Prvé číslo časopisu bolo slávnostne predstavené v Starej Boleslavi v nedeľu Božieho milosrdenstva – 23. apríla 2006, na prvé výročie smrti pápeža Jána Pavla II. Časopis prináša články o Božom milosrdenstve a informuje o posolstvách svätej sestry Faustíny Kowalskej. Šéfredaktor časopisu a vikár farnosti Stará Boleslav P. Wojciech Zubkowicz SAC o časopise povedal: „*Nechceme psát jenom o sestře Faustyně a ukazovat úctu k Božímu milosrdenství pouze skrze její zjevení, ale chceme především všem připomenout, že Bůh je milosrdný. A to je hlavní poselství, které časopis nese. Má to být v dnešní době, ve které je tolik pesimismu a tolika lidem chybí smysl života, jakási „injekce“ optimismu, radosti a pokoje. Mnoho našich osobních problémů ve víře vyplývá přeci z toho, že v sobě nosíme špatný obraz Boha. Bůh, který trestá, přísný Otec, to jsou jen některé představy o Bohu. Proto chceme pomocí tohoto časopisu opakovaně prožívat zjevení Boha milosrdného a milujícího. Dobře to vyjádřil pan kardinál Miloslav Vlk ve svém úvodním slově*

²³² *Římskokatolická farnost Fulnek* [online]. Fulnek: Římskokatolická farnost, Posl. úpravy 15. 03. 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.farnostfulnek.cz/duchovni-sprava/>>.

*k prvnému číslu časopisu, když napsal, že milosrdný a ‚slabý‘, ukřižovaný a opuštěný Bůh – to je tvář Boží pro dnešní dobu... Když si to člověk uvědomí a uvěří tomu, že Bůh je milosrdný, je také sám schopen stát se milosrdným. A to je dalším cílem časopisu – formovat a vybízet k praktikování milosrdenství, doprovázet nás k tomu, abychom se podívali milosrdným pohledem nejen na lidi, ale také na sebe. Tento pohled potřebuje každý, aby se nedíval na svůj život pesimisticky, ale aby v sobě znovu a znovu nacházel poklady dobra a neklesal na duchu. Náš řád pallotínů úspěšně vydává tento časopis v mnoha zemích světa, proto věříme, že i v Čechách najde své čtenáře.*²³³

Dalšie svedectvo je z farnosti Fulnek. Podarilo sa mi nadviazať kontakt s P. Arturom Cierlickim SAC, ktorý je administrátorom tejto farnosti od roku 2005. Keď prišli pallotíni do Fulneku, mnohí ľudia o kulte Božieho milosrdenstva počuli prvýkrát. S príchodom otcov pallotínov boli do kostola vo Fulneku privezené ostatky sv. Faustíny, bol namaľovaný obraz Božieho milosrdenstva a začal sa sláviť sviatok Božieho milosrdenstva.

Zaujala ma aj myšlienka *pešej púte k Božiemu milosrdenstvu*, ktorú začala farnosť Fulnek organizovať od roku 2009. Odvtedy sa pešo putuje každý rok v júly. Je to pešia púť z Fulneku do Slavkovic. Modlitba sa spája s námahou pešieho putovania a s hlásaním milosrdného Ježiša. Z Fulneku do Slavkovic u Nového Města na Moravě je to dobrých 185 km. Konečným cieľom je *prvý putovný kostol v Českej republike zasvätený Božiemu milosrdenstvu*. Púte sú spojené s myšlienkou uvedomenia si potreby Božieho milosrdenstva v rodinách, farnostiach, v diecéze. Uvedomoval si to aj pápež Ján Pavol II., ktorý v roku 2002 v Krakove - Łagiewnikach zveril Božiemu milosrdenstvu celý svet.

V roku 2008 poverila ČBK pallotínov úlohou koordinácie prác spojených s organizáciou Kongresu o Božom milosrdenstve v Českej republike. Myšlienka kongresov vznikla v súvislosti s aktom zasvätenia sveta Božiemu milosrdenstvu Jánom Pavlom II. V roku 2002 a jej cieľom je oživenie reflexie Božieho milosrdenstva v cirkvi na úrovni svetovej, národnej a kontinentálnej. Prvý svetový

²³³ *Nový časopis o Božím milosrdenství. In Zpravodaj pražské arcidiecéze. 2006, č. 4, s. 4.*

kongres sa konal v roku 2008 v Ríme a druhý svetový kongres sa bude konať v Krakove na jeseň roku 2011.

*I. kongres o Božom milosrdenstve v Českej republike sa uskutoční v dňoch 20. – 22. mája 2011 v Slavkoviciach a v Novém Městě na Moravě. Záverečnú slávnostnú svätú omšu v posledný deň kongresu bude celebrotiť moravský metropolita, olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner za účasti českých a moravských biskupov. Súčasťou tejto bohoslužby bude akt zasvätenia Božiemu milosrdenstvu, aby tak ono mohlo preniknúť do vedomia človeka, do života Cirkvi, a aby sa v srdciach všetkých ľudí prebúdza bezhraničná dôvera človeka k Bohu.*²³⁴

Ako vidíme na tejto krátkej reflexii z farnosti Fulnek, pôsobenie otcov pallotínov v Českej republike je veľmi plodné. Mnoho ľudí sa necháva osloviť posolstvom Božieho milosrdenstva a sami sa tak stávajú šíriteľmi a apoštolmi tohto posolstva.

4.2.3 Pro Deo et fratribus – Rodina Panny Márie (PDF – RPM), Dielo Ježiša Veľkňaza (Opus J.S.S.)

Pro Deo et fratribus - Rodina Panny Márie (PDF – RPM) je medzinárodné súkromné združenie veriacich pápežského práva, a *Dielo Ježiša Veľkňaza (Opus J.S.S.)* je medzinárodné verejné kňazské združenie pápežského práva.

Zakladateľom združenia *Pro Deo et fratribus - Rodina Panny Márie* je v roku 2006 zosnulý biskup J.E. Pavel Maria Hnilica SJ. Misionárske srdce združenia tvoria kňazi, bratia a apoštolské sestry pod duchovným vedením kňaza Gebharda Paula Maria Sigla, ktorí žijú životom zasväteným Bohu. Dňa 14. augusta 1992 bolo združenie uznané Rožňavskou diecézou a dňa 25. marca 2004 pápežskou Radou pre laikov definitívne pod názvom *Pro Deo et fratribus - Rodina Panny Márie*, a stalo sa tak združením pápežského práva.

²³⁴ *Poutní kostel Božího Milosrdenství* [online]. Slavkovice: Poutní kostel Božího Milosrdenství, Posl. úpravy 16.3.2011 [cit. 2011-03-16]. Dostupné na WWW: <<http://www.slavkovice.cz/aktuality.php?act=detail&id=159>>.

Pre kňazov *PDF-RPM* zriadila Kongregácia pre klérus dňa 22. mája 2008 kňazské združenie pápežského práva *Dielo Ježiša Veľkňaza (Opus J.S.S.)* s fakultou inkardinovať; jeho zakladateľom a prezidentom je kňaz Gebhard Paul Maria Sigl.

Kňazi združenia sú poverení rôznymi pastoračnými úlohami v rámci celosvetovej Cirkvi. Na Slovensku sa venujú pastorácii vo zverených farnostiach a cirkevných ustanovizniach. Bratia pomáhajú svojou službou v misijných činnostiach združenia. Povolanie apoštolských sestier pozostáva vo svojej najhlbšej podstate v tom, že svoj život obetujú Bohu za posvätenie kňazov. Navonok splňajú - v spolupráci s kňazmi a do tej miery, ako im to možnosti dovoľujú - služby a úlohy, ktorými ich poverili biskupi alebo miestna cirkev na príslušných misijných územiach. Tie pozostávajú zo spolupráce na farskej úrovni, z vyučovania na rôznych školách, vedenia internátu, starostlivosti o deti a starých ľudí a rôznych iných charitatívnych úloh.

Centrálne miesto má modlitba, preto majú v domoch – podľa možností – dustavičnú poklonu.

Spiritualita *Rodiny Panny Márie* sa vyznačuje láskou k Panne Márii, kňazským duchom a vernosťou Svätému Otcovi. Je orientovaná misionársky a snaží sa o pravý ekumenizmus.

Na Slovensku má združenie toho času 4 pôsobiská: Bratislava, Lužianky/Nitra, Stará Halič a Uzovská Panica. Ďalšie krajiny, v ktorých pôsobí združenie, sú: Uruguaj, Kazachstan a Rusko, Česko, Nemecko, Holandsko, Švajčiarsko, Rakúsko a Taliansko.

Formácia kandidátov na kňazstvo prebieha v Ríme. Delí sa na dvojročnú prípravu v predseminári a na filozofické a teologické štúdiá na Pápežských univerzitách Santa Croce a Gregoriana v Ríme.

Apoštolské sestry absolvujú minimálne trojročné obdobie vzdelávania a formácie v Materskom dome na Slovensku. Vedú život kresťanskej dokonalosti podľa evanjeliových rád, ktorým sa v prítomnosti biskupa osobne a súkromne zaväzujú slávnostným zasvätením Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Toto

pravidlo je podľa štatútov stanovené pre bohuzasvätených členov *Pro Deo et fratribus - Rodiny Panny Márie*.

V slávnostnom zasvätení sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, apoštolská sestra vyslovuje okrem iného prosbu, že sa chce stať misionárkou milosrdenstva obzvlášť pre zabudnutých, slabých, opovrhovaných, pohybujúcich a pre všetkých, ktorý najviac potrebujú Božie milosrdenstvo.²³⁵ Misionárska snaha teda obopína celý svet, pretože naše povolania chápeme ako službu univerzálnej cirkvi.

Naša ‚prvá‘ misia je často neviditeľná. Pozostáva nielen z drobnej práce, ale pravá misia je najskôr len vnútorná, tichá. Celé naše účinkovanie sa musí niesť v znamení lásky: modliť sa z lásky, a pracovať z lásky. Trpezlivé znášanie, tiché prijatie a obetovanie ťažkých a často komplikovaných situácií sa tak stáva modlitbou a misiou. Tajomstvo skutočne plodnej misie – i keby jej plody mali možno až neskôr vzkličiť – spočíva v tom, aby sme zostali v Ježišovi. „Zostať v Ježišovi“ spočíva v našej jednote s ním, veď nám to sám sľubuje: „*Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia...*“²³⁶

Aj naša ‚druhá‘ misia je na prvý pohľad navonok neviditeľná, pretože sa uskutočňuje v rámci našej duchovnej rodiny úprimnou snahou o lásku a jednotu v našich misijných domoch. Každý z nás už spoznal, ako veľmi dokáže ochromiť nehoda. No súrodenecká láska a modlitba za druhého nám dávajú silu a potrebnú hodnovernosť pre každú navonok viditeľnú misiu. Pán Ježiš sa predsa modlil k svojmu Otcovi potom, keď podal apoštolom sv. prijímanie: „*aby boli jedno, ako sme my jedno – ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa.*“²³⁷

Až teraz sa môže začať ‚tretia‘, navonok viditeľná misia, ku ktorej Pán Ježiš vyzýva: „*Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého a naučte ich zachovávať*

²³⁵ Porov. TURICOVÁ, A. *Zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie*. Stará Halič, 1999. Nepublikovaný rukopis, s. 2.

²³⁶ Jn 15,5

²³⁷ Jn 17,22-23

všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“²³⁸

Od začiatkov spoločenstva je naša misionárska snaha upriamená na celosvetový apoštolát. Keď sa nečakaným pádom ateistického komunizmu otvorila brána k misii na Východe a pápež Ján Pavol II. vyzval k „novoevanjelizácii krajín na Východe“, viedla naša prvá cesta na Slovensko, a potom ďalej do Ruska, na Sibír, do Kazachstanu, a na Ukrajinu. Onedlho odcestovali bratia a sestry aj do Amsterdamu, Nemecka, Južnej Ameriky a Talianska.

Dňa 14. augusta 2005 prišli prví kňazi a sestry nášho spoločenstva do Nových Hradov v Južných Čechách, aby tu prevzali novú misijnú stanicu. K piatim farnostiam v diecéze České Budějovice, ktoré nám boli zverené patrí aj pútnický kostol Dobrá Voda a kláštor na Nových Hradoch. Prišli sme sem na želanie nášho dlhoročného priateľa, servitu, pátra Bonfília M. Wagnera, ktorý nám nezanechal len svojich farníkov a obnovený kláštor, ale predovšetkým aj svoje duchovné dedičstvo.

P. Bonfilius M. Wagner pôsobil desaťročia ako servitský kňaz a prior v Innsbrucku, až kým ho jeho predstavení v roku 1991 neposlali naspäť do jeho bývalej vlasti, do Čiech. Po otvorení železnej opony mal nanovo vybudovať zničený kláštor servitov v Nových Hradoch. Tak sa tento sudetonemecký navrátiliec vo svojich šesťdesiatich piatich rokoch začal učiť český jazyk, čo popri veľkom množstve práce nebolo maličkosťou. Päť farností, ktoré boli zverené jemu a jeho trom spolubratom, mal po rokoch komunizmu opäť naplniť duchovným životom. Bolo potrebné obnoviť a opraviť viaceré dedinské kostoly a kaplnky a tiež pútnický kostol na Dobrej Vode. Najväčšou výzvou bol však zničený servitský kláštor, ktorý síce prežil sekularizáciu za vlády cisára Jozefa II., ale potom slúžil štyridsať rokov ako kasárne pre pohraničnú stráž národného vojska. V roku 1990 bol v dezolátnom stave vrátený servitom. P. Bonfilius sa s veľkou dôverou v Boha pustil do práce.

²³⁸ Mt 28,18-20

Počiatok jeho misie v Nových Hradoch sa nesie v *znamení milosrdenstva*. Počas jednej zo svojich prvých omší si všimol v lavici sedieť istú osobu, ktorá zapríčinila jeho rodine počas deportácie veľké utrpenie. On sám nám o tom rozprával: „*Najradšej by som sa bol ihneď vrátil do Innsbrucku, taký ťažký bol pre mňa duchovný boj, odpustiť z celého srdca práve tomuto človeku. Ale vedel som, že Božia vôľa s kláštorom v Nových Hradoch sa môže až potom uskutočniť,... keď teraz ja urobím prvý krok a darujem milosrdenstvo a odpustenie... Keď som sa prebojoval k tomu, aby som mu odpustil – ešte v tom istom okamihu – som ako dar dostal novú silu, pustiť sa s radosťou do ťažkého, skoro bezvýhodiskového diela rekonštrukcie kláštora!*“²³⁹ Svojou otvorenosťou a priateľstvom sa P. Bonfilius dotkol srdc ľudí tak veľmi, že mnohí svedčili neskôr o tom, že on neobnovoval len kláštor, ale predovšetkým ľudské srdcia.

Keď ťažká choroba pripútala p. Bonfília na lôžko, nič sa nezmenilo na jeho apoštolskej horlivosti. Všetky svoje bolesti obetoval za budúcnosť kláštora a za svojich farníkov. No na budúcnosť myslel aj celkom konkrétne. Keďže kláštor nemohli prevziať kňazi rádu servitov, prial si, aby ho mohol odovzdať nášmu spoločenstvu. Poznal nás už od našich začiatkov v Innsbrucku. Ako prior tamojšieho servitského kláštora bol už vtedy našim obľúbeným spovedníkom. V septembri 2004 predniesol našim predstaveným svoj úmysel. Po modlitbe a viacerých rozhovoroch s vedením rádu servitov sme pozvanie prijali. P. Bonfilius nám s renovovaným kláštorom s radosťou odovzdal predovšetkým bohaté duchovné dedičstvo. Je to pre nás dar a zodpovednosť zároveň, a uvedomujeme si, že naša vďaka tirolskej provincii je síce veľká, ale zároveň nikdy nie dostačujúca.

Počas posledných mesiacov mohol P. Bonfilius ešte zažiť, ako naši prví misionári a misionárky prišli do kláštora a začali s prácou. Bol pre nás veľkým vzorom svätožijúceho kňaza. 1. októbra 2006 serviti oficiálne odovzdali kláštor Rodine Panny Márie. Keďže tým naše spoločenstvo prevzalo celú zodpovednosť za využívanie a údržbu kláštora, po vzájomnej dohode s pátrom provinciálom Gottfriedom M. Wolfom OSM sa dohodli dať kláštoru nové meno, a to *Kláštor Božieho milosrdenstva*. Našou túžbou je vybudovať tu duchovné centrum,

²³⁹ Zo života našich misionárov. *Vítazstvo Srdca*, 2007, roč.12, č. 58, s. 37.

v ktorom budeme ponúkať duchovné cvičenia záujemcov hovoriacim po česky, ako i po nemecky. Má byť miestom pokoja a bezpečia, na ktorom sa možno v tichej modlitbe stretnúť s Božím milosrdenstvom. Tak ako p. Bonfilius, aj my chceme byť svedkami Božieho milosrdenstva predovšetkým svojím vlastným životom. Chceme byť nástrojmi Božieho milosrdenstva pre všetkých ľudí, ktorí prichádzajú do kláštora.²⁴⁰

Sme si však vedomí toho, že túto milosrdnú lásku nemáme sami zo seba, ale ju čerpáme zo Srdca toho, ktorý je láska a milosrdenstvo samo. Náš deň je naplnený pravidelnou modlitbou v poklone pred najsvätejšou Oltárnou sviatosťou. Tak ako si to Ježiš prijal od sestry Faustíny, zaradili sme do pravidelných modlitieb aj modlitbu počas svätej hodiny od 15.00 do 16.00. V tom čase sa modlíme krížovú cestu, ruženec Božieho milosrdenstva a rozjímame nad slovami Pána Ježiša, ktoré povedal svätej Faustíne. Kaplnka v kláštore Božieho milosrdenstva je prístupná pre každého, a tak sa na modlitbách môžu zúčastniť nielen hostia v ňom ubytovaní, ale aj náhodní návštevníci kláštora Božieho milosrdenstva.

Na začiatku našej misie na Nových Hradoch sme pochopili, že charakteristickým znakom nášho pôsobenia na tomto mieste sa má stať milosrdná Božia láska. V rámci šírenia posolstva milosrdenstva modlitbou, slovom a skutkom sa snažíme obzvlášť slávnostne pripraviť a prežiť aj Nedeľu Božieho milosrdenstva, ako to zjavil Pán Ježiš sestre Faustíne. Pripravujeme sa novénou k Božiemu milosrdenstvu, na ktorej sa môžu zúčastniť aj naši farníci a všetci, ktorí v tom čase prídu do kláštora. Prípravou sú aj kázne našich kňazov počas pôstneho obdobia, v ktorých sa snažia priblížiť Ježišovu milosrdnú lásku, ktorá sa tak veľmi prejavila práve v Jeho utrpení. Sestra Faustína píše vo svojom *Denníčku*, že veľký pôst je spôsob zvláštnej kňazskej práce, keď treba pomáhať pri záchrane duší.²⁴¹

²⁴⁰ Porov. Zo života našich misionárov. *Víťazstvo Srdca*, 2007, roč.12, č. 58, s. 39.

²⁴¹ Porov. KOWALSKÁ, M. F. *Denníček*, s. 366, č. 931.

Sviatok Božieho milosrdenstva sa teší mimoriadnej a stále vzrastajúcej obľube. Stalo sa už tradíciou, že v tento deň k nám prichádzajú pútnici z Rakúska a Nemecka, aby prežili tento sviatok práve v kláštore Božieho milosrdenstva.

Mnohí trpiaci zakúsili veľkú útechu prostredníctvom korunky k Božiemu milosrdenstvu, ktorú zjavil Ježiš sestre Faustíne. Bratia a sestry z nášho spoločenstva nahrali a naspievali túto korunku na audiokazetu a CD spolu s meditáciami nad slovami s *Denníčka*. Audiokazety a CD vyšli vo viacerých rečiach, okrem slovenčiny vyšli aj v angličtine, nemčine, taliančine a španielčine. Pripravujeme aj české vydanie, pretože mnohí ľudia aj z našich farností boli týmito nahrávkami oslovení. Viacerí veriaci aj neveriaci dosvedčili, že prostredníctvom počúvania meditácií a ruženca k Božiemu milosrdenstvu boli naplnení novou silou k zmiereniu s Bohom a s blížnymi.

Všetky svedectvá ľudí, ktorí boli oslovení posolstvom Božieho milosrdenstva sú pre nás veľkou radosťou a povzbudením v našej misijnej činnosti. Obzvlášť pekné sú osobné stretnutia s ľuďmi napr. pri prehliadkach kláštora, kedy máme možnosť sprostredkovať druhým nielen historické poznatky ale aj duchovné bohatstvo. Ďakujeme Bohu za to, že posolstvo jeho milosrdnej lásky sa môže šíriť aj z tohto kláštora v Nových Hradoch. Nech sa tak deje na väčšiu Božiu slávu, aby bol Boh čoraz viac milovaný, a poznaný vo svojej láske a milosrdenstve!

Záver

Božie milosrdenstvo je tvár jeho lásky pre hriešnika, ktorý vie, že potrebuje záchranu, ale sám sa zachrániť nedokáže. Môžeme povedať, že najväčšie nešťastie moderného ľudstva nie je hriech sám, ale pomalá strata vedomia hriechu a útek do prázdna umelého raja, v ktorom neexistuje žiadny pocit viny. Človek si nechce pripustiť, že nejakú pomoc alebo záchranu potrebuje.

Žiadna inštitúcia ani žiadna moc sveta nedokáže priviesť kresťanské národy späť k tomu, aby si priznali vlastnú vinu, a aby sa tak nechali obdarovať Božou milosrdnou láskou. Aby sme si to opätovne dokázali uvedomiť, potrebujeme – tak kňazi, ako aj veriaci – nové vyliatie Božej lásky. Keď totižto prosíme o túto lásku a necháme sa ňou naplniť, tak si vo svojom vnútri s dojatím uvedomíme, ako často sme túto lásku urazili. A potom to nebude moralizujúca kázeň alebo strach, ale jedine láska, ktorá v nás vzbudí úprimnú ľútosť a túžbu po odpustení a zmierení.

V dnešnej dobe, v ktorej už ani veriaci ľudia nechcú, aby im niekto – dokonca ani kňazi nie – pripomínal ich slabosti a chyby, dáva Boh cez posolstvo o svojom milosrdenstve svätej sestre Faustíne pastoračnú pomoc s neporovnateľnou účinnosťou. Boh chce, aby si ľudia uvedomili, že potrebujú Božie milosrdenstvo, potrebujú Jeho odpustenie. Milosrdenstvo ich potom privedie k reálnemu obrazu o sebe samom a k zaujatiu správneho postoja voči iným.

V centre tejto práce stojí posolstvo milosrdnej Božej lásky, tak ako nám ho približujú zjavenia poľskej svätej sestry Faustíny Kowalskej. Jej životný príklad, ktorý podáva prvá kapitola, je prvým svedectvom Božieho milosrdenstva. To otvára bránu k spiritualite sestry Faustíny zachytenú v jej *Denníčku*.

Podstata práce spočívala v štúdiu a analýze spirituálnej dimenzie kultu Božieho milosrdenstva v *Denníčku* sv. Faustíny. Na lepšie pochopenie zjavených právd potrebujeme poznať predmet a podstatu úcty predkladanej sväticou, ktoré vysvetľuje druhá kapitola.

Zisťujeme, že spiritualita sestry Faustíny nie je v rozpore s pravdami viery. Podstata každej pravej úcty môže byť len osoba, tak v prípade úcty k Božiemu milosrdenstvu je jej podstatou trojjediný Boh, ktorý nielen že je milosrdný, ale je aj Milosrdenstvo samo. Spiritualita sv. Faustíny vypovedá aj o tom, že okrem tohto podstatného predmetu úcty existuje aj predmet nepodstatný, vedľajší a vecný. Ježišove slová jednoznačne poukazujú na to, že obraz, ktorý žiadal namaľovať a uctievať, má byť prostriedkom na uctenie Milosrdenstva, čiže jeho vecným, nepodstatným predmetom. Milosrdenstvo trojjediného Boha, ako vlastný predmet úcty a zároveň aj jej motív nás necháva preniknúť do jej najhlbšej podstaty, ktorou je dôvera sprevádzaná skutkami milosrdenstva.

V tretej kapitole sa ťažisko analýzy presúva na formy úcty: uctievanie obrazu Božieho milosrdenstva, slávenie sviatku Božieho milosrdenstva, modlitba korunky k Božiemu milosrdenstvu a uctievanie hodiny Ježišovej smrti. Predstavujú sa ako prostriedky získania milostí a veľkých prisľúbení. Formy úcty sú neoddeliteľné od šírenia kultu Božieho milosrdenstva, pretože tak ako to vyplýva z učenia sestry Faustíny, tento kult nie je určený len pre ňu samotnú, ale pre všetkých ľudí. Dejiny kultu, zachytené v štvrtej kapitole, však dosvedčujú, že spiritualita podaná sestrou Faustínou musela byť najprv teologicky správne podložená a vysvetlená.

Význam posolstva Božieho milosrdenstva vyzdvihol predovšetkým pápež Ján Pavol II., ktorý ho dokonca postavil do centra svojho pontifikátu. Svedčí o tom nielen vo viacerých homíliách a príhovoroch, ale aj svojou encyklikou *Dives in misericordia* a svojím životom. Ján Pavol II. svetu ukázal, že posolstvo Božieho milosrdenstva prináša nádej a necháva preniknúť lúču svetla do života kohokoľvek. V roku 2000 vyhlásil sestru Faustínu za svätú, ustanovil druhú veľkonočnú nedeľu za nedeľu Božieho milosrdenstva a v roku 2002 pri posvätení novej baziliky v Krakove, ako výraz svojej dôvery v Božie milosrdenstvo, zasvätil celý svet Božiemu milosrdenstvu a mnohých povzbudil k rozširovaniu posolstva milosrdnej lásky.

Posledná kapitola je venovaná širitel'om úcty k Božiemu milosrdenstvu v Českej republike. Predstavená je Kongregácia sestier Matky Božieho

milosrdenstva, z ktorej pochádzala sv. Faustína, ďalej Societas Apostolatus Catholici – Spoločnosť katolíckeho apoštolátu (SAC) – pallotíni a na záver Pro Deo et fratribus – Rodina Panny Márie (PDF – RPM). Tento náhľad nám prináša živé svedectvo o tom, že kult Božieho milosrdenstva, tak ako nám ho podala svätá sestra Faustína, nachádza medzi ľuďmi otvorené srdcia. Je to svedectvo o tom, že každý človek v hĺbke duše prežíva túžbu po vnútornej premene, po naplnení. To chce darovať Boh vo svojom nekonečnom milosrdenstve. Milosrdenstvo je božská čnosť, ktorú si musíme nechať darovať. A tak ako Boh použil sestru Faustínu, aby spolupracovala na sprostredkovaní tohto veľkého daru, tak chce použiť aj tých, ktorí spoznali jeho hodnotu.

To je výzva k povolaniu apoštola Božieho milosrdenstva, ktorý bude svedčiť o Božej milosrdnej láske a stane sa tak sprostredkovateľom Božích darov pre mnohých.

Zoznam literatúry

Primárny zdroj

KOWALSKÁ, M. F. *Denníček. Milosrdenstvo Božie v mojej duši*. Smižany: SAC Pallotti, 2003, 685 s. ISBN 80-968841-0-7.

Použitá a konzultovaná literatúra

ARGALÁŠ, D. *Ježiš Kristus, stredobod vesmíru a dejín*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 2003, 145 s. ISBN 80-88741-46-7.

BERGADANO, E. *Faustina Kowalska. Messaggera della Divina Misericordia*. Milano: Figlie di san Paolo, 2003, 178 s. ISBN 88-315-2425-9.

CENCINI, A. *Marnotratný Otec*. Praha: Paulínky, 2007, 62 s. ISBN 978-80-86949-38-3.

Duchovnosť svätej sestry Faustíny. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2002, 91 s. ISBN 80-7165-398-5.

HNILICA, P. *Fatimské posolstvo a Božie milosrdenstvo*. Bratislava: Smaragd pedagogické nakladateľstvo, 2005, 275 s. ISBN 80-89063-16-0.

CHOCHOLSKI, P. *15 dní so sv. Sestrou Faustínou*. Bratislava: LÚČ, 2009, 83 s. ISBN 978-80-7114-791-6.

JAN PAVEL II. Encyklika *Dives in misericordia*. Trnava: SSV, 1993, 82 s. ISBN 978-80-86953-21-2.

JÁN PAVOL II. *Audiencia 21. 8. 2002*. In *Katolícke noviny*, 35/2002, Bratislava: SSV, 2002.

JÁN PAVOL II. *Svätorečenie sestry Faustíny*. In *Katolícke noviny*, 20/ 2000, Bratislava: SSV, 2000.

JÁN PAVOL II. *Homília pri blahorečení sestry Faustíny*. In PODLEJSKI, Z. *Soľ zeme a svetlo sveta III*. Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, s. 237-243. ISBN 80-88998-46-8.

JÁN PAVOL II. *Homília pri svätorečení sestry Faustíny*. In PODLEJSKI, Z. *Soľ zeme a svetlo sveta VI*. Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, s. 26-30. ISBN 80-88998-63-8.

Katechizmus Katolíckej cirkvi. Trnava: SSV, 1998, 918 s. ISBN 80-7162-253-2.

KOSICKI, G. W. *John Paul II.: The Great Mercy Pope*. Stockbridge: Marian Press, 2004, 143 s. ISBN 0-944203-60-4.

- KOWALSKA, M. F. *Diario di Santa Faustina Kowalska. La Misericordia Divina nella mia anima*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2004, 982 s. ISBN 88-209-7527-0.
- KOWALSKA, M. F. *Dzienniczek. Miłosierdzie Boże w duszy mojej*. Kraków: Wydawnictwo Księży Marianów, 1996, 522 s. ISBN 83-85040-63-3.
- KOWALSKÁ, M. F. *Listy svätej sestry Faustíny*. Trnava: Dobrá kniha, 2007, 231 s. ISBN 978-80-7141-590-9.
- KOWALSKA, M. F. *Tagebuch der Schwester Maria Faustyna Kowalska aus der Kongregation der Muttergottes der Barmherzigkeit*. Hauteville: Parvis – Verlag, 2000, 554 s. ISBN 3-907523-17-2.
- KROLL, G. *Po stopách Ježíšových*. Kostelní Vydří: Karmelitánske nakladatelství, 2002, 488 s. ISBN 80-7192-711-2.
- KUPKA, J. *Svätá Faustína Kowalská*. Spišská Nová Ves: SAC Pallotti, 2008, 46 s. ISBN 978-80-969870-8-5.
- MATYSKOVÁ, V. *Boží milosrdenství – pramen a vzor milosrdenství sv. Faustyny Kowalské*. Praha, 2006, 97 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Katolická teologická fakulta. Vedoucí práce ThLic. Pavel Vojtěch Kohut OCD.
- NOUWEN, H. J. M. *Návrat márnوترatného syna*. Trnava: Dobrá kniha, 1997, 180 s. ISBN 80-7141-151-5.
- NOVOTNÝ, A. *Biblický slovník* Praha: Česká biblická společnost, 1992, 1406 s. ISBN 80-900881-1-2.
- PODLEJSKI, Z. *Sol' zeme a svetlo sveta III*. Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, 299 s. ISBN 80-88998-46-8.
- PODLEJSKI, Z. *Sol' zeme a svetlo sveta VI*. Kapušany: Vydavateľstvo Ing. Štefánia Beňová, 2003, 230 s. ISBN 80-88998-63-8.
- POLČIN, S. (ed.), *Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu I*. Rím: SÚSCM, 1968. ISBN neuvedené.
- POLČIN, S. (ed.), *Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu II*. Rím: SÚSCM, 1968. ISBN neuvedené.
- POSPÍŠIL, C. V. *Boží milosrdenství jako měřítko spravedlnosti*. In Teologické texty, 6/1997.
- RÓŻYCKY, I. *Boże milosrdenstvo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, 45 s. ISBN 80-7165-416-7.
- SASIADEKOVÁ, J. *Faustyna neobyčejně obyčejná*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006, 175 s. ISBN 80-7195-018-1.
- SIEPAK, M. E. *Dar Boga dla naszych czasów*. Kraków: Wydawnictwo Misericordia, 2007, 133 s. ISBN 978-83-89731-26-5.
- SIEPAK, M. E. *Gesù confido in Te*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1997, 94 s. ISBN 88-209-2408-0.

SOPOČKO, M. *Jeho milosrdenstvo trvá naveky*. Bratislava: LÚČ, 2008, 110 s. ISBN 978-80-7114-687-2.

Sr. Mária Faustína Kowalská ohlasovateľka Božieho milosrdenstva. *Víťazstvo Srdca*, 2001, roč. 6, č. 25, s. 4-33.

STACKPOLE, R. *Pillars of Fire in My Soul. The Spirituality of Saint Faustina*. Stockbridge: Marian Press, 2004, 157 s. ISBN 0-944203-79-5.

Sväté písmo, Rím: SÚSCM, 1995, 2623 s. ISBN 80-7162-326-1.

SV. TOMÁŠ AKVINSKÝ, *Theologická summa*. Olomouc: Krystal O.P., 1937. ISBN neuvedené.

TURICOVÁ, A. *Božie milosrdenstvo vytrykujúce z prebodnutého Srdca Ježišovho v dejinách spásy*. České Budějovice, 2009, 55 s. Bakalárska práca. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevných dejín. Vedúci práce ThDr. Vlastimil Kročil, Ph.D.

TURICOVÁ, A. *Zasvätenie Nepoškrvnenému Srdcu Panny Márie*. Stará Halič, 1999, 3 s. Nepochikovaný rukopis.

V škole milosrdenstva svätej sestry Faustíny. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2004, 169 s. ISBN 80-7165-455-8.

W szkole miłosierdzia świętej Siostry Faustyny. Kraków: Wydawnictwo Misericordia, 2003, 208 s. ISBN 83-918450-6-0.

W szkole ufności świętej Siostry Faustyny. Kraków: Wydawnictwo Misericordia, 2001, 208 s. ISBN 83-88086-01-4.

WINOWSKA, M. *Anrecht auf Barmherzigkeit*. Schweiz: Paulusverlag Freiburg, 1972, 297 s. ISBN neuvedené.

WINOWSKA, M. *L'icona dell'Amore misericordioso*. Roma: Edizioni Paoline, 1981, 321 s. ISBN 88-215-0205-8.

WITKO, A. *Úcta k Božiemu milosrdenstvu*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, 149 s. ISBN 80-7141-528-6.

Zo života našich misionárov. *Víťazstvo Srdca*, 2007, roč.12, č. 58, s. 36-41.

Internetové zdroje

Kongregace sester Matky Božieho milosrdenství [online]. Dvůr Králové nad Labem: Kongregace sester Matky Božieho milosrdenství, Posl. Úpravy 15. 03. 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.kmbm.cz/nase_poslani/>

Poutní kostel Božieho Milosrdenství [online]. Slavkovice: Poutní kostel Božieho Milosrdenství, Posl. úpravy 16. 03. 2011 [cit. 2011-03-16]. Dostupné na WWW: <<http://www.slavkovice.cz/aktuality.php?act=detail&id=159>>.

Římskokatolická farnost Fulnek [online]. Fulnek: Římskokatolická farnost, Posl. úpravy 15. 03. 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.farnostfulnek.cz/duchovni-sprava/>>.

Spoločnosť katolíckeho apoštolátu [online]. Hronský Beňadik: Spoločnosť katolíckeho apoštolátu, Posl. úpravy 15. 03. 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.pallotini.sk/vincent-pallotti-zakladatel-spolocnosti-katolickeho-apostolatu>>.

Zoznam použitých skratiek

- P.*** - *Páter*
- PDF*** - *Pro Deo et fratribus*
- RPM*** - Rodina Panny Márie
- SÚSCM*** - Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda
- SSV*** - Spolok svätého Vojtecha
- SAC*** - Spoločnosť katolíckeho apoštolátu
- Sr.*** - Sestra

Zoznam príloh

Príloha I. Milosrdný Ježiš

Príloha II. Faustína Kowalská

Príloha III. Michal Sopoćko

Príloha IV. Krakov - Lagiewniki

Prílohy

Príloha I. – Milosrdný Ježiš



Adolf Hyla; Milosrdný Ježiš

Príloha II. – Faustína Kowalská



Faustyna Kowalska

Príloha III. - Michał Sopoćko



Michał Sopoćko

Príloha IV. - Krakov Lagiewniki



© Rodina Panny Márie; Svätýňa Božieho Milosrdenstva



© Rodina Panny Márie;
Bazilika Božieho Milosrdenstva



© Rodina Panny Márie; Kaplnka sestier Matky Božieho milosrdenstva

Abstrakt

TURICOVÁ, A. *Spirituálna dimenzia kultu Božieho milosrdenstva v denníku sv. Faustíny Kowalskej*. České Budějovice 2011. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin. Vedoucí práce V. Kročil.

Klíčová slova: Faustýna Kowalská, milosrdenství, Bůh, kult Božího milosrdenství, důvěra, skutky milosrdenství, láska, smilování, odpuštění, smíření, člověk, spravedlnost, hříšnost člověka, hřích.

Práce se zabývá spirituální dimenzí kultu Božího milosrdenství v *Deníku* svaté sestry Faustíny Kowalské. Ústředním bodem její spirituality je Boží milosrdenství. Poznávání Boha v tomto tajemství a rozjímání nad ním v každodenním životě jsou klíčem k pochopení cesty apoštolky Božího milosrdenství ke křesťanské dokonalosti. Tato cesta vede přes dětskou důvěru k Bohu a milosrdnou lásku k bližnímu. Poslání sestry Faustíny nese úctu k Božímu milosrdenství v nových formách, které jí Ježíš zjevil a doporučil. Skrze tyto jednoduché prostředky má spolupracovat na záchraně duší a povzbuzovat k obnově náboženského života v duchu křesťanské důvěry a milosrdenství.

Abstract

The spiritual dimension of the cult of Divine Mercy in the diary of St. Faustina Kowalska

Key words: Faustina Kowalska, mercy, God, cult of Divine Mercy, trust, deeds of mercy, love, pity, forgiveness, reconciliation, human, justice, human depravity, sin.

The thesis deals with the spiritual dimension of the cult of Divine Mercy in the Diary of St. Faustina Kowalska. The central point of her spirituality is Divine Mercy. Discovering of God in this mystery and contemplation of it in everyday life are keys to understanding ways of the apostle of Divine Mercy to Christian perfection. This path leads through the child trust in God and the merciful love of neighbour. The mission of sister Faustina bears respect for Divine Mercy in the new forms that Jesus appeared and recommended to her. She has to cooperate through these simple devices to rescue souls and encourage the renewal of religious life in the spirit of Christian trust and mercy.